

**ЈАВНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ СУДИЈА И ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА
У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ**

**JAVNA USTANOVA CENTAR ZA EDUKACIJU SUDIJA I JAVNIH TUŽILACA
U REPUBLICI SRPSKOJ**

**PROGRAM
STRUČNOG
USAVRŠAVANJA I
POČETNE OBUKE
ZA 2026. GODINU**

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
UVOD.....	8
STRUČNO USAVRŠAVANJE	8
POČETNA OBUKA	9
IZBOR TEMA.....	11
IZBOR POLAZNIKA ZA UČEŠĆE U POJEDINIM AKTIVNOSTIMA	11
KATEGORIJE I IZBOR EDUKATORA	12
PRAVA I OBAVEZE EDUKATORA	12
IZBOR METODA EDUKACIJE.....	12
IZBOR OBLIKA EDUKACIJE	13
SAVJETOVANJA I SEMINARI	13
OKRUGLI STOLOVI	13
RADIONICE.....	13
KURSEVI	13
SPECIJALIZOVANA EDUKACIJA.....	13
UČENJE NA DALJINU	14
KRIVIČNOPRAVNA OBLAST	15
1. SEMINARI IZ OBLASTI RODNO ZASNOVANOG NASILJA	15
1.1.Unapređenje postupanja policijskih inspektora i tužilaca u istrazi i procesuiranju slučajeva seksualnog nasilja u Republici Srpskoj.....	15
1.2.Nove prakse u istrazi i krivičnom gonjenju digitalnog nasilja nad ženama.....	15
1.3.Praksa Evropskog suda za ljudska prava u oblasti nasilja zasnovanog prema polu	15
1.4.Nasilje u porodici i nasilje ženama: uzroci, posljedice i pravna zaštita.....	16
1.5.Nasilje nad ženama i djevojčicama potpomognuto tehnologijama - praksa i izazovi.....	16
1.6.Zaštita žrtava nasilja u porodici - iskustva i praksa sudova.....	16
1.7.Rodna ravnopravnost i borba protiv rodnozasnovanog nasilja	16
1.8.Sprovođenje istraga za krivično djelo Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici	16
2.SEMINARI IZ OBLASTI KORUPCIJE, ORGANIZOVANOG I PRIVREDNOG KRIMINALA	17
2.1.Razumijevanje pravne kvalifikacije i obilježja krivičnog djela pranja novca	17
2.2.Tumačenje krivičnog djela finansiranja terorizma u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima	17
2.3.Treća godina obuke nove grupe sudija i tužilaca prema Programu specijalističke obuke za rad na predmetima korupcije, privrednog i organizovanog kriminala visokog nivoa	18
2.4.Organizovani kriminal, korupcija i finansijske istrage.....	18
2.5.Finansijske istrage i ciljane finansijske mjere u borbi protiv finansiranja terorizma i širenje oružja za masovno uništenje (proliferacija)	18
3.SEMINARI IZ OBLASTI VISOKOTEHNOLOŠKOG KRIMINALA	19
3.1.Kripto valute i njihova upotreba u vršenju krivičnih djela	19
3.2.Prikupljanje i korištenje digitalnih dokaza u krivičnom postupku	19
3.3.Regionalne radionice na temu visokotehnoškog kriminala	19
4. SEMINARI IZ OBLASTI TRGOVINE LJUDIMA	19
4.1.Trgovina ljudima u svrhu radne eksploatacije	19

4.2. Zaštita i pomoć žrtvama trgovine ljudima i trgovina djecom	20
4.3. Jačanje odgovora na trgovinu ljudima u Bosni i Hercegovini	20
5. PROGRAM EDUKACIJE ZA STICANJE POSEBNIH ZNANJA I KONTINUIRANO STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE SUDIJA I TUŽILACA IZ OBLASTI PRAVA DJETETA, PRESTUPNIŠTVA MLADIH I NJIHOVE KRIVIČNOPRAVNE ZAŠTITE.....	20
5.1. Krivični postupak prema djeci i maloljetnicima.....	21
5.2. Primjena Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u praksi	21
5.3. Psihologija maloljetnika i uloga organa starateljstva u krivičnim postupcima prema maloljetnicima.....	21
6. NAPREDNA OBUKA ZA KONTINUIRANO STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE SUDIJA I TUŽILACA IZ OBLASTI PRAVA DJETETA, PRESTUPNIŠTVA MLADIH I NJIHOVE KRIVIČNOPRAVNE ZAŠTITE	22
6.1. Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje djece u digitalnom okruženju	22
6.2. Koordinacioni sastanak sudija i tužilaca u BiH.....	22
7. OKRUGLI STOLOVI NA TEMU AKTUELNE PRAKSE.....	23
7.1. Aktuelna praksa Vrhovnog suda Republike Srpske iz krivičnogprave oblasti.....	23
7.2. Okrugli sto: Najčešće greške u radu osnovnih sudova na krivičnom referatu u BiH	23
8. SAVJETOVANJA.....	23
8.1. XXIV Savjetovanje iz krivičnogprave oblasti, Neum	23
8.2. XIX Stručno Savjetovanje tužilaca, Neum	24
8.3. XVII Međunarodno naučno savjetovanje „Djeca i maloljetnici u kaznenom pravu“	24
9. OSTALI SEMINARI IZ KRIVIČNOPRAVNE OBLASTI	24
9.1. Postupanje sudije za prethodno saslušanje prilikom potvrđivanja optužnice i izjavljivanja prethodnih prigovora od strane optuženog	24
9.2. Odmjeravanje kazne počinocima krivičnih djela, s posebnim osvrtom na ocjenu olakšavajućih i otežavajućih okolnosti.....	25
9.3. Multisektorska edukacija za sudije, tužioce i policiju u oblasti postupanja u predmetima krivičnih djela iz mržnje i govora mržnje.....	25
9.4. Krivična djela protiv izbornih prava	25
9.5. Ocjena dokaza u krivičnom postupku	25
9.6. Sigurnost novinara	26
9.7. Vatroeno oružje kao sredstvo ili predmet izvršenja krivičnih djela.....	26
9.8. Krivičnogpravna zaštita okoliša/životne sredine.....	26
9.9. Značaj održavanja pretpretresnog ročišta i efikasno planiranje i rukovođenje glavnim pretresom	26
9.10. Sadržaj obrazloženja krivične presude i tehnike pisanja	27
9.11. Unapređenje međunarodne pravne saradnje i pomoći	27
9.12. Zaštita ugroženih svjedoka i svjedoka pod prijetnjom	27
9.13. Krivičnogpravna odgovornost u predmetima ratnih zločina	28
PREKRŠAJNOPRAVNA OBLAST.....	28
10.1. IX Savjetovanje iz prekršajnogprave oblasti.....	28
10.2. Okrugli sto: Ujednačavanje sudske prakse u prekršajnim predmetima okružnih sudova u Republici Srpskoj.....	28
10.3. Prekršaj u produženom trajanju.....	29
GRAĐANSKOPRAVNA OBLAST.....	29
11.1. Primjena propisa iz oblasti radnih odnosa u Republici Srpskoj	29
11.2. Aktuelna pitanja iz Zakona o stvarnim pravima Republike Srpske	29
11.3. Proces ocjene dokaza	30
11.4. Primjena Porodičnog zakona Republike Srpske u sudskoj praksi.....	30
11.5. Primjena Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske u sudskoj praksi.....	30
11.6. Vještačenje u saobraćajnim sporovima i uloga osiguravača	31
11.7. Aktuelna pitanja odgovornosti za štetu	31
11.8. Obrazloženje parnične presude i tehnike pisanja	31
11.9. Sudska nagodba	32
11.10. Uloga i značaj suda u postupku izvođenja dokaza vještačenjem	32

12.SEMINARI U SARADNJI SA MISIJOM OSCE-A U BOSNI I HERCEGOVINI.....	33
12.1.Diskriminacija u pravosudnoj praksi: izazovi utvrđivanja diskriminacije i primjene posebnih proceduralnih pravila u diskriminacijskim parnicama	33
12.2.Sloboda medija i sigurnost novinara	33
13.SEMINARI U SARADNJI SA SAVJETOM EVROPE	33
13.1.Sigurnost novinara	33
SLAPP tužbe	33
14.Okrugli stolovi	34
14.1.Aktuelna praksa Okružnog suda u Banjoj Luci i Okružnog suda u Prijedoru	34
14.2.Aktuelna praksa Okružnog suda u Doboju i Okružnog suda u Bijeljini	34
14.3. praksa Okružnog suda u Istočnom Sarajevu i Okružnog suda u Trebinju	34
14.4.Aktuelna praksa Vrhovnog suda Republike Srpske.....	34
15.SAVJETOVANJA.....	35
15.1.XIX Savjetovanje iz građanskopravne oblasti u saradnji sa Udruženjem sudija RS, Udruženjem sudija FBiH Udruženjem sudija BiH, i Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Federacije BiH, Pravosudnom komisijom Brčko distrikta, Advokatskim komorama	35
15.2.Savjetovanje iz svih pravnih oblasti u saradnji sa Udruženjem pravnika RS, Pravnim fakultetom Univerziteta u Banjoj Luci i Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i FBiH - Oktobarski pravnički dani	35
VANPARNIČNA OBLAST	36
16.1.Sudska praksa iz vanparničnih postupaka	36
IZVRŠNI POSTUPAK.....	36
17.1.Aktuelna pitanja izvršnog postupka.....	36
17.2.Specifične situacije u izvršnom postupku	36
17.3.Izvršenje na akcijama i udjelima u pravnom licu	37
17.4.Postupak izvršenja sa mjerama osiguranja i izvršenje na nekretninama	37
PRIVREDNOPRAVNA OBLAST	37
18.1.Primjena Zakona o registraciji poslovnih subjekata Republike Srpske	37
18.2.Aktuelna pitanja iz stečajnog postupka	38
18.3.Reorganizacija stečajnog dužnika	38
18.4.Kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava u BiH- aktuelni problemi.....	38
18.5.Mjenica i mjenično pravo	38
18.6.Aktuelna pitanja iz prakse privrednih sudova u Republici Srpskoj	39
UPRAVNOPRAVNA OBLAST.....	39
19.1.Pravo na naknadu troškova upravnog postupka	39
19.2.Aktuelna praksa iz upravne oblasti	40
POSEBNE TEME	40
20.OBUKE IZ OBLASTI ETIKE I INTEGRITETA NOSILACA PRAVOSUDNIH FUNKCIJA.....	40
20.1.Sudski i tužilački integritet i disciplinske prakse	40
20.2.Etička upotreba vještačke inteligencije (AI) u pravosuđu.....	41
20.3.ONLINE OBUKA o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa za nosioce pravosudne funkcije.....	41
21.OBUKA RUKOVODNOG KADRA U INSTITUCIJAMA PRAVOSUĐA	41
21.1.RADIONICA: Principi savremenog komuniciranja s javnošću	41
21.2.Radionica: Strateško planiranje u sudovima.....	42
21.3.Proces planiranja i izrade budžetskih zahtjeva sudova.....	43
22.LJUDSKA PRAVA, RODNA RAVNOPRAVNOST, RANJIVE GRUPE	44
22.1.Upotreba vještačke inteligencije - zaštita ljudskih prava i sloboda	44
22.2.Primjena Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH	44
22.3.Ljudska prava LGBTI osoba u Bosni i Hercegovini i pravni mehanizmi njihove zaštite – iskustva iz Bosne i Hercegovine i regiona	44
22.4.Rodna ravnopravnost: stereotipi i predrasude.....	45
22.5.Pripadnici ranjivih grupa kao svjedoci u postupku	45

22.6. Uloga suda u postupku ostvarivanja poslovne sposobnosti	46
22.7. Obuka za savjetnike za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama BiH.....	46
22.8. Konvencija o pravima lica sa invaliditetom	47
22.9. Standardi Evropskog suda za ljudska prava, metodologija pravnog istraživanja i izrade nacrt, te obuka o relevantnim temama ljudskih prava i vještačke inteligencije	47
22.10. Novine u praksi Evropskog suda za ljudska prava	47
22.11. Zakonske novine u oblasti slobode mirnog okupljanja	48
22.12. Sudska praksa u predmetima diskriminacije i prava žena u oblasti radnog prava	48
22.13. Sloboda medija i sigurnost novinara	48
22.14. Evropska konvencija o ljudskim pravima i primjena prakse Evropskog suda za ljudska prava u odlukama domaćih sudova	48
22.15. Okrugli sto: Dosljednost sudske prakse i primjena standarda ljudskih prava	49
23. OSTALI SEMINARI U OKVIRU POSEBNIH TEMA	49
23.1. Obuka: Komunikacijske vještine nosilaca pravosudnih funkcija	49
23.2. Novi Zakon o zaštiti ličnih podataka - analiza odredaba i dosadašnjih iskustava.....	49
23.3. Obuka za pravosuđe o korišćenju alata vještačke inteligencije	50
23.4. Digitalni razvoj pravosuđa i korišćenje vještačkih inteligencija (AI)	50
23.5. Sigurnost nosilaca pravosudnih funkcija i članova njihovih porodica	50
23.6. Izazovi u izradi nalaza za psihološko – psihijatrijsko vještačenje	51
23.7. Engleski jezik za pravnike – napredna obuka	51
UČENJE NA DALJINU	51
24.1. Novoimenovanim javnim tužiocima biće dostupne sljedeće teme putem učenja na daljinu:.....	51
24.2. E-UČENJE: Osnovna obuka o rodnoj ravnopravnosti	51
24.3. ONLINE OBUKA o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa za nosioce pravosudne funkcije	52
EDUKACIJA EDUKATORA	52
25.1. Izgradnja mreže trenera za CEPEJ alate: Korišćenje indikatora efikasnosti i kvaliteta u upravljanju pravosuđem	52
POČETNA OBUKA.....	53
OBUKA ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE I JAVNE TUŽIOCE.....	55
26. SEMINARI NAMIJENJENI NOVOIMENOVANIM SUDIJAMA	56
26.1. Priprema za suđenje, vođenje postupka i donošenje odluke	56
26.2. Prethodno saslušanje i potvrđivanje optužnice	57
26.3. Tehnike izrade krivične presude.....	57
26.4. Tehnike izrade presude u građanskim sporovima.....	57
26.5. Aktuelna praksa iz izvršnog postupka	58
27. SEMINARI NAMIJENJENI NOVOIMENOVANIM JAVNIM TUŽIOCIMA.....	58
27.1. Provođenje istrage i zajednički istažni timovi	58
27.2. Postupanje u dežurstvima s posebnim osvrtnom na rad na predmetima opšteg kriminala sa kojima se novoimenovani tužilac susreće u dežurstvima.....	59
27.3. Tehnike izrade tužilačkih akata	59
27.4. Vještina zastupanja optužnice.....	59
27.5. Radnje dokazivanja i zakonitost dokaza	60
28. SEMINARI NAMIJENJENI NOVOIMENOVANIM SUDIJAMA I JAVNIM TUŽIOCIMA	60
28.1. Sudijska i tužilačka etika i disciplinska praksa	60
28.2. Predstavljanje baze sudskih odluka OSD VSTS-a BiH, portala sudske prakse i osnove CMS/TCMS-a – osnovna edukacija i upravljanje vremenom.....	61
28.3. Specifični aspekti pristupa pravdi sa stanovišta pripadnika ranjivih grupa (djeca, osobe sa invaliditetom, Romi, LGBTI osobe, marginalizovane kategorije žena).....	61
28.4. Strategije za očuvanje mentalnog zdravlja – kako se nositi sa stresom.....	62
POČETNA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA U OKVIRU PROGRAMA OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA I JAVNIH TUŽILACA	62

29.OBAVEZNA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE I JAVNE TUŽIOCE U 2026. GODINI	63
29.1.Obuka o principima tumačenja Evropske konvencije i procesna ljudska prava (članovi 5, 6 i 8 Konvencije, član 1 Protokola 1)	63
30.OBUKE O LJUDSKIM PRAVIMA U OKVIRU KONTINUIRANE OBUKE.....	64
30.1.Obuka o jednakosti i zabrani diskriminacije	64
30.2.Obuka o zaštiti prava na imovinu	65
31.MENTORSTVO U SUDOVIMA.....	66
31.1.RADIONICA: Obuka za sudije mentore	66
32.MENTORSTVO U TUŽILAŠTVIMA	67
32.1.Konferencija konsultativnih tužilaca.....	67
SADRŽAJ POČETNE OBUKE ZA STRUČNE SARADNIKE U SUDOVIMA/TUŽILAŠTVIMA.....	68
33.SEMINARI ZA TREĆU GODINU POČETNE OBUKE STRUČNIH SARADNIKA.....	70
33.1.MODUL I - Građanska oblast	70
33.2.MODUL II - Krivična oblast.....	70
33.3.MODUL III - Alternativno rješavanje sporova	71
33.4.MODUL IV - Nosioci pravosudne funkcije i društvo.....	71
34.KOMPLEMENTARNA OBUKA STRUČNIH SARADNIKA.....	71
34.1.Napredna obuka o komunikacijskim vještinama	71
34.2.Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju (uz poseban osvrt na Strategiju borbe protiv korupcije u Republici Srpskoj)- dosadašnja iskustva i problemi u praksi.....	72
34.3.Sloboda govora i zaštita ugleda i časti – evropski standardi i trenutni izazovi u Republici Srpskoj.....	72
34.4.Pravo zaštite potrošača – odabrana pitanja	73
35.SEMINARI ZA POČETNU OBUKU PRIPRAVNIKA.....	73
35.1.MODUL 1: ETIKA I INTEGRITET I SPREČAVANJE SUKOBA INTERESA	74
35.2.MODUL 2: GRAĐANSKA OBLAST - PRIPREMNO ROČIŠTE I GLAVNA RASPRAVA.....	75
35.3.MODUL 3: IZVRŠNI I VANPARNIČNI POSTUPAK.....	75
35.4.MODUL 4: POSTUPAK OPTUŽIVANJA I GLAVNI PRETRES.....	76
35.5.MODUL 5: INSTITUT SUDSKE NAGODBE KAO NAČIN RJEŠAVANJA SPORA.....	76
35.6.MODUL 6: KOMUNIKACIJA U SUDNICI - JAVNI GOVOR	76
35.7.MODUL 7: RODNA RAVNOPRAVNOST (PREDRASUDE I STEREOTIPI).....	77
36.PILOT PROGRAM OBUKE KANDIDATA NA KONKURSU ZA POCIZIJU SUDIJE ILI TUŽIOCA – EU4Justice.....	77

Poštovani/e,

Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ima posebno zadovoljstvo predstaviti vam Program stručnog usavršavanja i početne obuke za 2026. godinu, kreiran na bazi Zakona o Centru za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, na osnovu analize potreba za edukacijom nosilaca pravosudnih funkcija, iskazanog interesa pravosudne zajednice, te prijedloga pravosudnih institucija, preporuka i prijedloga Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH, prijedloga akademske zajednice i stalnih edukatora, sudija i javnih tužilaca u Bosni i Hercegovini, nevladinih i međunarodnih organizacija čiji su projekti uključeni u edukacije sudija i javnih tužilaca u Bosni i Hercegovini, kao i na osnovu analize različitih sudskih odluka, kako domaćih sudova tako i odluka Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Namjera nam je da se Program stručnog usavršavanja i početne obuke nosilaca pravosudnih funkcija prilagodi potrebama obuke sudija i javnih tužilaca, koja ih priprema i osposobljava za efikasno obavljanje pravosudnih funkcija na koje su izabrani, te da doprinosi pravnoj sigurnosti i jačanju povjerenja građana u pravosudni sistem Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Nastojaćemo da se kroz izbor tema u Programu, poboljšaju standardi i metodologija izvođenja obuke, a sve u cilju da nezavisnost pravosuđa u javnosti bude prezentovana na najbolji mogući način, kako bi i percepcija javnosti o stručnom, nezavisnom i nepristrasnom pravosuđu bila na najvišem nivou.

Program stručnog usavršavanja i početne obuke za 2026. godinu sadrži impozantan broj tema, koje su odabrane na osnovu analize i procjene svih dosadašnjih aktivnosti vezanih za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija, kao i analize najčešćih grešaka u radu sudova i javnih tužilaštava. Na osnovu navedenih analiza će se sprovesti edukacija i kontinuirano usavršavanje u 2026. godini, pri tome garantujući sudijama i javnim tužiocima održavanje i proširivanje njihovih znanja iz oblasti najnovijih naučnih i stručnih dostignuća u oblasti prava, sudske i tužilačke prakse Bosne i Hercegovine i drugih zemalja, pravne tehnike, etike, kulture i društvenih odnosa, kao i ostalih tema neophodnih za obavljanje pravosudne funkcije.

Kvalitet rada nosilaca pravosudnih funkcija, između ostalog, u mnogome zavisi i od kvalitetnog programa stručnog usavršavanja i početne obuke nosilaca pravosudnih funkcija, a što doprinosi unaprijeđenju efikasnosti pravosuđa, pravnoj sigurnosti i jačanju povjerenja javnosti u pravosudni sistem u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini. Osnovni cilj Centra je unaprijediti mogućnosti, ne samo aktivnog učešća sudija i javnih tužilaca u okviru planiranih edukativnih aktivnosti, nego i način njihove kvalitetne pripreme, iznošenje njihovog pravnog stava, kroz omogućavanje interaktivnog rada i adekvatne i konstruktivne diskusije sa ostalim kolegama u pravosuđu. Kroz edukaciju koju provodi Centar, stiču se vještine u donošenju odluka, što zahtjeva ne samo izuzetno poznavanje prava i metoda rada, nego i sposobnost pravilnog korištenja ličnih vještina, koje su potrebne u svakodnevnom radu, jer je neophodno da pravosudne institucije raspolažu kompetentnim sudijama i tužiocima, koji znaju pravilno primjeniti zakone.

Iskreno se nadamo da će ciljna grupa, sudije, javni tužioci i stručni saradnici u Republici Srpskoj, u okviru ovog Programa prepoznati teme koje smatraju korisnim, kako za njihovo stručno usavršavanje u okviru referata na kojem rade, tako i za početnu obuku novoimenovanih sudija i javnih tužilaca, te da će se aktivno uključiti u realizaciju ovog programa i na taj način doprinijeti unapređenju sistema obuke sudija i javnih tužilaca, stručnih saradnika i pripravnika, kao budućih sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini. Takođe, ovom prilikom želimo vas informisati da na našoj web stranici možete pronaći ovaj Program i sve informacije o Centru, te informacije o trenutnim i budućim aktivnostima Centra.

S poštovanjem,

DIREKTOR

Slobodan Zec, s.r

UVOD

Program stručnog usavršavanja i početne obuke za 2026. godinu je usvojen na sjednici Upravnog odbora Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj održanoj 28. 11. 2025. godine. Program je prilagođen potrebama za obukom sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, koja ih priprema i osposobljava za efikasno obavljanje pravosudnih funkcija na koje su izabrani, doprinosi pravnoj sigurnosti i jačanju povjerenja građana u pravosudni sistem Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Kroz izbor tema, program doprinosi poboljšanju standarda i metodologije u izvođenju obuke, sa ciljem zadovoljenja potreba nosilaca pravosudnih funkcija za sistematskim provođenjem specijalističke obuke i što veće zastupljenosti radionica, vježbi i praktičnih rješenja u edukaciji koje doprinose razvijanju i usavršavanju sudijskih i tužilačkih vještina, sve u cilju da nezavisnost pravosuđa u javnosti bude prezentovana na najbolji mogući način, kako bi i percepcija o stručnom, nezavisnom i nepristrasnom pravosuđu u očima javnosti bila na visokom nivou.

STRUČNO USAVRŠAVANJE

Osnovna ideja stručnog usavršavanja sudija i javnih tužilaca je da se ovoj ciljnoj grupi omogućiti kontinuirana obuka, koja se sastoji kako od obuke usmjerene na primjenu zakonskih propisa, tako i na praćenje izmjena istih, te razvijanje i usavršavanje sudijskih i tužilačkih vještina, specijalističku obuku i upoznavanje sa međunarodnim standardima i propisima Evropske unije. To određuje i sadržaj ovog programa.

U skladu sa važećim zakonskim propisima, stručno usavršavanje je obavezno za sudije i tužioce svih nivoa. Ono omogućava proširivanje znanja u vezi sa zakonskim rješenjima i pravosudnom praksom.

Opšta pravila o stručnom usavršavanju

Na osnovu Odluke VSTS BiH o odobravanju programa početne obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini u 2026. godini od 15. 01. 2026. godine, sudije i javni tužioci, su dužni da u toku godine ostvariti minimalno tri (3) dana, a maksimalno deset (10) dana stručnog usavršavanja na teme koje su vezane za referat(e) na koji su raspoređeni i na kojem rade.

Ukoliko rukovodilac pravosudne institucije planira rasporediti nosioca pravosudne funkcije na drugi referat, omogućiće mu pohađanje obuka koje su vezane i za novi referat, ako to procjeni opravdanim.

Sudije i javni tužioci koji su u toku godine na dužem odsustvu zbog bolovanja, porodijskog i /ili drugog opravdanog odsustva učestvuju u edukaciji proporcionalno prisustvu na poslu.

Pravila o obaveznosti specijalističkih obuka

Za ispunjenje uslova za sticanje sertifikata u skladu sa odredbom člana 197. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, nosioci pravosudnih funkcija su dužni pohađati sve tematske cjeline iz odgovarajućeg Specijalističkog programa obuke.

Obaveznost obuka za članove VSTS BiH

Članovi Savjeta u stalnom angažmanu nisu u obavezi pohađati edukacije u periodu dok taj angažman traje. Ostali članovi Savjeta su obavezni pohađati obuke kao i svi nosioci pravosudnih funkcija.

Posebna pravila o obaveznosti obuke na temu etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa

Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezni su svake treće godine ponoviti online modul o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa radi podjećanja na etičke standarde.

Nakon završetka obuke i sticanja certifikata o tome, obuka će se priznati kao jedan dan obavezne obuke.

Posebna pravila o obaveznosti obuke za rukovodni kadar

Svi rukovodioci pravosudnih institucija dužni su pohađati obuku na temu „Principi savremenog komuniciranja sa javnošću“.

Novi predsjednici sudova obavezuju se i na pohađanje obuke na temu „Strateško planiranje u sudovima“.

Rukovodioci će navedene obuke pohađati po preuzimanju dužnosti i proporcionalno zastupljenosti obuka u programima.

Na obuke koje se organizuju iz oblasti rukovođenja i rukovodnih vještina mogu se prijaviti i lica koja se namjeravaju kandidovati na rukovodne funkcije.

POČETNA OBUKA

U skladu sa članom 3. stav 2 Zakona o Centru za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj (Službeni glasnik Republike Srpske broj 49/02, 70/02, 30/07 i 63/14), početna obuka podrazumijeva obuku lica koja se namjeravaju baviti ulogom sudije i tužioca. Kako pomenuti Zakon nije precizirao koja su to konkretno lica koja se namjeravaju baviti ulogom sudije i tužioca, to je Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj kao ovu kategoriju lica, prepoznao stručne saradnike i pripravnike zaposlene u sudovima i tužilaštvima, kao lica koja se namjeravaju baviti ulogom sudije ili tužioca, te novoimenovane sudije i tužioce odnosno one sudije i tužioce koji su na tu poziciju imenovani sa pozicija iz drugih oblasti i koji na taj način prvi put stupaju u pravosudni sistem Republike Srpske.

Opšta pravila o obaveznosti početne obuke

(Sudije i tužioci koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su pohađati Program početne obuke za novoimenovane nosioce pravosudne funkcije koji se provodi u organizaciji Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj najkasnije u prvih šest (6) mjeseci nakon stupanja na dužnost, a poželjno u kraćem periodu.

Tužioci koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su učestvovati i u programu mentorstva koji se u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini sprovode u skladu sa Pravilnikom o postupku određivanja i načinu rada konsultativnog tužioca za novoimenovane i druge tužioce („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/21).

Sudije koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su učestvovati i u programu mentorstva koji se u sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine provodi u skladu sa Pravilnikom o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje Visoki sudski i tužilački savjet BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 83/22).

Rukovodioci pravosudnih institucija dužni su omogućiti učešće novoimenovanim sudijama i tužiocima u navedenoj početnoj obuci.

Razvoj obavezne i dobro struktuirane početne obuke za novoimenovane sudije i javne tužioce je jedan od prioriteta u oblasti edukacije sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini.

Navedenom odlukom o minimalnom obimu početne obuke, Visoki sudski i tužilački savjet BiH želi obezbijediti da sve novoimenovane sudije i javni tužioci dobiju jednu temeljnu, efektivnu i istoobraznu početnu obuku u okviru centara za edukaciju sudija i tužilaca, u određenom periodu nakon stupanja na sudijsku, odnosno tužilačku funkciju.

Navedena obuka je komplementarni dio početne obuke, jer se novoimenovanim sudijama i tužiocima treba obezbijediti formalizovana stručna podrška i orijentacija unutar pravosudne institucije u koju je imenovan, putem rada sa mentorima, odnosno konsultativnim tužiocima i sudijama.

Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca u 2026. godini uključuje različite teme iz svih oblasti prava, koje su posebno namijenjene novoimenovanim sudijama, a posebno novoimenovanim javnim tužiocima, uključujući zajedničke obavezne obuke o ljudskim pravima i primjenu Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, kao i druge aktuelne teme, poput etike, korištenja informacionih tehnologija, zaštiti pripadnika ranjivih grupa, značaj pravilnog prijavljivanja imovine sa aspekta etike i integriteta i sl. Također, ova kategorija lica će moći da prisustvuje i svim drugim obukama predviđenim za sudije i tužioce.

Opšti cilj pružanja obavezne početne obuke stručnim saradnicima u sudovima i tužilaštvima jeste sticanje vještina neophodnih za efektivno i efikasno vršenje sudijske odnosno tužilačke funkcije uključujući i sticanje svestranih iskustava iz prakse, profesionalne etike i sagledavanje svih segmenata uloge i značaja odgovornosti koje su stručnim saradnicima povjerene u njihovim redovnim poslovima. I u ovoj godini, Centar će nastaviti sa obukom stručnih saradnika, tačnije sa novim ciklusom te obuke, te će u 2026. godini biti obrađena 4 Modula III godine obuke. Ovoj obuci će biti obavezni da prisustvuju oni stručni saradnici koji su imenovani nakon obrađivanja ovih Modula u 2023. godini, kao i oni stručni saradnici koji su već bili prije imenovani ali su ovu obuku iz određenih razloga propustili. Takođe, obradi modula u obavezi će biti da prisustvuju i oni stručni saradnici koji budu imenovani na tu poziciju tokom 2026. godine, a prije održavanja seminara na kojem će pojedini modul biti obrađivan. Navedenoj obuci će moći prisustvovati i stručni saradnici sa teritorije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao i stručni saradnici sa teritorije Federacije Bosne i Hercegovine kojima je iz određenih razloga, geografskih ili drugih, praktičnije da početnu obuku pohađaju na teritoriji Republike Srpske, a shodno dogovoru o saradnji između centara za edukaciju Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine.

Komplementarna obuka namijenjena je stručnim saradnicima koji su završili trogodišnji program početne obuke namijenjene ovoj ciljnoj grupi (obuka po modulima). Za ovu kategoriju komplementarna obuka nije obavezna, i prisustvo ovoj obuci je dobrovoljno. Komplementarnoj obuci mogu prisustvovati i zainteresovane sudije i javni tužioci, i njima se ona uračunava u dane obavezne obuke.

Obuka u 2026. godini odnosi se i na obuku pripravnika, koji će imati na raspolaganju više dostupnih obuka, kao što su etika, integritet i sprečavanje sukoba interesa, pripremno ročište i glavna rasprava, izvršni i vanparnični postupak, postupak optuživanja i glavni pretres, sudska nagodba, javni govor i rodna ravnopravnost. Isto tako, tokom 2025. godine, Centar će na mjesečnom nivou, organizovati po jedan seminar iz različitih oblasti prava, za ciljnu grupu: pripravnici iz institucija pravosuđa, pri čemu će biti data mogućnost i pripravicima iz drugih institucija (notarijat, advokatura, pravobranilaštvo, republički organi uprave i dr) da pohađaju ove seminare.

Novina u 2026. godini je pilot program obuke kandidata za poziciju sudije ili tužioca. Ciljna grupa obuke: prvenstveno kandidati van pravosudne zajednice (20-25 kandidata po CEST-u) koji nisu učestvovali u obuci stručnih saradnika. Razlog tome je potreba da se omogući pristup svim drugim kandidatima van pravosuđa koji nisu imali pristup nikakvim priremnim programima, dijelu obuke koju pohađaju kandidati koji dolaze sa pozicije stručnog saradnika u pravosuđu, koji imaju pristup obukama u CEST-ovima, a kako bi se što bolje ispoštovao princip jednakosti svih kandidata. Program obuke organizuju Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim savjetom Bosne i Hercegovine, Pravosudnom komisijom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Ministarstvom pravde Republike Srpske, Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine, sudovima, tužilaštvima, advokaturom, pravnim fakultetima. Pilot program obuke će, za 2026. godinu, biti finansiran iz EU4Justice projekta – Faza II.

Iskreno se nadamo da će, i u ovoj godini kao i u svim prethodnim do sada, postojati izražen veliki interes lica koji su prepoznati kao kategorija budućih sudija i tužilaca, da svojim obučavanjem doprinesu razvoju i jačanju pravosudnog sistema u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

IZBOR TEMA

Potrebe za edukacijom u ovoj godini su, kao i do sada, utvrđene na osnovu:

- analize potreba za edukacijom nosilaca pravosudnih funkcija,
- prijedloga sudija i tužilaca kao edukatora,
- prijedloga pravosudnih institucija i iskazanog interesa pravosudne zajednice,
- preporuka Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH,
- analize različitih sudskih odluka o sličnim pitanjima koje ukazuju na neujednačenost sudske prakse,
- analize odluka međunarodnih sudova, posebno odluka Suda za ljudska prava u Strazburu,
- prijedloga međunarodnih organizacija čiji projekti se provode u Bosni i Hercegovini.

Kroz izbor tema, stručno usavršavanje u 2026. godini usmjereno je na:

- produbljivanje shvatanja uloge sudije i javnog tužioca prema važećim procesnim zakonima, te ključne vještine i dobro poznavanje relevantnih procesnih pravila,
- nova zakonska rješenja i novine u sudskoj praksi,
- specijalističke obuke iz oblasti korupcije, privrednog i organizovanog kriminala, visokotehnološkog kriminala, maloljetničkog pravosuđa, nasilja u porodici,
- standarde Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda,
- vještine rukovođenja za predsjednike sudova i glavne tužioce,
- etiku, integritet i sprečavanje sukoba interesa za nosioce pravosudne funkcije i
- pristup pravdi ranjivim grupama.

IZBOR POLAZNIKA ZA UČEŠĆE U POJEDINIM AKTIVNOSTIMA

Osnovni kriterijum za izbor polaznika za učešće u pojedinim aktivnostima svakako je interes pravosuđa da se resursi za edukaciju usmjeravaju po prioritetnim oblastima. Kriterijumi za izbor polaznika zavise od sadržaja svake pojedine aktivnosti, odnosno tema utvrđenih ovim programom. Kad je riječ o izboru kandidata koji će biti polaznici pojedinih oblika stručnog usavršavanja, nastaviće se sa dosadašnjom praksom pozivanja učesnika. Pored dostavljanja godišnjeg Programa i kalendara aktivnosti, Centar će i dalje dostavljati za svaki pojedini oblik usavršavanja pozive sudovima i tužilaštvima preko predsjednika sudova, odnosno glavnih tužilaca.

Sudije i javni tužioci se uz saglasnost rukovodioca organa u kojem rade, potom prijavljuju za učešće na pojedinom seminaru, za rad u okviru radionice i slično, na teme koje su vezane za referat(e) na kojem rade. Centar je u obavezi da obezbijedi minimalno tri dana obavezne edukacije za sve sudije i javne tužioce.

Za obaveznu edukaciju treba da pored Centra, evidenciju o edukaciji vodi i pravosudna institucija iz koje učesnik dolazi. Centar će se ovim programom zalagati da se obezbijedi obavezna obuka sudija i tužilaca, kako početna obuka, tako i obuka stručnog usavršavanja. Izuzetak su situacije kada je potreban kontinuitet učestvovanja u edukaciji i tada se pozivi dostavljaju na ime pojedinaca na osnovu prethodno sačinjene liste, ali opet putem predsjednika suda ili glavnog tužioca. Na isti način, Centar planira pozivati i druge zaposlene u sudovima i tužilaštvima u slučajevima u kojima treba da budu uključeni u obuku.

Putem evidencije iz baze podataka Centra moguće je pratiti i dalje raditi na aktivnostima edukacije na odgovarajući način. Centar na osnovu evidencije o učešću u edukaciji koju vodi tokom godine, u skladu sa Zakonom, izdaje godišnja uvjerenja o ispunjenim minimalnim uslovima stručnog usavršavanja.

KATEGORIJE I IZBOR EDUKATORA

Pravilnikom o kategorijama, izboru, pravima i obavezama edukatora Centra – Prečišćen tekst, broj: 06-615-02-650/22 od 16. decembra 2022. godine, uređena su pitanja koja se odnose na edukatore Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, i to : kategorije edukatora, kriteriji za izbor i imenovanje, prava i obaveze, postupak za izbor edukatora, ocjena njihovog rada, status i mandat, te druga pitanja.

U skladu sa ovim Pravilnikom edukatori se svrstavaju u sljedeće grupe:

- stalni edukatori sa liste edukatora;
- povremeni edukatori (stručnjaci “po pozivu” koji pružaju obuku u specifičnim oblastima, gdje će njihova stručnost dati doprinos ciljevima programa);
- edukatori edukatora čija lista će se izdvojiti iz kategorija edukatora za pojedine oblasti.

Potrebne kvalifikacije edukatora zavise od konkretnih aktivnosti obuke za koju bi on ili ona bili zaduženi (tzv. funkcionalne kvalifikacije).

Kriteriji za izbor edukatora na Listu edukatora Centra su:

- predhodno profesionalno radno iskustvo, znanje i rezultati u području prava za koje se vrši izbor edukatora,
- prethodno iskustvo u oblasti obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca i ocjena njihovog rada kao edukatora;
- sadašnje profesionalno radno iskustvo i znanje u području prava za koje se vrši izbor edukatora,
- akademsko zvanje – master, magisterij, doktorat,
- ranije naučno iskustvo (objavljeni stručni i naučni radovi, pisanje referata, knjiga i priloga u publikacijama, pravnim časopisima i sl.) i
- sposobnost izrade scenarija obuke o specifičnoj temi iz Programa stručnog usavršavanja i početne obuke Centra.

Sem angažmana u sprovođenju obuka, svi stalni edukatori Centra su angažovani i u pripremi programa i tema predviđenih Programom rada za narednu godinu.

PRAVA I OBAVEZE EDUKATORA

Prava i obaveze edukatora, uključujući i adekvatan sistem nagrađivanja, utvrđen je i razrađen Pravilnikom o kategorijama, izboru, pravima i obavezama edukatora Centra, kojim su decidno definisana njihova prava, ali i obaveze.

IZBOR METODA EDUKACIJE

S obzirom na to da se radi o edukaciji sudija i tužilaca i budućih nosilaca tih funkcija, prednost će se davati oblicima edukacije koji podrazumijevaju njihovo aktivno učešće u radu.

Interaktivan metod se do sada potvrdio u praksi kao najpogodniji za većinu aktivnosti (konferencija, okrugli sto i sl.). Aktivnosti u okviru obuke mogu imati razne oblike, u zavisnosti od toga šta je najpraktičnije za određenu grupu i predmet obuke (poput seminara, konferencija, okruglih stolova, radionica, praktičnih vježbi/primjera za proučavanje, audio/video demonstracija, studijskih posjeta, on line učenje na daljinu).

Nove tehnologije koje su uvedene u sudovima i tužilaštvima (računarski sistem, online pristup, umrežavanje širokog obima WAN) pružaju veliki potencijal za obuku na daljinu i samostalnu obuku.

Zavisno od karaktera edukativnog sadržaja, organizovaće se različiti tipovi/oblici i primijeniti odgovarajuće metode obuke.

IZBOR OBLIKA EDUKACIJE

Izbor oblika edukacije će zavisiti od teme koja se obrađuje, broja učesnika edukacije i njihovih potreba, finansijskih resursa, te preporuke edukatora i suoorganizatora seminara.

O istim kriterijima će se voditi računa i pri organizovanju centralizovane, odnosno decentralizovane obuke, te će se decentralizovana obuka organizovati u onim slučajevima kada održavanje obuke samo za sudije ili tužioce sa određenog područja bude omogućavalo bolje razumijevanje potreba, manje troškove i neposredniju komunikaciju edukatora i polaznika.

SAVJETOVANJA I SEMINARI

Savjetovanja podrazumijevaju veći broj učesnika (preko 100) na kojima se razmatra sudska praksa od opšteg značaja za određenu pravnu oblast, kao i primjena novih propisa.

Savjetovanja uz učešće većeg broja polaznika planiraju se kad je riječ o tumačenju i primjeni novih propisa, kao i izmjenama i dopunama važećih propisa.

Na savjetovanjima, predviđa se učešće sudija i tužilaca svih nivoa pravosuđa u BiH.

U ovoj godini planirano je pet opštih savjetovanja i to dva iz građanske oblasti, dva iz krivične i jedno savjetovanje iz prekršajnog prava, kao i okrugli stolovi iz različitih pravnih oblasti.

Seminari predstavljaju aktivnosti namijenjene manjem (do 35) ili većem broju učesnika (do 50), ali ne više od 100, sa akcentom na ex cathedra pristupu, što ne isključuje mogućnost kombinacije drugih metoda rada, zavisno od konkretne teme seminara.

Programi koji se odnose na prezentovanje odredaba zakona planiraju se održavati u vidu seminara u trajanju od 1 do 8 časova, odnosno dvodnevni savjetovanja, zavisno od obima materije koja se izlaže.

Seminari sa manjim brojem učesnika (do 35) planiraju se uglavnom za pravosudne kadrove sa područja okružnih sudova. Pored uvodnih izlaganja, na seminarima će se raditi i u vidu radionica u okviru kojih će se provoditi edukacija o sudskoj praksi na bazi konkretnih slučajeva (prvenstveno onih u kojima je pravosnažno odlučeno). Tamo gdje je to moguće, u sadržaj seminara koji obuhvataju teme iz materijalnog i procesnog prava, uključivaće se i određene teme iz prava Evropske unije.

OKRUGLI STOLOVI

Okrugli stolovi se organizuju radi analize sudske prakse u više sudova, razmjene ideja, stavova, prijedloga, pitanja i odgovora, ali i kao osnova za dizajniranje oblika i sadržaja dalje edukacije na temelju prepoznatih potreba. Broj učesnika je najčešće 25–30, ali može biti i do 50. U toku godine okrugli stolovi održavaće se uglavnom sa programom rada i na ad hoc osnovi.

RADIONICE

Radionice su edukativne aktivnosti namijenjene manjem broju učesnika (do 25) sa naglaskom na interaktivnoj ulozi polaznika.

KURSEVI

Na kursovima se vrši praktična obuka malog broja učesnika 10 do 20 (kursevi o korištenju informaciono komunikacijskih tehnologija, stranih jezika, pravne terminologije, on line i sl).

SPECIJALIZOVANA EDUKACIJA

Edukacija će se provoditi za sudije i javne tužioce raspoređene na određenu vrstu referata ili određeni nivo sudova/tužilaštava za pojedina pravna područja (npr. stečajne sudije, sudije i javne tužioce u predmetima maloljetničke delinkvencije u vezi sa zakonom koji reguliše ovu problematiku, sudije i javne tužioce koji postupaju u predmetima organizovanog, privrednog i visokotehnološkog kriminala, i dr).

UČENJE NA DALJINU

Samoedukacija je nezaobilazna u procesu “učenja tokom cijelog života”.

Centar je u saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim savjetom BiH razvio program „učenja na daljinu“, te je i ovaj vid učenja uvršten u redovan program Centra u saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim savjetom BiH. Takođe, sudijama i tužiocima je omogućeno korištenje ovog metoda učenja, putem kurseva dostupnih na web stranici Savjeta Evrope i Centra (HELP kursevi).

Poredeći učenje “na daljinu” sa klasičnim, tradicionalnim pristupom učenju, mogu se navesti brojne prednosti ovog vida učenja, među kojima se svakako ističe ekonomičnost i kada postoji opravdana nemogućnost uživo prisustvovanja seminaru, što se naročito efikasnim pokazalo tokom pandemije izazvane virusom COVID-19. Naravno, ovaj vid učenja kombinovaće se sa tradicionalnim oblicima i metodama učenja.

KRIVIČNOPRAVNA OBLAST

1. SEMINARI IZ OBLASTI RODNO ZASNOVANOG NASILJA

1.1.Unapređenje postupanja policijskih inspektora i tužilaca u istrazi i procesuiranju slučajeva seksualnog nasilja u Republici Srpskoj

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: oktobar/novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Atlantska inicijativa

Metod: predavanje, studija slučaja, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Eduktor: biće naknadno određen

Ciljna grupa: javni tužioci i policijski inspektori

Cilj: Uvezivanje rada i jačanje kapaciteta policije i pravosuđa u kontekstu procesuiranja pomenutih krivičnih djela.

1.2.Nove prakse u istrazi i krivičnom gonjenju digitalnog nasilja nad ženama

Trajanje: dvodnodnevno

Datum održavanja: maj 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno.

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Gender centar Vlade Republike Srpske

Metod: predavanja, interaktivna diskusija i praktični primjeri

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Eduktor: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Cilj:

- Razumijevanje oblika digitalnog nasilja i kako ono utječe na žrtve, posebno žene.
- Pregled pravnog okvira u BiH i međunarodnih standarda u vezi s digitalnim nasiljem, uključujući zakonodavne praznine.
- Praktične smjernice za sudije i tužioce kako efikasno voditi postupke i osigurati zaštitu žrtava digitalnog nasilja.

1.3.Praksa Evropskog suda za ljudska prava u oblasti nasilja zasnovanog prema polu

Trajanje: dvodnodnevno

Datum održavanja: novembar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Gender centar Vlade Republike Srpske

Metod: predavanja, studija slučaja, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije

Eduktor: stručnjaci iz oblasti prava, digitalnog nasilja, te informacione tehnologije

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

1.4.Nasilje u porodici i nasilje ženama: uzroci, posljedice i pravna zaštita

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 19. februar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Fondacija Udružene žene Banja Luka

Metod: predavanja, studija slučaja, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije

Edukator: stručnjaci iz oblasti prava, digitalnog nasilja, te informacione tehnologije

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

1.5.Nasilje nad ženama i djevojčicama potpomognuto tehnologijama - praksa i izazovi

Trajanje: dvodnevno

Datum održavanja: mart 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Fondacija Udružene žene Banja Luka

Metod: predavanja, studija slučaja, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije

Edukator: stručnjaci iz oblasti prava, digitalnog nasilja, te informacione tehnologije

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

1.6.Zaštita žrtava nasilja u porodici - iskustva i praksa sudova

Trajanje: dvodnevno

Datum održavanja: septembar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Fondacija Udružene žene Banja Luka

Metod: predavanja, studija slučaja, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije

Edukator: stručnjaci iz oblasti prava, digitalnog nasilja, te informacione tehnologije

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

1.7.Rodna ravnopravnost i borba protiv rodnozasnovanog nasilja

Trajanje: dvodnevno

Datum održavanja: 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Metod: predavanja, studija slučaja, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije

Edukator: stručnjaci iz oblasti prava, digitalnog nasilja, te informacione tehnologije

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Cilj: Korištenje vještačenja i digitalnih dokaza u predmetima nasilja nad ženama,. Unaprijediti razumijevanje rodne dimenzije u pravosuđu i osnažiti sudije i tužioce za primjenu relevantnih domaćih zakona i međunarodnih standarda.

1.8.Sprovođenje istraga za krivično djelo Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Fondacija „Lara“

Metod: predavanja, studija slučaja, diskusija i praktične vježbe

Materijal: prezentacije i Priručnik za edukaciju javnih tužilaca za sprovođenje istrage za krivično djelo Nasilje u porodici

Edukator: edukator CEST-a

Ciljna grupa: javni tužioci

Cilj: Doprinos standardizaciji i unapređenju krivičnih istraga za ovo krivično djelo i podsticanje profesionalaca u pravosuđu da svoja iskustva u radu sistematizuju i doprinose obogaćivanju materije za obuke za rad na predmetima nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici.

2.SEMINARI IZ OBLASTI KORUPCIJE, ORGANIZOVANOG I PRIVREDNOG KRIMINALA

2.1.Razumijevanje pravne kvalifikacije i obilježja krivičnog djela pranja novca

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: 8. maj 2026.

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: Edukatori CEST-a RS i CEST-a FBiH

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Cilj: Obuka se inicira kako bi se odgovorilo na preporucenu mjeru iz MONEYVAL izvjestaja „Vlasti trebaju osigurati pravilno tumačenje i razumijevanje krivičnog djela pranja novca među svim tijelima za provođenje zakona, tužiocima i pravosuđem kako bi se otklonili identifikovani nedostaci i povećala upotreba objektivnih činjeničnih okolnosti u dokazivanju krivičnog djela pranja novca.“ Tema predložena od strane Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH.

2.2.Tumačenje krivičnog djela finansiranja terorizma u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i OSCE

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: sudije, tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Obuka se ponovo inicira kako bi se odgovorilo na preporucenu mjeru iz MONEYVAL izvještaja „Tijela za provođenje zakona, tužioci i pravosuđe trebaju razviti razumijevanje i tumačenje krivičnog djela finansiranja terorizma u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima (kroz redovne obuke, pružanje pravnih tumačenja, itd.).“ Tema predložena od strane Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH.

2.3. Treća godina obuke nove grupe sudija i tužilaca prema Programu specijalističke obuke za rad na predmetima korupcije, privrednog i organizovanog kriminala visokog nivoa

Trajanje: jednodnevne edukacije

Mjesto održavanja: Banja Luka/Sarajevo

Datum održavanja: biće naknadno određen za svaku temu posebno

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Broj učesnika: polaznici obuke

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Edukatori: učesnici višegodišnjeg Programa individualizovane obuke za tužioce i učesnici Specijalističkog programa obuke za sudije za rad na predmetima korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa i najsloženijim predmetima privrednog kriminala koji su prošli edukaciju edukatora iz ove oblasti.

Teme: Posebne istražne radnje (13. mart – Banja Luka); Unapređenje kaznene politike – predlaganje i odmjeraivanje krivičnopravne sankcije (24. april – Sarajevo); Aspekti oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom (20. oktobar – Sarajevo); Činjenični opis krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala – uz korištenje Priručnika za pisanje činjeničnih opisa za odabrana krivična djela (22. septembar – Sarajevo); Za sudije – Pismena izrada presude (18. maj – Banja Luka); Za tužioce – Vještine pisanja tužilačkih akata (12. novembar – Sarajevo); Završna – Osnovna komplementarna znanja – Praksa u predmetima korupcije i organizovanog kriminala kod upotrebe dokaza prikupljenih iz komunikacijskih aplikacija (4. decembar – Banja Luka).

2.4. Organizovani kriminal, korupcija i finansijske istrage

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: sudije, tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Uvidom u evalacione obrasce, prijedloge tema i obavljene razgovore sa pravosudnom zajednicom, navedena tema je među najtraženijim i najaktuelnijim temama za obuke u 2026. godini.

2.5. Finansijske istrage i ciljane finansijske mjere u borbi protiv finansiranja terorizma i širenje oružja za masovno uništenje (proliferacija)

Trajanje: dvodnevno

Datum održavanja: 27. i 28. april 2026.

Mjesto održavanja: Tarčin

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Obuka se ponovo inicira kako bi se odgovorilo na porocucenu mjeru iz MONEYVAL izvještaja „Tijela za provođenje zakona, tužioci i pravosuđe trebaju razviti razumijevanje i tumačenje krivičnog djela finansiranja terorizma u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima (kroz redovne obuke, pružanje pravnih tumačenja, itd.).“ Tema predložena od strane Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH.

3. SEMINARI IZ OBLASTI VISOKOTEHNOLOŠKOG KRIMINALA

3.1. Kripto valute i njihova upotreba u vršenju krivičnih djela

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 7. april 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 50

Organizator: CEST RS

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: Predstavnici MUP-a Republike Srpske

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

3.2. Prikupljanje i korištenje digitalnih dokaza u krivičnom postupku

Datum održavanja: 7. septembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 50

Organizator: CEST RS

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: Edukatori CEST-a i predstavnici MUP-a Republike Srpske

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Cilj: Jedna od najtraženijih tema od strane pravosudne zajednice za 2026. godinu. Prikupljanje dokaza sa društvenih mreža, Sky i Anom aplikacije, itd.

3.3. Regionalne radionice na temu visokotehnološkog kriminala

Trajanje: više dvodnevni i trodnevni radionice

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i međunarodni partneri (Savjet Evrope- CyberSEE, CRDF Global, WB3C)

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: obraditi aktuelne teme iz oblasti visokotehnološkog kriminala kao što su prikupljanje digitalnih dokaza, korištenje kriptovanih aplikacija kao dokaza u krivičnom postupku, oduzimanje virtuelne imovine i ostalo.

4. SEMINARI IZ OBLASTI TRGOVINE LJUDIMA

4.1. Trgovina ljudima u svrhu radne eksploatacije

Trajanje: dvodnevno/trodnevno

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i IOM

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije, tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Jačanje kapaciteta pružalaca pomoći u okviru nacionalnog referalnog mehanizma, sa posebnim fokusom na proaktivno djelovanje i suzbijanje trgovine među stranim radnicima u svrhu radne eksploatacije. zavisno od raspoloživih donatorskih sredstava, postoji mogućnost organizovanja do dvije simulacijske obuke koje bi uključile sudije i tužioce.

4.2. Zaštita i pomoć žrtvama trgovine ljudima i trgovina djecom

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 14. septembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 50

Organizator: CEST RS

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: sudija prof. dr Ivanka Marković, Ustavni sud Republike Srpske i predstavnici MUP-a Republike Srpske

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Poseban akcenat je na multidisciplinarnom i multisektorskom pristupu, kako bi se obezbijedila sveobuhvatna i efikasna zaštita, zatim naglasak na oblike iskorištavanja, prosjačenje kao elemenat ovog djela i kao kvalifikatorna okolnost krivičnog djela Zapuštanje i zlostavljanje djeteta, razlikovanje navedenih djela, sticaj navedenog i drugih krivičnih djela.

4.3. Jačanje odgovora na trgovinu ljudima u Bosni i Hercegovini

Trajanje: dvodnevno

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Obuka ima za cilj jačanje kapaciteta svih učesnika i omogućava im da kroz praktičan rad unaprijede svoje vještine u zaštiti žrtava i vođenju složenih istraga u slučajevima trgovine ljudima. Takođe, biće dostupan i HELP modul Savjeta Evrope na istu temu.

5. PROGRAM EDUKACIJE ZA STICANJE POSEBNIH ZNANJA I KONTINUIRANO STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE SUDIJA I TUŽILACA IZ OBLASTI PRAVA DJETETA, PRESTUPNIŠTVA MLADIH I NJIHOVE KRIVIČNOPRAVNE ZAŠTITE

Na osnovu člana 197. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku („Službeni glasnik RS”, broj: 13/2010, 61/2013 i 68/2020), o sticanju posebnih znanja i kontinuiranom stručnom osposobljavanju i usavršavanju sudija i tužilaca iz oblasti dječijih prava, prestupništva mladih i njihove krivičnopravne zaštite brine se Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske, i to pod nadzorom Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine. U skladu s tim, Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj usvojio je Program specijalističke obuke za sudije i tužioce koji postupaju u postupcima prema maloljetnim izvršiocima krivičnih djela, kao i u krivičnim postupcima u kojima se u ulozi oštećenog pojavljuju djeca. U 2026.

godini nastaviće se aktivnost u sklopu obaveznog stručnog usavršavanja sudija i tužilaca koji će postupati u skladu sa Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, prema novom, revidiranom programu obuke. Pri kreiranju revidiranog programa obuke, vodilo se računa o zaključcima VSTS-a, rezultatima sprovedene ankete prema nosiocima pravosudnih funkcija koji postupaju u ovim predmetima, preporukama edukatora, kao i prijedlozima radne grupe koja je kreirala program. Kako postoji potreba da sudije koje su raspoređene na prekršajnom referatu takođe prođu ovu obuku, to će i njima biti omogućeno da prisustvuju obuci iz ove oblasti. Da bi ispunili uslov za dobijanje sertifikata o završenoj obuci, učesnici su dužni prisustvovati svim obukama obuhvaćenim programom.

5.1. Krivični postupak prema djeci i maloljetnicima

Datum održavanja: 3. i 4. mart 2026.

Trajanje: dvodnodnevna edukacija

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 25

Metod i materijal: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusija

Organizator: CEST RS

Eduktor: edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: sudije i javni tužioci

Cilj: Prvi ciklus edukacije. Obradiće se sljedeće teme:

- ✓ Etiologija i fenomenologija maloljetničkog prestupništva – kriminološki osvrt
- ✓ Sistem maloljetničkog pravosuđa i međunarodni standardi sa aspekta relevantnih međunarodno pravnih instrumenata iz oblasti prava djeteta
- ✓ Krivični postupak prema maloljetnicima
- ✓ Maloljetničko materijalno krivično pravo
- ✓ Maloljetničko izvršno krivično pravo

5.2. Primjena Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u praksi

Datum održavanja: 26. i 27. mart 2026.

Trajanje: dvodnodnevna edukacija

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 25

Metod i materijal: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusija

Organizator: CEST RS

Eduktor: edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: sudije i javni tužioci

Cilj: Drugi ciklus edukacije. Obradiće se sljedeće teme:

- ✓ Primjena alternativnih mjera i mjera preusmjeravanja u krivičnom postupku prema maloljetnicima
- ✓ Krivična djela na štetu djece
- ✓ Primjena Zakona u praksi i zaštita djece žrtava i njihova resocijalizacija-praktični primjeri

5.3. Psihologija maloljetnika i uloga organa starateljstva u krivičnim postupcima prema maloljetnicima

Datum održavanja: 16. i 17. april 2026.

Trajanje: dvodnodnevna edukacija

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 25

Metod i materijal: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusija

Organizator: CEST RS

Eduktor: edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: sudije i javni tužioci

Cilj: Treći ciklus edukacije. Obradiće se sljedeće teme:

- ✓ Psihologija maloljetnika u krivičnom postupku
- ✓ Uloga i značaj organa starateljstva u funkciji pomoći organu koji vodi krivični postupak prema maloljetniku
- ✓ Posjeta zavodskim institucijama

6. NAPREDNA OBUKA ZA KONTINUIRANO STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE SUDIJA I TUŽILACA IZ OBLASTI PRAVA DJETETA, PRESTUPNIŠTVA MLADIH I NJIHOVE KRIVIČNOPRAVNE ZAŠTITE

Napredna obuka je namijenjena sudijama i tužiocima koji već postupaju u postupcima prema maloljetnim izvršiocima krivičnih djela, kao i u krivičnim postupcima u kojima se u ulozi oštećenog pojavljuju djeca, a koji su završili obavezu specijalističku obuku za maloljetničko pravosuđe i dobili certifikat. Napredna obuka ima za cilj kontinuirano usavršavanje i praćenje noviteta iz oblasti maloljetničkog pravosuđa..

6.1. Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje djece u digitalnom okruženju

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: dvodnevna/trodnevna radionica

Datum održavanja: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije, tužioci, predstavnici policijskih agencija

Planiran broj učesnika: 25

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Teme:

- MODUL I- Etiologija i fenomenologija
- MODUL II- Pravni okvir vezan za slučajeve seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju
- MODUL III- Elektronski dokazi

Metod: izlaganja, studija slučaja i diskusija

Materijal: Vodič za sudije i tužioce na temu visokotehnološkog kriminala i zaštite djece u BiH i Smjernice za postupanje profesionalaca

Edukator: Edukatori CEST FBiH, CEST RS i eksperti Save the Children.

Cilj: namijenjena jednoj grupi učesnika koja će proći sve tri radionice kao specijalističku obuku iz domena nasilja nad djecom u digitalnom okruženju.

6.2. Koordinacioni sastanak sudija i tužilaca u BiH

Datum održavanja: biće naknadno određen

Trajanje: jednodnevno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 25

Metod i materijal: prezentacija prakse i diskusija

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Edukator: Edukatori CEST-ova

Ciljne grupe: sudije i javni tužioci

Cilj: nastavak tradicionalnih koordinacionih sastanaka tužilaca u BiH koji postupaju u predmetima u kojima se pojavljuju maloljetnici, uz učešće i sudija koje rade na ovim predmetima. Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina - primjena osnova isključenja protivpravnosti tj. stav 6. člana 172 i kvalifikatorne okolnosti velike nesrazmjere u zrelosti i uzrastu između učinioca i žrtve.

7. OKRUGLI STOLOVI NA TEMU AKTUELNE PRAKSE

7.1. Aktuelna praksa Vrhovnog suda Republike Srpske iz krivičnopravne oblasti

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 30. oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 50

Organizator: CEST RS

Eduktor: sudija Vrhovnog suda Republike Srpske

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci raspoređeni na krivičnim referatima svih nivoa

Cilj: ujednačavanje sudske prakse, predstavljanje aktuelne prakse Vrhovnog suda Republike Srpske u 2025. godini i ukazivanje na najčešće greške u radu nižestepnih sudova, s fokusom na bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

7.2. Okrugli sto: Najčešće greške u radu osnovnih sudova na krivičnom referatu u BiH

Trajanje: tri jednodnevna okruga stola

Datum održavanja: oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Prijedor (12. oktobar), Doboj (13. oktobar), Trebinje (16. oktobar)

Broj učesnika: do 50

Organizator: CEST RS

Metod: kombinacija prezentacije predstavnika okružnih sudova i diskusija, razmjena mišljenja

Eduktor: sudije okružnih sudova

Ciljna grupa: sudije osnovnih i okružnih sudova

Cilj: ujednačavanje sudske prakse kroz održavanje okruglih stolova okružnih sudova (Banja Luka-Prijedor, Doboj-Bijeljina, Istočno Sarajevo-Trebinje), te delegiranje tema za okrugli sto na temu aktuelne prakse Vrhovnog suda Republike Srpske.

8. SAVJETOVANJA

8.1. XXIV Savjetovanje iz krivičnopravne oblasti, Neum

Savjetovanje iz krivičnopravne oblasti koje se tradicionalno organizuje u Neumu, na kojem se okuplja veliki broj učesnika, ne samo iz pravosuđa, već i veliki broj advokata i brojni drugi učesnici iz raznih oblasti kako iz zemlje, tako i iz regiona, kako bi propratili izlaganja eksperata iz ove oblasti.

Metod: kombinacija prezentacije i diskusije

Organizator: Udruženje sudija FBiH, Udruženje sudija RS, CEST FBiH i CEST RS, Pravosudna komisija Brčko Distrikta

Eduktor: edukatori CEST-a i pravni eksperti angažovani od strane Udruženja sudija Federacije Bosne i Hercegovine

Ciljna grupa: sudije koje postupaju u krivičnim predmetima, tužioci, stručni saradnici i predstavnici drugih profesija

Datum održavanja: 2-5. juni 2026.

Mjesto održavanja: Neum

Broj učesnika: nije ograničen zbog mogućnosti da učesnici sami snose svoje troškove

8.2.XIX Stručno Savjetovanje tužilaca, Neum

Udruženje tužilaca Federacije BiH, u saradnji sa Centrima za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, i Pravosudnom komisijom Brčko Distrikta BiH, organizuju tradicionalno savjetovanje svih tužilaca iz BiH, koje se održava jednom godišnje.

Metod: kombinacija prezentacije i diskusije

Organizator: Udruženje tužilaca FBiH, CEST FBiH i CEST RS, Pravosudna komisija Brčko Distrikta

Edukator: edukatori CEST-a i pravni eksperti angažovani od strane Udruženja tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine

Ciljna grupa: tužioci

Datum održavanja: septembar/oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Neum

Broj učesnika: nije ograničen zbog mogućnosti da učesnici sami snose svoje troškove

8.3.XVII Međunarodno naučno savjetovanje „Djeca i maloljetnici u kaznenom pravu“

Savjetovanje iz krivičnogprave oblasti na temu djece i maloljetnika u kaznenom pravu koje se tradicionalno organizuje, na kojem se okuplja veliki broj učesnika, ne samo iz pravosuđa, već i veliki broj advokata i brojni drugi učesnici iz raznih oblasti kako iz zemlje, tako i iz regiona, kako bi propratili izlaganja eksperata iz oblasti maloljetničkog prestupništva.

Metod: kombinacija prezentacije i diskusije

Organizator: CEST RS, Srpsko udruženje za krivičnogpravnu teoriju i praksu iz Beograda, Narodna skupština Republike Srpske, Ministarstvo pravde Republike Srpske i Udruženje pravnika Republike Srpske

Edukator: pravni eksperti

Ciljna grupa: sudije koje postupaju u krivičnim predmetima u kojima se pojavljuju djeca i maloljetnici, tužioci, stručni saradnici i predstavnici drugih profesija

Datum održavanja: april 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: nije ograničen zbog mogućnosti da učesnici sami snose svoje troškove.

9. OSTALI SEMINARI IZ KRIVIČNOPRAVNE OBLASTI

9.1.Postupanje sudije za prethodno saslušanje prilikom potvrđivanja optužnice i izjavljivanja prethodnih prigovora od strane optuženog

Datum održavanja: 20. april 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Planirani broj učesnika: do 30

Teme: Obaveze sudije za prethodno saslušanje prilikom potvrđivanja optužnice – opšte odredbe Zakona o krivičnom postupku; Poteškoće u postupanju sudije za prethodno saslušanje prilikom potvrđivanja optužnice; Postupanje sudije za prethodno saslušanje u slučaju izjavljivanja prethodnih prigovora sa posebnim osvrtom na prigovor zakonitosti dokaza.

Metod: interaktivna obuka

Organizator: CEST RS

Materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukator: sudija Svetlana Marić, Vrhovni sud Republike Srpske

Cilj seminara: sticanje znanja o postupku potvrđivanja optužnice i posljedicama koje za cjelokupni postupak može imati formalno potvrđivanje optužnice bez detaljnog razmatranja. Tema je predložena od strane Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH.

9.2.Odmjeravanje kazne počiniocima krivičnih djela, s posebnim osvrtom na ocjenu olakšavajućih i otežavajućih okolnosti

Datum održavanja: 5. oktobar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno.

Ciljna grupa: sudije

Planirani broj učesnika: do 30

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukator: sudija Svetlana Marić, Vrhovni sud Republike Srpske

Cilj: osiguranje pravilne ocjene olakšavajućih i otežavajućih okolnosti, odmjerenja

adekvatnih kazni, te pravilno obrazlaganje presuda u dijelu odluke o kazni. Tema je predložena od strane Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH.

9.3.Multisektorska edukacija za sudije, tužioce i policiju u oblasti postupanja u predmetima krivičnih djela iz mržnje i govora mržnje

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 5. mart 2026.

Mjesto održavanja: Jahorina

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i Atlantska inicijativa

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: cilj obuke je uvezivanje rada i jačanje kapaciteta policije i pravosuđa u kontekstu procesuiranja navedenih krivičnih djela.

9.4.Krivična djela protiv izbornih prava

Datum održavanja: 20. februar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno.

Broj učesnika: do 50

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i OSCE Misija u BiH

Edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici Centralne izborne komisije

Cilj seminara: Upoznavanje nosilaca pravosudnih funkcija sa krivičnim djelima protiv izbornih prava imajući u vidu da se krivična djela iz ove glave vrše prije, u toku i nakon izbora. Seminari na temu unapređivanja procesuiranja krivičnih djela protiv izbornog procesa za Centralnu izbornu komisiju, tužilaštva i sudove.

9.5.Ocjena dokaza u krivičnom postupku

Datum održavanja: biće naknadno određeno.

Mjesto održavanja: Brčko distrikt BiH.

Broj učesnika: do 50

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Pravosudna komisija BD BiH

Edukator: Edukator CEST-ova

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Cilj: Tema predložena od strane Krivično – prekršajnog odjeljenja Apelacionog suda Brčko distrikta BiH.

9.6. Sigurnost novinara

Trajanje: dvodnevno

Datum održavanja: mart 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: kontakt tačke iz tužilaštava i policije

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i PROFREX projekat Savjeta Evrope

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: biće naknadno određen

Ciljna grupa: kontakt tačke za sigurnost novinara: javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: cilj obuke je uvezivanje rada i jačanje kapaciteta policije i pravosuđa, odnosno imenovanih kontakt tačaka, u kontekstu zaštite i sigurnosti novinara.

9.7. Vatreno oružje kao sredstvo ili predmet izvršenja krivičnih djela

Teme: Vatreno oružje, njegovi dijelovi, municija i praćenje vatrenog oružja; Vatreno oružje u pravnom sistemu; Tumačenje forenzičkih dokaza; Najnovija tehnološka dostignuća; Novi pravni izazovi; Globalna perspektiva zakonodavstva o vatrenom oružju.

Trajanje: dvije dvodnevne obuke

Datum održavanja: 18. i 19. mart/ 21. i 22. april 2024.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Metod: studija slučaja i vježbe

Materijal: štampane prezentacije edukatora i UNODC publikacije

Organizator: CEST RS i UNODC

Edukatori: stalni edukatori CEST-a i UNODC-a

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Cilj: cilj obuke je poboljšati razumijevanje sudija i tužilaca o vatrenom oružju, fokusirajući se na kontekst u kojem se vatreno oružje predstavlja u pravnim slučajevima. Obuka će pružiti dubinski uvid u tehnologiju vatrenog oružja, pravna razmatranja i nove prijetnje, naročito osposobljavajući sudije i tužioce za bolju procjenu i tumačenje dokaza i argumenata u vezi sa vatrenim oružjem tokom suđenja.

9.8. Krivičnopravna zaštita okoliša/životne sredine

Trajanje: dvije dvodnevne obuke

Datum održavanja: april-oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH, uz podršku međunarodnih partnera

Materijal: prezentacije i primjeri iz prakse

Edukator: biće naknadno određen

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: 1.a) Zakonski i institucionalni okvir u BiH i Evropskoj Uniji 1.b) Sudske prakse zemalja regije i EU u pogledu zaštite okoliša/životne sredine, s osvrtom na tok krivičnog postupka kod krivičnih djela protiv okoliša/životne sredine 1.c) Kriminološka obilježja ekološkog kriminaliteta u BiH 1.d) Priprema i obrada hipotetičkih i slučajeva iz prakse. Jačanje kapaciteta sudija i tužilaca da u svom radu primenjuju međunarodne i evropske standarde u vezi sa ljudskim pravima i zaštitom životne sredine.

9.9. Značaj održavanja pretpretresnog ročišta i efikasno planiranje i rukovođenje glavnim pretresom

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 6. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS

Materijal: edukativni materijal pripremljeni ad strane edukatora, radni materijali projekta „Jačanje kapaciteta pravosuđa” VSTS-a BiH

Edukator: sudija mr Srđan Forca, Okružni sud u Banjoj Luci

Ciljna grupa: sudije

Cilj: Osigurati efikasno i kvalitetno suđenje u krivičnim predmetima uz maksimalnu koncentraciju glavnog pretresa. VSTS BiH u okviru projekta „Jačanje kapaciteta pravosuđa” provodi niz mjera u ciljnim sudovima kojima se nastoji reorganizovati rad u krivičnim predmetima u cilju ispunjavanja relevantnih preporuka stručnih izvještaja o stanju u pravosuđu, s fokusom na trajanje i kvalitet glavnog pretresa..

9.10.Sadržaj obrazloženja krivične presude i tehnike pisanja

Trajanje: dvodnevno

Datum održavanja: 10. i 11. mart 2026.

Mjesto održavanja: Biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope

Materijal: edukativni materijal pripremljeni ad strane edukatora, radni materijali projekta „Jačanje kapaciteta pravosuđa” VSTS-a BiH

Edukator: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: sudije

Cilj: Osiguranje adekvatnog obrazloženja presude uz navođenje svih potrebnih elementa: elementi i sadržaj obrazloženja presuda, predloženi i izvedeni dokazi, ocjena dokaza i dovođenje u vezi sa drugima, sporne i nesporne činjenice, izneseni prigovori, ocjena olakšavajućih i otežavajućih okolnosti, obrazloženje odluke o kazni.

9.11.Unapređenje međunarodne pravne saradnje i pomoći

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 15. juni 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Edukator: Predstavnici ministarstava pravde u BiH

Ciljna grupa: sudije, tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Ova tema je značajna posebno imajući u vidu novi Treći protokol na Konvenciju Savjeta Evrope o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, putem kojeg se afirmišu postojeći i uvode novi digitalni instrumenti za bržu i efikasniju međunarodnu pravnu saradnju u svim fazama krivičnog postupka. Tema predložena od Ministarstva pravde BiH i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske.

9.12.Zaštita ugroženih svjedoka i svjedoka pod prijetnjom

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 15. maj 2025.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Edukator: Mladen Furtula i Aleksandar Faladžić, Tužilaštvo BiH

Ciljna grupa: sudije, tužioci i predstavnici policijskih agencija

Cilj: Jedan od strateških ciljeva Strategije sigurnosti pravosuđa u BiH Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH jeste uspostavljanje adekvatnog sistema zaštite sudionika u sudskim postupcima, naročito zaštićenih svjedoka i drugih ugroženih kategorija

9.13. Krivičnopravna odgovornost u predmetima ratnih zločina

Trajanje: jednodnevno

Datum održavanja: 21. oktobar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno.

Broj učesnika: do 30

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukator: zajednički određeni od strane CEST RS i CEST FBiH

Ciljna grupa: sudije i tužioci koji rade na predmetima ratnih zločina.

Cilj: Unapređenje znanja o pojmovima međunarodnog humanitarnog prava.

PREKRŠAJNOPRAVNA OBLAST

10.1. IX Savjetovanje iz prekršajnogpravne oblasti

S obzirom na veliki uspjeh prethodnih savjetovanja iz prekršajnogpravne oblasti, te iskazan interes učesnika za nastavkom organizacije istog, to će savjetovanje biti organizovano i tokom 2026. godine, s ciljem rješavanja aktuelnih pitanja iz primjene Zakona o prekršajima Republike Srpske. Predviđeno je da ovo Savjetovanje okupi veliki broj učesnika, ne samo iz pravosuđa, već i veliki broj advokata i brojnih drugih učesnika u prekršajnom postupku iz raznih oblasti, kako iz zemlje, tako i iz regiona.

Datum održavanja: maj 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno dogovoreno

Broj učesnika: nije ograničen zbog mogućnosti da učesnici sami snose svoje troškove

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusije

Organizator: Udruženje sudija RS, Udruženje sudija FBiH, CEST RS i CEST FBiH, Pravosudna komisija Brčko distrikta, Advokatska komora RS i Advokatska komora FBiH

Edukatori: edukatori CEST-a i pravni eksperti angažovani od strane Udruženja sudija Republike Srpske

Ciljna grupa: sudije koje postupaju u prekršajnom postupku predmetima, tužioci, stručni saradnici i predstavnici drugih profesija.

10.2. Okrugli sto: Ujednačavanje sudske prakse u prekršajnim predmetima okružnih sudova u Republici Srpskoj

Datum održavanja: 28. septembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: mr Duško Miloica, predsjednik Okružnog suda u Prijedoru i mr Dragoslav Erdelić, sudija Okružnog suda u Bijeljini

Ciljna grupa: sudije

Cilj: Prezentovanje aktuelne sudske prakse povodom različitih spornih pitanja u prekršajnim predmetima okružnih sudova u Republici Srpskoj, te da se ukaže na mogućnosti poboljšanja i usaglašavanja iste.

10.3. Prekršaj u produženom trajanju

Datum održavanja: 13. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: stalni edukatori CEST- a RS

Ciljna grupa: sudije

GRADANSKOPRAVNA OBLAST

11.1. Primjena propisa iz oblasti radnih odnosa u Republici Srpskoj

Datum održavanja: 10. mart 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 50

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Stalni edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima u sudovima

Teme:

- Datum prestanka radnog odnosa, ako radni odnos prestaje otkazom ugovora o radu, od strane poslodavca zbog teže povrede radne obaveze ili nepoštovanja radne discipline;
- Isplata naknade plate radniku za dane koje je radnik neopravdano izostao sa posla- obaveza poslodavca ili ne
- Isticanje obavještenja o postojanju razloga za otkaz ugovora o radu na oglasnoj tabli poslodavca
- Ocjena probnog rada u slučajevima kada radnik za vrijeme trajanja probnog rada određeni period nije prisutan na radu
- Sudska praksa.

Cilj seminara: Tema predložena od Agencije za mirno rješavanje radnih sporova Republike Srpske i time prepoznata kao aktuelna i značajna za Program CEST-a u 2026. godini.

11.2. Aktuelna pitanja iz Zakona o stvarnim pravima Republike Srpske

Datum održavanja: 18. mart 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Stalni edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima u sudovima

Teme:

- Devizno poslovanje - promet i sticanje nepokretnosti između rezidenata i nerezidenata
- Prometovanje vanjskih parking mjesta
- Zaključavanje predugovora i aneksa ugovora o prodaji nepokretnosti

Cilj seminara: Cilj seminara je da se sudijama na relevantnim referatima pruži razumijevanje aktuelnih izazova i pravnih pitanja u oblasti stvarnih prava, sa posebnim osvrtom na pravne aspekte i regulatorne izazove u prometu nepokretnosti između rezidenata i nerezidenata u kontekstu deviznog poslovanja,

specifičnosti i pravnu prirodu prometovanja vanjskih parking mjesta kao posebne kategorije nepokretnosti, kao i na pravne posljedice i praktične dileme vezane za zaključivanje predugovora i aneksa ugovora o prodaji nepokretnosti, kako bi se unaprijedila pravna sigurnost, efikasnost i dosljednost u sudskoj praksi. Seminar će osnažiti učesnike u pravilnoj primjeni zakonodavnih normi i smanjenju pravnih nesigurnosti u ovoj oblasti. Teme predložene od Notarske komore Republike Srpske.

11.3. Proces ocjene dokaza

Datum održavanja: april 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka ili Sarajevo

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima u sudovima

Teme:

- Teret dokazivanja u parničnom postupku
- Ocjena dokaza
- Utvrđivanje činjeničnog stanja u parničnom postupku
- Zloupotreba procesnih ovlaštenja
- Zastarjelost u građanskom pravu

Edukatori: Stalni edukatori CEST RS i CEST FBiH

Cilj obuke: Imajući u vidu da je tema predložena od sudova najviših instanci u BiH, putem VSTV-a BiH, predloženo je da se uvrsti kao tema za kontinuiranu edukaciju sudija.

Obuka će se realizovati kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH Pravosudne komisije BD.

11.4. Primjena Porodičnog zakona Republike Srpske u sudskoj praksi

Datum održavanja: 19. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Teme:

- Uređenje roditeljskog prava nakon razvoda i zajedničko vršenje roditeljskog prava
- Održavanje ličnih odnosa djece sa drugim roditeljem i srođnicima (*uz psihologa*)
- Pravo na porodični dom
- Dioba bračne imovine
- Minimalan i maksimalan iznos izdržavanja

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Božana Vulić, sudija Vrhovnog suda Republike Srpske i prof. dr Darko Radić, Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima

11.5. Primjena Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske u sudskoj praksi

Datum održavanja: 16. sptembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Stalni edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima

11.6. Vještačenje u saobraćajnim sporovima i uloga osiguravača

Datum održavanja: 14. april 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: dipl. ing. maš Zoran Cvijetić, Stalni edukator CEST RS-a

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima

Teme:

- Vještačenje u sporovima zbog privremenog oduzimanja vozila
- Značaj uviđaja za sudski postupak i vještačenje
- Uloga vještaka i osiguravajućih društava – analiza presuda i prakse

11.7. Aktuelna pitanja odgovornosti za štetu

Datum održavanja: 12. maj 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: ma Dejan Pilipović, Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci i *Stalni edukator CEST RS-a*

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima

11.8. Obrazloženje parnične presude i tehnike pisanja

Datum održavanja: 01-02. oktobar 2026.

Trajanje: 2 dana

Mjesto održavanja: naknadno će biti određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- uvod, izreka presude;
- pravo na obrazloženu sudsku odluku;
- obrazloženje presude sa osvrtom na sadržaj;
- pravno izražavanje i jezička pismenost;
- jasno i sažeto iznošenje razloga za činjenične i pravne zaključke;
- razumljivost presude za stranke;
- analiza postupaka koji nisu efikasno okončani zbog nedostataka u presudi;
- specifičnosti izrade drugostepene presude;
- povrede odredaba postupka, razlozi za ukidanje odluka, najčešće greške u pisanju presuda.

Cilj: Unapređenje standarda u izradi presude, usaglašavanje metodologije izrade presude i izbjegavanje nepravilnosti prilikom izrade presude u praksi.

Metod: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije

Edukativni materijal: radovi edukatora, slučajevi iz prakse

Edukatori: stalni edukatori CEST-a

Obuka će se realizovati kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH Pravosudne komisije BD.

ALTERNATIVNI NAČINI RJEŠAVANJA SPOROVA

11.9. Sudska nagodba

Mjesto i datum održavanja: naknadno će biti određeno

Trajanje: 1x1 dan

Ciljna grupa: sudije parničnog odjeljenja, novoimenovane sudije i stručni saradnici

Planirani broj učesnika: 30

Teme:

- Pojam i pravni okvir sudske nagodbe u BiH
- Promjena uloge sudije u rješavanju sporova: od pasivnog ka aktivnom
- Smjernice za zaključivanje sudske nagodbe:
- prepoznavanje predmeta pogodnih za nagodbu/analiza
- ukazivanje na prednosti sudske nagodbe
- procjena predispozicija stranaka u postupku sudske nagodbe
- postizanje nagodbe uz poštovanje načela nepristrasnosti
- predlaganje strankama kako da se nagode u cilju doprinosa nagodbi na pripremnom ročištu ili na glavnoj raspravi
- Najčešći izazovi u praksi:
- veliki broj predmeta u sistemu
- odnos izvršne vlasti prema nagodbama
- nepovjerenje stranaka i zastupnika
- moguća rješenja i pozitivni primjeri iz prakse
- Etika i odgovornost sudije u predlaganju i zaključivanju sudske nagodbe uz poseban osvrt na načelo nepristrasnosti
- Simulacija slučaja sa ulogama sudije i stranaka (Primjeri mogućeg načina postupanja sudije u nastojanju da strane zakluče nagodbu, sa prijedlozima kako da se nagode)
- Kratki osvrt na medijaciju: razlike i sličnosti sa sudskom nagodbom, primjena medijacije u BiH, koristi za rastrećenje sudova i uloga sudije u upućivanju stranaka na medijaciju u određenim situacijama

Cilj: Ojačati vještine sudija i stručnih saradnika u podsticanju i vođenju stranaka ka sudskoj nagodbi, kako bi se povećao broj predmeta riješenih mirnim putem, smanjilo trajanje postupaka i unaprijedilo povjerenje javnosti u pravosuđe. Kratki uvod u medijaciju osmišljen je da proširi vidike učesnika i pokaže na koji način medijacija može komplementirati praksu sudske nagodbe.

Metod: interaktivna radionica

Edukativni materijal: edukativni materijal pripremljen od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-ova uz uključivanje sudija sa iskustvom u zaključenju sudskih nagodbi

Obuka će se realizovati kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH Pravosudne komisije BD.

11.10. Uloga i značaj suda u postupku izvođenja dokaza vještačenjem

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: Brčko Distrikt

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS, CEST FBiH, Pravosudna komisija Brčko Distrikta

Potencijalni edukatori: Stalni edukatori CEST-a RS, CEST FBiH i PKBD

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima

Obuka će se realizovati kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH Pravosudne komisije BD.

12.SEMINARI U SARADNJI SA MISIJOM OSCE-A U BOSNI I HERCEGOVINI

12.1.Diskriminacija u pravosudnoj praksi: izazovi utvrđivanja diskriminacije i primjene posebnih proceduralnih pravila u diskriminacijskim parnicama

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 50

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Stalni edukatori CEST RS-a, CEST FBiH-a i OSCE-a

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH i Pravosudne komisije BD.

12.2.Sloboda medija i sigurnost novinara

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Cilj seminara: Unaprjeđenje komunikacije između nosilaca pravosudne funkcije i predstavnika medija.

Teme seminara:

- Proaktivna transparentnost i pristup informacijama, uključujući:
- Komunikaciju s medijima i javnošću i kriznu komunikaciju
- Komunikaciju s medijima i javnošću o konkretnim predmetima, npr. predmetima rodno-zasnovanog nasilja i predmetima koji uključuju maloljetna lica

Metod: prezentacija, primjeri iz prakse, diskusija

Edukativni materijal: materijali edukatora

Edukatori: edukatori CEST-a

Aktivnost će biti realizovana u okviru saradnje sa Misijom OSCE u BiH kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH i Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH.

13.SEMINARI U SARADNJI SA SAVJETOM EVROPE

13.1.Sigurnost novinara SLAPP tužbe

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Datum održavanja: mart 2026. godine

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: sudije / tužioci/ policijski službenici

Organizatori: CEST RS, CEST FBiH i projekat Savjet Evrope „Zaštita slobode izražavanja i slobode medija u Bosni i Hercegovini – PROFREX BiH“

Edukatori: Međunarodni eksperti Savjeta Evrope i edukatori CEST-a

Obuka će se realizovati kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH i projekta Savjeta Evrope „Zaštita slobode izražavanja i slobode medija u Bosni i Hercegovini – PROFREX BiH“

14.OKRUGLI STOLOVI

14.1.Aktuelna praksa Okružnog suda u Banjoj Luci i Okružnog suda u Prijedoru

Datum održavanja: 03. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 50

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija, razmjena mišljenja

Organizator: CEST RS

Ciljne grupe: sudije Okružnog suda u Banjoj Luci i Okružnog suda u Prijedoru

Edukatori: sudije okružnih sudova u Republici Srpskoj i stalni edukatori CEST-a RS

Cilj: Predstaviti analize koje su pripremili okružni sudovi, analizirati najčešće razloge za ukidanje/preinačenje prvostepenih odluka, te ukazati na dobre prakse.

14.2.Aktuelna praksa Okružnog suda u Doboju i Okružnog suda u Bijeljini

Datum održavanja: 11. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 50

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija, razmjena mišljenja

Organizator: CEST RS

Ciljne grupe: sudije Okružnog suda u Doboju i Okružnog suda u Bijeljini

Edukatori: sudije okružnih sudova u Republici Srpskoj i stalni edukatori CEST-a RS

Cilj: Predstaviti analize koje su pripremili okružni sudovi, analizirati najčešće razloge za ukidanje/preinačenje prvostepenih odluka, te ukazati na dobre prakse.

14.3. praksa Okružnog suda u Istočnom Sarajevu i Okružnog suda u Trebinju

Datum održavanja: 24. novembar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 50

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija, razmjena mišljenja

Organizator: CEST RS

Ciljne grupe: sudije Okružnog suda u Istočnom Sarajevu i Okružnog suda u Trebinju

Edukatori: sudije okružnih sudova u Republici Srpskoj i stalni edukatori CEST-a RS

Cilj: Predstaviti analize koje su pripremili okružni sudovi, analizirati najčešće razloge za ukidanje/preinačenje prvostepenih odluka, te ukazati na dobre prakse.

14.4.Aktuelna praksa Vrhovnog suda Republike Srpske

Datum održavanja: 01. decembar 2026.

Mjesto održavanja: Biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 50

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, razmjena mišljenja

Organizatori: CEST RS

Ciljne grupe: sudije okružnih sudova sa parničnog referata

Edukatori: sudije Vrhovnog suda Republike Srpske

Cilj: Predstaviti analize koje je pripremio sud najviše instance u Republici Srpskoj, analizirati najčešće razloge za ukidanje/preinačenje drugostepenih odluka, te ukazati na dobre prakse.

15.SAVJETOVANJA

15.1.XIX Savjetovanje iz građanskopravne oblasti u saradnji sa Udruženjem sudija RS, Udruženjem sudija FBiH Udruženjem sudija BiH, i Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i Federacije BiH, Pravosudnom komisijom Brčko distrikta, Advokatskim komorama

Datum održavanja: oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Jahorina

Broj učesnika: nije ograničen zbog mogućnosti da učesnici sami snose svoje troškove

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije predstavnika i diskusija, rad u grupama

Organizator: Udruženje sudija RS u saradnji sa Udruženjem sudija BiH i FBiH, Centrima za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i FBiH i Pravosudnom komisijom Brčko Distrikta

Edukatori: pravni eksperti

Ciljne grupe: sudije raspoređene na relevantnim referatima u sudovima (građanski, upravni, vanparnični i dr.), stručni saradnici, a namijenjeno je i advokatima, ministarstvima, pravobranilaštvima

Savjetovanje iz građanskopravne oblasti se tradicionalno organizuje na Jahorini, na kojem se okuplja veliki broj učesnika, kako iz oblasti pravosuđa, tako i veliki broj advokata, predstavnika pravobranilaštava, opština, ministarstava i brojni drugi učesnici iz raznih oblasti kako iz zemlje, te pravni stručnjaci iz regiona, kako bi propratili izlaganja eksperata iz raznih pravnih oblasti. Sve veći broj učesnika, govori o značaju ove manifestacije i potrebi njenog održavanja.

15.2.Savjetovanje iz svih pravnih oblasti u saradnji sa Udruženjem pravnika RS, Pravnim fakultetom Univerziteta u Banjoj Luci i Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca RS i FBiH - Oktobarski pravnički dani

Datum održavanja: oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: nije ograničen zbog mogućnosti da učesnici sami snose svoje troškove

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije predstavnika i diskusija

Organizator: Udruženje pravnika RS i Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci u saradnji sa entitetskim centrima za edukaciju sudija i tužilaca i Pravosudnom komisijom Brčko Distrikta

Edukatori: pravni eksperti

Ciljne grupe: sudije, tužioci, stručni saradnici, advokati, ministarstva, pravobranilaštva i pravnici iz svih ostalih branši

Savjetovanje koje se tradicionalno organizuje dugi niz godina, a koje okuplja veliki broj učesnika, ne samo iz pravosuđa, već i veliki broj advokata, predstavnika pravobranilaštava, opština i brojne druge učesnike iz raznih oblasti kako iz zemlje, tako i iz regiona, kako bi propratili izlaganja eksperata iz raznih pravnih oblasti.

VANPARNIČNA OBLAST

16.1. Sudska praksa iz vanparničnih postupaka

Datum održavanja: 07. maj 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Trajanje: 1 dan

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori:

Ciljne grupe: sudije vanparničnog referata

Cilj seminara: Upoznavanje učesnika sa aktuelnom sudskom praksom iz vanparničnih postupaka, te ujednačavanje sudske prakse vanparničnih postupaka.

IZVRŠNI POSTUPAK

17.1. Aktuelna pitanja izvršnog postupka

Datum održavanja: 08. oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Trajanje: 1 dan

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS i CEST F BiH

Potencijalni edukatori:

Ciljne grupe: sudije na izvršnom referatu

Teme:

- *Obustava izvršenja*
- *Izvršenje na nekretninama*
- *Sudska praksa u izvršnom postupku i najčešći problemi u provođenju izvršnog postupka*

Cilj seminara: Usaglašavanje sudske prakse u izvršnom postupku

Obustava izvršenja i izvršenje na nekretninama su teme predložene od strane VSTS BiH i kao takve prepoznate kao aktuelne da se uvrste u Program stručnog usavršavanja i početne obuke za 2026. godinu.

17.2. Specifične situacije u izvršnom postupku

Datum održavanja: 09. april 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Trajanje: 1 dan

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Osman Mujkić, Predsjednik Osnovnog suda u Bijeljini

Teme:

- *Promjena izvršenika*
- *Povratak izvršenika na rad*
- *Smrt izvršenika*

Ciljne grupe: sudije na izvršnom referatu

Cilj seminara: Cilj seminara je da se sudijama i javnim tužiocima omogući dublje razumijevanje i pravilna primjena zakonskih rješenja u specifičnim situacijama koje se javljaju tokom izvršnog postupka, kao što su postupanje u slučaju smrti izvršenika, promjena izvršenika usljed prenosa prava i obaveza, te pravna procedura i uslovi za povratak na rad nakon sprovedenih izvršnih radnji. Seminar ima za cilj da unaprijedi jedinstvenu praksu, osigura efikasno vođenje postupaka i očuva prava svih učesnika u izvršnom procesu.

17.3. Izvršenje na akcijama i udjelima u pravnom licu

Datum održavanja: 20. maj 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Trajanje: 1 dan

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije i diskusija sa praktičnim primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Jelena Božić, sudija Okružnog suda u Banjoj Luci

17.4. Postupak izvršenja sa mjerama osiguranja i izvršenje na nekretninama

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo/Banjaluka, 19. maj 2026.

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije, stručni saradnici, sudski izvršitelji

Planiran broj učesnika: do 50

Teme:

- Postupak izvršenja sa posebnim osvrtom na pravo na imovinu
- Izvršenje na nekretninama
- Razmatranje načina efikasnijeg prikupljanja podataka od strane suda i tražioca izvršenja
- Način obračuna kamate na troškove parničnog postupka u slučaju kada je prvostepenom presudom dosuđeno za troškove parničnog postupka manji iznos, a drugostepenom presudom taj iznos povećan

Cilj seminara: identifikacija problema i iznalaženje efikasnijeg načina prikupljanja podataka o imovini izvršenika, prijedlozi sudova, te načinu obračuna kamata u izvršnom postupku; razmjena iskustava polaznika edukacije o načinu obračuna kamate i problemima sa kojima se susreću i definisanje postupanja sudija i stručnih saradnika u slučaju da se traži izvršenje presude gdje su troškovi različiti u prvostepenoj i drugostepenoj presudi obzirom da je primjetno različito postupanje sudova

Metod: interaktivna obuka

Edukativni materijal: Edukativni materijal pripremljeni od strane edukatora

Edukatori: Stalni edukatori CEST F BiH i CEST RS

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH i Pravosudne komisije BD.

PRIVREDNOPRAVNA OBLAST

18.1. Primjena Zakona o registraciji poslovnih subjekata Republike Srpske

Datum održavanja: 25. mart 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukator: *Stalni edukatori CEST-a RS*

Teme:

- Nedosljednosti u zakonskoj regulativi
- Sudska praksa u tumačenju statusnopravnih promjena
- Pravna sigurnost u postupcima registracije
- Elektronska registracija i izazovi u praksi

18.2. Aktuelna pitanja iz stečajnog postupka

Datum održavanja: 13. oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukator: Božana Gužvić, predsjednica Okružnog privrednog suda u Bijeljini

Cilj: Sticanje i proširivanje znanja iz oblasti stečajnog postupka

Teme:

- Pravni okvir i praksa vođenja stečajnog postupka
- Uloga stečajnog sudijske, stečajnog upravnika i povjerilaca
- Aktuelni problemi u otvaranju i vođenju stečaja

18.3. Reorganizacija stečajnog dužnika

Datum održavanja: 09. septembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukator: Sandra Radoš- Čatak, predsjednica Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu

Cilj: Sticanje i proširivanje znanja iz oblasti stečajnog postupka

Teme:

- Pravna priroda i cilj reorganizacije
- Priprema, prihvatanje i sprovođenje plana reorganizacije
- Uloga suda i kontrola zakonitosti procesa

18.4. Kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava u BiH- aktuelni problemi

Datum održavanja: septembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Edukatori: stalni edukatori CEST-ova i drugi stručnjaci iz prakse

Obuka će se realizovati kao zajednička aktivnost CEST RS i CEST FBiH

18.5. Mjenica i mjenično pravo

Mjesto i datum održavanja: Sarajevo, 06. marta 2026. godine,

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije

Planiran broj učesnika: 35

Teme:

- Pravna priroda mjenice i vrste
- Protest
- Instrument osiguranja/bianco mjenica/ovlaštenje za popunjavanje mjenice
- Ovisnost mjenice o kreditnom ugovoru
- Mjениčni sporovi
- Rokovi zastare
- Aktuelna pitanja vezana za Zakon o mjenici (sa osvrtom na pitanja izdavanja mjenice kao sredstva obezbjeđenja)

Cilj seminara: razmjena iskustava u primjeni Zakona o mjenici.

Metod: predavanja i aktuelna sudska praksa

Edukativni materijal: materijali edukatora i sudska praksa

Edukatori: stalni edukatori CEST-ova i drugi stručnjaci iz prakse

Aktivnost će biti realizovana kao zajednička aktivnost CEST RS, CEST FBiH i Pravosudne komisije BD.

18.6. Aktuelna pitanja iz prakse privrednih sudova u Republici Srpskoj

Datum održavanja: 05-06. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 50

Oblik obuke: centralizovana

Metod: pored aktuelne problematike privrednih sudova, analize kvaliteta i zapažanja drugostepenih sudija, ovaj vid edukacije prvenstveno bi sadržavao pripremljene odgovore na pitanja koja bi se postavljala tokom godine, a koji bi se dostavili prije edukacije, radi što efikasnije rasprave, te bi se na osnovu rezultata rasprave o spornim pitanjima izradili i dostavili odnosno objavili konačni prečišćeni tekstovi sentenci i obrazloženja, kao zvaničan stav Višeg privrednog suda po tim pitanjima

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: mr Branka Skoko, predsjednik Višeg privrednog suda Republike Srpske, Bogdan Gajić sudija Višeg privrednog suda Republike Srpske

Ciljna grupa: sudije privrednih sudova

Cilj: Kako se u okviru prakse privrednih sudova u Republici Srpskoj stalno otvaraju nova sporna pitanja, Centar je, i ove godine, u svoj Program rada uvrstio ovaj seminar, kako bi se na taj način otvorila mogućnost za rješavanje mnogih nedoumica sa kojima se sudije privrednih sudova susreću u svom radu. Usaglašavanje različitih stavova o kojima se razgovaralo na edukacijama održanim u prethodnoj godini.

UPRAVNOPRAVNA OBLAST

19.1. Pravo na naknadu troškova upravnog postupka

Datum održavanja: 31. mart 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS

Materijali: materijali edukatora

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-a RS

Ciljna grupa: sudije upravnog referata

19.2. Aktuelna praksa iz upravne oblasti

Datum održavanja: 17-18. septembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30

Teme¹:

- uračunavanje u staž osiguranja vremena koje je osiguranik proveo u obaveznom i dobrovoljnom osiguranju, za koje nisu uplaćeni doprinosi (član 24. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju), razlike u postupanju sudova viših i nižih instanci u primjeni ove zakonske odredbe;
- ispravljanje grešaka u održavanju katastra nepokretnosti (član 140. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske);
- ukidanje i mijenjanje pravosnažnog rješenja uz pristanak ili po zahtjevu stranke (član 250. Zakona o opštem upravnom postupku);
- ukazivanje na najčešće povrede odredaba Zakona o opštem upravnom postupku koje organi čine u postupku donošenja akata iz svoje nadležnosti, a koje povrede akte čine nepravilnim i nezakonitim;
- obrazloženje presude u upravnom sporu;²
- primjena Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju u pogledu ostvarivanja prava na porodičnu penziju vanbračnog supružnika;³
- uloga i značaj suda u postupku izvođenja dokaza vještačenjem.⁴
- iskustva u primjeni Zakona o utvrđivanju porijekla imovine i posebnog poreza na imovinu.

Oblik obuke: centralizovana

Metod: prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS i PKBD BiH

Materijali: materijali edukatora

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-a RS

Ciljna grupa: sudije upravnog referata

Cilj: Ujednačavanje sudske prakse na upravnom referatu.

POSEBNE TEME

20. OBUKE IZ OBLASTI ETIKE I INTEGRITETA NOSILACA PRAVOSUDNIH FUNKCIJA

20.1. Sudski i tužilački integritet i disciplinske prakse

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 60

Metod obuke: PP prezentacija, predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija

Organizator: CEST RS, CEST FBiH, Misija OSCE-a u BiH i AIRE Centar

Edukatori: eksperti za ova pitanja i zaposleni u Odjelu za integritet VSTS-a BiH

Ciljna grupa: sve sudije i javni tužioci

¹ U okviru seminara biće obrađene neke od navedenih tema.

² Prijedlog teme upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske.

³ Idem.

⁴ Prijedlog teme upravnog odjeljenja Apelacionog suda Brčko distrikta BiH.

20.2. Etička upotreba vještačke inteligencije (AI) u pravosuđu

Datum održavanja: biće naknadno utvrđen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 – 2 dana

Broj učesnika: do 15

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i CEPEJ projekat „Jačanje efikasnosti i kvaliteta pravosuđa u Bosni i Hercegovini“ (2023–2026)

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci, stručni saradnici, advokati

Metodologija: obuka uživo

Ova obuka je fokusirana na pitanje kako se umjetna inteligencija može odgovorno integrisati u pravosudne sisteme, sa stanovišta CEPEJ CyberJust Radne grupe i drugih relevantnih CEPEJ radnih tijela. Na temelju CEPEJ alata i najboljih evropskih praksi, učesnici će steći praktična znanja o etičkim standardima, izazovima i prilikama u primjeni umjetne inteligencije u pravosuđu.

20.3. ONLINE OBUKA o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa za nosioce pravosudne funkcije

Način održavanja: online

Datum održavanja: obuku je moguće pohađati tokom čitave godine uz prethodno dostavljene pristupne detalje od strane CEST- ova

Trajanje: 1 dan (obuku je moguće pohađati svojom dinamikom, sa prekidima po potrebi i nastavkom od mjesta prekida)

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Ciljna grupa: sudije, tužioci i stručni saradnici

Cilj obuke: Podsjećanje na etičke principe koji se odnose na nosioce pravosudne funkcije. Obuka sadrži i kvizove sa pitanjima za podsjećanje na informacije iz pojedinačnih modula. Obuka se završava evaluacijom koja predstavlja završni dio obuke i bez koje nije moguće završiti obuku.

Napomena: Odluka Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine o odobravanju Programa početne obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini u 2026. godini, između ostalog, sadrži sljedeće odredbe, kada su u pitanju posebna pravila o obaveznosti obuke na temu etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa:

V

- 1) Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezni su svake treće godine ponoviti online modul o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa radi podsjećanja na etičke standarde.*
- 2) Nakon završetka obuke i sticanja sertifikata o tome, obuka će se priznati kao jedan dan obavezne obuke.*

21. OBUKA RUKOVODNOG KADRA U INSTITUCIJAMA PRAVOSUĐA

21.1. RADIONICA: Principi savremenog komuniciranja s javnošću

(Obavezna obuka za sve rukovodioce pravosudnih institucija)

Datum i mjesto održavanja: druga polovina 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka i Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Broj obuka: 2

Ciljna grupa: predsjednici sudova, sudije, sekretari, glasnogovornici, i osoblje zaduženo za obavljanje poslova odnosa s javnošću

Broj učesnika: do 35

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Teme:

- primjena Smjernica za objavljivanje sudskih i tuzilackih odluka, akata i informacija o predmetima VSTS-a i Pravilnika o objavljivanju sudskih odluka Ministarstva pravde Republike Srpske;
- primjena Zakona o slobodi pristupa informacijama i provođenje testa javnosti;
- primjena Komunikacijske strategije i Medijskog akcionog plana, korištenje komunikacijskih alata i vodiča za kreiranje i upravljanje sadržajima web stranica;
- radionica postupanje po ZOSPI-ju, pisanje saopštenja za javnost, održavanje konferencija za novinare, javnog nastupa, simulacije intervjua i davanje izjava za medije.

Metod obuke: predavanje i interaktivna radionica, obavezna za sve rukovodioce

Edukatori: edukatori angazovani od strane CEST-a RS, predstavnici VSTS-a BiH zaduženi za predstavljanje relevantnih dokumenata

Edukativni materijali: materijali razvijeni od strane edukatora, dokument Medijski akcioni plan koji čini kompilacija dokumenata „Medijski akcioni plan“, „Komunikacija s medijima i korištenje komunikacijskih alata / Kontrolna lista“ i „Vodič za kreiranje i upravljanje sadržajima web stranica“, razvijeni od strane VSTS-a BiH

Edukatori: edukatori CEST-ova i VSTS-a BiH

Ciljevi:

- upoznati učesnike sa najnovijim tendencijama komuniciranja sa javnošću sa posebnim osvrtom na savremene karakteristike komuniciranja s javnošću, specifičnosti javnog komuniciranja, javne sfere i ispoljavanja javnog mnijenja;
- pripremiti predsjednike sudova za javne nastupe, upoznati ih sa kodeksom oblačenja i ponašanja u javnim nastupima, značaju verbalnog komuniciranja i ulogom jezika ukomuniciranju s javnošću, potrebama organizovanja i učešća na konferencijama zanovinare, specifičnostima komuniciranja internetom i drugim savremenim komunikacijskim sredstvima;
- kroz edukaciju upoznati polaznike sa liderstvom i potrebom izgrađivanja poželjnog imidža, oblicima ponašanja u obavljanju javnih poslova;
- putem vježbi upoznati učesnike sa pripremom za javni nastup, izradom kratkih informacija - saopštenja za javnost te za učešće u raspravama po određenim pitanjima u televizijskim debatama, neposrednim pripremama za učešće na konferencijama zanovinare i medijskim nastupima kroz kreativne radionice.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

21.2. Radionica: Strateško planiranje u sudovima

(Obavezna obuka za nove predsjednike sudova)

Datum i mjesto održavanja: 22. april 2026. (Banja Luka) i 16. novembar 2026. (Sarajevo)

Trajanje: 1 dan

Broj radionica: 2

Ciljna grupa: predsjednici sudova, sudije i stručni saradnici koji rade na strateškim i planskim dokumentima

Planirani broj učesnika: 20-25

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Teme:

- šta je strateško planiranje u pravosuđu? Svrha, značaj i povezanost sa efikasnošću i kvalitetom rada suda;
- normativni i institucionalni okvir za strateško planiranje u BiH (uloga VSTS BiH, stalnih komisija i obaveze sudova);

- kako postaviti jasne ciljeve i mjerljive pokazatelje? Primjer iz prakse i vježbe;
- praćenje i izvještavanje o realizaciji strateških planova;
- godišnji izvještaji, ključni izazovi i rješenja;
- povezanost strateških planova sa širim reformskim ciljevima i EU standardima (npr. efikasnije procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala);
- simulacija slučaja: izrada kratkog nacrtu strateškog cilja i plana aktivnosti u grupama,
- prezentacija i zajednička diskusija;
- poseban osvrt na kreiranje programa rada kandidata za predsjednika sudova (korelacija sa strateškim planom suda).

Metod: interaktivna radionica sa predavanjima

Edukativni materijal: "Uputstvo za strateško planiranje u sudovima u BiH", edukativni materijal pripremljen od strane edukatora

Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-a RS

Napomena: Povratne informacije iz sudova pokazuju da strateško planiranje često nailazi na prepreke zbog ograničenih resursa i otpora prema promjenama. Radionica je, stoga, osmišljena da kroz praktične primjere i diskusiju pomogne sudijama i predsjednicima sudova da strateško planiranje pretvore u alat koji im olakšava upravljanje, a ne dodatno administrativno opterećenje.

Cilj: Jačanje kapaciteta predsjednika sudova i drugih nosilaca pravosudnih funkcija za strateško planiranje i upravljanje rezultatima. Edukacija treba omogućiti da strateški planovi ne ostanu formalni dokumenti, već da postanu praktičan alat za poboljšanje organizacije rada suda, efikasnosti postupaka i transparentnosti rada.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

21.3. Proces planiranja i izrade budžetskih zahtjeva sudova

Datum i mjesto održavanja: 01. juni 2026. (Sarajevo) i 01. oktobar 2026. (Banja Luka)

Trajanje: 1 dan

Broj radionica: 2

Broj učesnika: 40 učesnika

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Edukatori: predstavnici VSTS-a BiH

Ciljna grupa: predsjednici sudova i predstavnici računovodstva sudova

Teme:

- upoznati učesnike sa detaljnim nadležnostima i ulogom VSTS-a BiH u pogledu planiranja i izrade budžetskih zahtjeva sudova;
- predstaviti značaj aktivnije upotrebe Modula za upravljanje budžetima sudova;
- predstaviti značaj kvalitetno pripremljenih obrazloženja budžetskih zahtjeva sudova u korelaciji sa postavljenim strateškim ciljevima institucije i pravosuđa u cjelini;
- predstaviti značaj interaktivnog djelovanja VSTS-a BiH i sudova, a posebno sa aspekta pregovora sa organima izvršne vlasti.

Metode: predavanje i interaktivna radionica

Cilj: VSTS BiH, kao regulatorno tijelo pravosuđa, u okviru svojih nadležnosti treba da pruži podršku sudovima u svim fazama budžetskog procesa, kako bi zajedno sa sudovima ostvario efikasniju komunikaciju prema organima izvršne i zakonodavne vlasti.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.LJUDSKA PRAVA, RODNA RAVNOPRAVNOST, RANJIVE GRUPE

22.1.Upotreba vještačke inteligencije - zaštita ljudskih prava i sloboda

Datum održavanja: 28. april 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metodologija obuke: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse, hipotetičkog slučaja i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: stalni edukatori CEST-a RS

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Cilj: Razumijevanje koncepta vještačke inteligencije i kako njena upotreba može da utiče na prava i slobode garantovane međunarodnim pravom, prije svega EKLJP. Izložiće se analiza pojedinih prava i sloboda koja mogu da budu ugrožena upotrebom vještačke inteligencije i kako trenutni međunarodni standardi, a posebno oni iz prakse ESLJP mogu da odgovore na ove izazove. Takođe, tokom seminara, pažnja će se posvetiti tome se da li govor kreiran od strane vještačke inteligencije uživa zaštitu prema međunarodnim normama o zaštiti slobode govora, prije sve EKLJP. Ako je odgovor na prethodno pitanje pozitivan, utvrdiće se ko bi mogli da budu nosioci/titulari takvog govora, kao i ko i kada može snositi odgovornost za takav sadržaj. Predstaviće se učesnicima i mogući hipotetički scenariji za pitanje odgovornosti usljed ovako kreiranog govora, kao i trenutna uporedna praksa.

22.2.Primjena Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: Banja Luka i Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Broj seminara: 2

Ciljna grupa: osoblje pravosudnih institucija

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Planirani broj učesnika: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Teme: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Metod: interaktivni pristup, rad u grupama, prezentacija, diskusija

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane VSTS BiH i edukatora

Edukatori: edukatori naknadno određeni od strane VSTS BiH

Napomena: postoji mogućnost da VSTS BiH djelimino pokrije troškove ovog seminara, sto zavisi od dostupnosti donatorskih sredstava.

Cilj: Bolje razumijevanje Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, strateškog planiranja uopšte, sa ciljem ostvarivanja postavljenih strateških ciljeva.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.3.Ljudska prava LGBTI osoba u Bosni i Hercegovini i pravni mehanizmi njihove zaštite – iskustva iz Bosne i Hercegovine i regiona

Datum održavanja: 29 – 30. oktobar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Broj seminara: 1

Edukatori: stalni edukatori CEST-a RS i spoljni saradnici Sarajevskog otvorenog centra

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Organizator: CEST RS i Sarajevski otvoreni centar
Planirani broj učesnika: utvrditi u saradnji sa edukatorima
Materijal: utvrditi u saradnji sa edukatorima
Edukativni materijali: utvrditi u saradnji sa edukatorima
Teme obuke:

- zaštita prava LGBTI osoba kroz pravosuđe BiH, sa naglaskom na komparativnu praksu iz regije i EU (anti-diskriminaciono i krivično pravo).

Metod: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Cilj: Upoznavanje pravosudne zajednice i praktičara sa postojećim pravnim okvirom BiH i praksom u oblasti zaštite ljudskih prava marginalizovanih grupa, sa naglaskom na ljudska prava LGBTI osoba, kroz konkretne primjere i slučajeve iz pravne prakse u BiH i zemljama regiona.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.4. Rodna ravnopravnost: stereotipi i predrasude

Datum održavanja: 20 – 22. maj 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 3 dana

Broj seminara: 1

Broj učesnika: 12 - 15

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Centar ženskih prava Zenica

Edukativni materijal: materijali edukatora i slučajevi iz prakse, Specijalizovani priručnik za profesionalce koji se u svom poslu susreću sa slučajevima rodno zasnovanog nasilja.

Edukatori: Centra ženskih prava (Zenica)

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci, koji do sada nisu prošli ovu obuku

Teme:

- uticaj ličnog stava na donošenje presuda u predmetima rodno zasnovanog nasilja;
- važnost primjene holističkog pristupa u predmetima rodno zasnovanog nasilja;
- diskriminacija i opšti društveni stereotipi u predmetima rodno zasnovanog nasilja.

Metod: interaktivni pristup, rad u grupama, prezentacija, diskusija

Cilj: podizanje svijesti, senzibilizacija usmjerena na smanjenje predrasuda i stereotipa prema specifičnim manjinskim grupama u društvu, čime će se poboljšati položaj oštećene u postupcima rodno zasnovanog nasilja (RZN), zatim pooštriti blaga kaznena politika koja će dovesti do ostvarivanja svrhe sankcije, odnosno direktne zaštite i satisfakcije žrtve krivičnih djela RZN.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.5. Pripadnici ranjivih grupa kao svjedoci u postupku

Datum održavanja: biće naknadno određeno

Mjesto održavanja: Banja Luka i Sarajevo

Trajanje: 2 dana

Broj seminara: 2

Ciljna grupa: sudije i tužioci

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Planirani broj učesnika: do 25

Teme:

- vještine ispitivanja svjedoka – pripadnika ranjivih grupa (djeca, osobe sa invaliditetom, Romi, LGBTI osobe, marginalizovane kategorije žena, itd.).

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora

Edukatori: edukatori naknadno zajednički određeni od strane CEST-ova i VSTS BiH.

Cilj: Kada pripadnik određene ranjive grupe dođe u kontakt sa pravosuđem, tj. kada dođe u kontakt sa tužilaštvom, te se pojavi pred sudom, nosioci pravosudnih funkcija moraju osigurati da se komunikacija sa tom osobom odvija na odgovarajući način, posebno vodeći računa o tome da sudija upravlja postupkom, te, u tom svojstvu, ima pravo i obavezu da uspostavi takav način komunikacije, koji će biti prilagođen vulnerabilnom svjedoku, te stoga pozitivno uticati na tok samog postupka. Naime, način postavljanja pitanja, te sadržaj pitanja, koja se postave vulnerabilnom svjedoku, može negativno uticati na iskaz svjedoka, odnosno navesti ga da da netačan odgovor. Stoga, neophodno je da nosioci pravosudnih funkcija razviju odgovarajuće vještine, koje će im omogućiti da prepoznaju specifične komunikacione potrebe vulnerabilnog svjedoka, te da, u skladu s tim, uspostave takav sistem komunikacije, koji će vulnerabilnom svjedoku omogućiti da adekvatno učestvuje u postupku, tj. da razumije pitanje i da da odgovor, koji smatra tačnim.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.6. Uloga suda u postupku ostvarivanja poslovne sposobnosti

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: sudije koje postupaju u predmetima oduzimanja poslovne sposobnosti

Planirani broj učesnika: naknadno će biti određeno

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Teme: biće naknadno određeno

Metod: biće naknadno određeno

Edukativni materijal: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Edukatori: edukatori određeni od strane VSTS-a BiH

Cilj:

- Sticanje znanja o načinima preispitivanja vještine donošenja odluka osoba sa psihosocijalnim, intelektualnim i kognitivnim poteškoćama;
- Bolje razumijevanje poslovne sposobnosti općenito, kao i člana 12. Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom;
- Sticanje znanja o načinima pružanja podrške za ostvarivanje poslovne sposobnosti, kako bi se osiguralo da se osobama sa invaliditetom prvenstveno omogući pristup podršci koja im je neophodna za donošenje odluka, te da se lišavanju poslovne sposobnosti pribjegava onda kada je to zaista neophodno i u obimu u kojem je to neophodno.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.7. Obuka za savjetnike za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama BiH

Datum održavanja: 30. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Sarajevo

Trajanje: 1 dan

Broj seminara: 1

Ciljna grupa: savjetnici za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH

Planirani broj učesnika: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Teme: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Metod: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Edukativni materijal: Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini i materijali razvijeni od strane edukatora
Edukatori: edukatori naknadno zajednički određeni od strane CEST-ova i VSTS BiH.

Cilj: osposobljavanje savjetnika za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja za primjenu Smjernica za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini.

Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.8. Konvencija o pravima lica sa invaliditetom

Datum i mjesto održavanja: 24. april 2026. (Banja Luka) i 29. septembar 2026. (Sarajevo)

Trajanje: 1 dan

Broj seminara: 2

Ciljna grupa: sudije koje postupaju u predmetima oduzimanja poslovne sposobnosti

Planirani broj učesnika: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Organizator: CEST RS, CEST FBiH, VSTS BiH i Kancelarija visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava (OHCHR)

Teme: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Metod: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Edukativni materijal: utvrditi u saradnji sa edukatorima

Edukatori: određeni od strane organizatora

Cilj:

- sticanje znanja o načinima preispitivanja vještine donošenja odluka osoba sa psihosocijalnim, intelektualnim i kognitivnim poteškoćama;
- bolje razumijevanje poslovne sposobnosti uopšteno, kao i clana 12. Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom;
- sticanje znanja o načinima pružanja podrške za ostvarivanje poslovne sposobnosti, kako bi se osiguralo da se osobama sa invaliditetom prvenstveno omogući pristup podršci, koja im je neophodna za donošenje odluka, te da se lišavanju poslovne sposobnosti pribjegava onda kada je to zaista neophodno i u obimu u kojem je to neophodno.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

22.9. Standardi Evropskog suda za ljudska prava, metodologija pravnog istraživanja i izrade nacrtu, te obuka o relevantnim temama ljudskih prava i vještačke inteligencije

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Metod: prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i projekat Savjeta Evrope „Podrška dosljednoj nacionalnoj primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima i olakšavanje izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u Bosni i Hercegovini“

Materijali: materijali edukatora

Potencijalni edukatori: biće naknadno određeni

Ciljna grupa: pravници iz odjela za sudsku praksu

22.10. Novine u praksi Evropskog suda za ljudska prava

Datum održavanja: april 2026.

Mjesto održavanja: Sarajevo

Ciljna grupa: Sudije, sudijski stručni saradnici i savjetnici

Planiran broj učesnika: 40

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Teme seminara: konkretne teme, iz oblasti prakse Evropskog suda za ljudska prava, biće određene prije održavanja skupa, u skladu sa sprovedenom analizom potreba sudstva koja navodi teme koje su od posebnog interesa

Metod: prezentacije, diskusija, interaktivni rad na studijama slučaja iz domaće i inostrane sudske prakse

Edukativni materijal: materijali edukatora, prikaz relevantne prakse

Edukatori: edukatori CEST-ova

Cilj seminara: Pružanje ciljane napredne obuke o evropskom pravu ljudskih prava i primjeni Konvencije

22.11.Zakonske novine u oblasti slobode mirnog okupljanja

Datum održavanja: biće naknadno određen.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 60

Metod obuke: PP prezentacija, predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija

Organizator: CEST RS, CEST FBiH, Misija OSCE-a u BiH

Edukatori: eksperti za ova pitanja

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

22.12.Sudska praksa u predmetima diskriminacije i prava žena u oblasti radnog prava

Datum održavanja: 29. maj 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 60

Metod obuke: PP prezentacija, predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija

Organizator: CEST RS i Misija OSCE-a u BiH

Edukatori: eksperti za ova pitanja

Ciljna grupa: sudije

22.13.Sloboda medija i sigurnost novinara

Datum održavanja: 09. novembar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 60

Metod obuke: PP prezentacija, predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Misija OSCE-a u BiH

Edukatori: eksperti za ova pitanja

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

22.14.Evropska konvencija o ljudskim pravima i primjena prakse Evropskog suda za ljudska prava u odlukama domaćih sudova

Datum održavanja: 18. maj 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: sudije, javni tužioci, stručni saradnici i savjetnici

Metod: prezentacije, diskusija, interaktivni rad na studijama slučaja iz domaće i inostrane sudske prakse

Potencijalni edukatori: Jurica Babić, predsjednik Kantonalnog suda u Livnu i dr.sc. Robert Jović, sudija Apelacionog suda Brčko distrikta BiH

Planiran broj učesnika: 40

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i AIRE Centar

Teme:

- interaktivne radionice o primjeni prakse ESLJP u odlukama domaćih sudova;
- analiza presuda ESLJP u oblastima prava na pravično suđenje, slobode izražavanja, prava na privatnost, i efikasne istrage;
- digitalni alati i baze podataka ESLJP-a za istraživanje i praćenje relevantne sudske prakse.

Cilj:

Ojačati kapacitete nosilaca pravosudnih funkcija za pravilnu primjenu Konvencije i relevantne sudske prakse, čime se jača vladavina prava i usklađenost s evropskim standardima.

Očekivani rezultati:

- povećana dosljednost u tumačenju i primjeni standarda Konvencije;
- jačanje profesionalne prakse sudija i tužilaca u oblasti zaštite ljudskih prava.

22.15. Okrugli sto: Dosljednost sudske prakse i primjena standarda ljudskih prava

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 60

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope

Metod obuke: PP prezentacija, predstavljanje praktičnih primjera, diskusija

Broj obuka: 3

Trajanje: 1,5 dan

Edukatori: sudije ustavnih sudova

Ciljna grupa: sudije i stručni saradnici redovnih sudova

Okrugli sto će obuhvatiti teme o načinu komuniciranja sa Ustavnim sudom i dostavljanju preliminarne pitanja, (član VI/3. tačka c) Ustava): da li je zakon, od čijeg važenja odluka sudije zavisi, kompatibilan s Ustavom, s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine, ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava. Planirana je izrada praktičnog rada - sastavljanje preliminarne pitanja.

23. OSTALI SEMINARI U OKVIRU POSEBNIH TEMA

23.1. Obuka: Komunikacijske vještine nosilaca pravosudnih funkcija

Datum održavanja: 03. decembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Nebojša Kuruzović, Ministarstvo pravde Republike Srpske

Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

Cilj: Tokom seminara pažnja će biti posvećena komunikaciji kao alatu profesionalnog autoriteta i etičkih standarda prema međunarodnim i domaćim smjernicama.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Ministarstva pravde Republike Srpske.

23.2. Novi Zakon o zaštiti ličnih podataka - analiza odredaba i dosadašnjih iskustava

Datum održavanja: 18. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: 30
Metod: prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse
Organizator: CEST RS
Materijali: materijali edukatora
Potencijalni edukatori: biće naknadno određeni
Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

23.3. Obuka za pravosuđe o korišćenju alata vještačke inteligencije

Datum održavanja: biće naknadno određen
Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Broj učesnika: 30
Metod: prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse
Organizator: CEST RS, CEST FBiH i projekat Savjeta Evrope „Podrška dosljednoj nacionalnoj primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima i olakšavanje izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u Bosni i Hercegovini“
Materijali: materijali edukatora
Potencijalni edukatori: biće naknadno određeni
Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

23.4. Digitalni razvoj pravosuđa i korišćenje vještačkih inteligencija (AI)

Datum održavanja: 02. oktobar 2026.
Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Ciljna grupa: sudije i tužioci
Organizator: CEST RS, CEST FBiH i AIRE Centar
Teme:

- prikupljanje i čuvanje, autentičnost i dokazna vrijednost digitalnih dokaza;
- primjena vještačke inteligencije u analizi predmeta, pretragama sudske prakse i administrativnim procesima;
- etički standardi i granice korištenja AI u pravosuđu.

Cilj: Podstaci pravosudne institucije da se aktivno uključe u proces digitalizacije, uz očuvanje integriteta, zaštitu prava i etičkih standarda.

23.5. Sigurnost nosilaca pravosudnih funkcija i članova njihovih porodica

Datum održavanja: 05. novembar 2026.
Mjesto održavanja: Sarajevo
Planirani broj učesnika: 60
Ciljna grupa: sudije i javni tužioci
Organizator: CEST RS i CEST FBiH, u saradnji sa sudskom policijom
Teme:

- sigurnost i zaštita sudija, javnih tužilaca i članova njihovih porodica.

Metod: interaktivna obuka
Edukativni materijali: materijali razvijeni od strane edukatora
Edukatori: edukatori angažovani od strane CEST-ova

Cilj: Analiziranje ove teme je od velikog značaja za stvaranje većeg stepena sigurnosnog ambijenta u radu pravosudnih institucija i nosilaca pravosudnih funkcija, kao i nezavisnost, nepristrasnost i efikasan rad pravosuđa u cjelini.

Napomena: Seminar je uvršten na osnovu Strategije sigurnosti pravosuđa u Bosni i Hercegovini, za period 2025-2030. godina, koju su izradili EU4Justice i Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine, u okviru projekta finansiranog od Evropske unije.

23.6. Izazovi u izradi nalaza za psihološko – psihijatrijsko vještačenje

Datum održavanja: biće naknadno određen
Mjesto održavanja: Banja Luka
Broj učesnika: 30
Oblik obuke: centralizovana
Metod: prezentacija, diskusija, rad na primjerima iz prakse
Organizator: CEST RS
Materijali: materijali edukatora
Potencijalni edukatori: edukatori CEST-a RS
Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

23.7. Engleski jezik za pravnike – napredna obuka

Datum održavanja: 07 – 08. decembar 2026.
Mjesto održavanja: Banjaluka
Broj učesnika: 60
Organizator: CEST RS i CEST FBiH
Metod obuke: PP prezentacija, predstavljanje predmeta iz prakse, diskusija
Edukatori: eksperti za ova pitanja
Ciljna grupa: sudije i javni tužioci

UČENJE NA DALJINU

24.1. Novoimenovanim javnim tužiocima biće dostupne sljedeće teme putem učenja na daljinu:

„Glavni pretres“, „Posebne istražne radnje“, „Tehnike izrade tužilačkih akata“, „Pritvor i druge mjere za obezbjeđenje prisustva osumnjičenog i saradnja sa policijom“ i „Radnje dokazivanja u krivičnom postupku i zakonitost dokaza“, putem Modula učenja na daljinu koji je obezbijedio Visoki sudski i tužilački savjet u saradnji sa Centrima za edukaciju u oba entiteta putem Projekta jačanja tužilačkih kapaciteta. Koautori modula učenja na daljinu među kojima su Miodrag Bajić, zamjenik glavnog javnog republičkog tužioca- specijalni tužilac Republičkog tužilaštva RS, Biljana Janković, okružni javni tužilac Okružnog javnog tužilaštva Banja Luka, Sanin Bogunić, tužilac Kantonalnog tužilaštva Sarajevo, Samir Selimović, tužilac Kantonalnog tužilaštva Sarajevo, Ermin Imamović, tužilac Kantonalnog tužilaštva ZE-do Kantona Zenica, Amir Bajrić, tužilac Kantonalnog tužilaštva Zeničo- dobojskoj Kantona Zenica i Božidarka Dodik, sudija Vrhovnog suda FBiH.

24.2. E-UČENJE: Osnovna obuka o rodnoj ravnopravnosti

Trajanje: 140 minuta
Mjesto: online obuka, učenje na daljinu putem online modula postavljenog na platformi za učenje na daljinu
Datum održavanja pripremnog sastanka: datum će biti naknadno određen o čemu će blagovremeno biti obaviješteni prijavljeni učesnici.
Ciljna grupa: sudije, tužioci kao i svi zaposleni u pravosuđu, uključujući nesudsko osoblje.
Organizator: CEST RS, CEST FBiH i AIRE Centar
Metod: elektronsko učenje na daljinu, koje se sastoji od tri modula, a učesnicima će biti ponuđeni materijali za dalje čitanje, prezentacije sa temama kursa, kao i pitanja za provjeru znanja u okviru svakog modula.
Edukatori: sudije i voditelji online modula AIRE Centra

Ciljevi osnovnog online treninga o rodnoj ravnopravnosti:

- 1) Upoznavanje učesnika/ca s osnovnim pojmovima rodne ravnopravnosti – definisanje pojmova pol i rod, kao i razlike između ovih pojmova; definisanje i objašnjenje pojmova rodni uloga, rodni identiteta, seksualne orijentacije i razgraničenje između ovih pojmova;
- 2) Omogućavanje dubljeg razumijevanja koncepta rodne ravnopravnosti, razloga zbog kojih je rodna ravnopravnost važna tema, odnosno kako se ovaj princip ostvaruje u praksi i do kakvih posljedica dovodi;
- 3) Upoznavanje učesnika/ca s rodnim stereotipima i predrasudama, kao uzrocima diskriminacije žena. Predstavljeni su statistički podaci o tome kako žive žene i muškarci u BiH (zvanične državne statistike), koji su upoređeni sa stavovima koji o tome postoje u BiH društvu. Cilj je da učesnici/ce steknu znanja o tome kako rodni stereotipi i predrasude utiču na svakodnevni život žena i muškaraca u BiH;
- 4) Upoznavanje učesnika/ca s pojmom diskriminacije, posebno s diskriminacijom žena; razgraničavanje pojmova diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i mobinga;
- 5) Upoznavanje učesnika/ca s osnovnim pojmovima i podacima o nasilju prema ženama.

24.3.ONLINE OBUKA o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa za nosioce pravosudne funkcije

Način održavanja: online

Datum održavanja: obuku je moguće pohađati tokom čitave godine uz prethodno dostavljene pristupne detalje od strane CEST- ova

Trajanje: 1 dan (obuku je moguće pohađati svojom dinamikom, sa prekidima po potrebi i nastavkom od mjesta prekida)

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Ciljna grupa: sudije, tužioci i stručni saradnici

Cilj obuke: Podsjećanje na etičke principe koji se odnose na nosioce pravosudne funkcije. Obuka sadrži i kvizove sa pitanjima za podsjećanje na informacije iz pojedinačnih modula. Obuka se završava evaluacijom koja predstavlja završni dio obuke i bez koje nije moguće završiti obuku.

Napomena: Odluka Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine o odobravanju Programa početne obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini u 2026. godini, između ostalog, sadrži sljedeće odredbe, kada su u pitanju posebna pravila o obaveznosti obuke na temu etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa:

V

- 1) *Svi nosioci pravosudnih funkcija obavezni su svake treće godine ponoviti online modul o etici, integritetu i sprečavanju sukoba interesa radi podsjećanja na etičke standarde.*
- 2) *Nakon završetka obuke i sticanja sertifikata o tome, obuka će se priznati kao jedan dan obavezne obuke.*

EDUKACIJA EDUKATORA

Edukacija edukatora je svake godine sastavni dio programa rada CEST-a RS, a realizacija ovih aktivnosti će u 2026. godini zavisiti od potreba pravosudne zajednice i raspoloživosti sredstava projekata partnerskih organizacija. O svakoj konkretnoj aktivnosti iz domena edukacije edukatora, CEST RS će, prema dosadašnjoj praksi, uputiti zvaničan poziv pravosudnoj zajednici.

25.1.Izgradnja mreže trenera za CEPEJ alate: Korištenje indikatora efikasnosti i kvaliteta u upravljanju pravosuđem

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 – 2 dana

Broj učesnika: do 10

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i CEPEJ projekta „Jačanje efikasnosti i kvaliteta pravosuđa u Bosni i Hercegovini“ (2023-2026)

Ciljna grupa: stručnjaci iz oblasti prava sa certifikatom CEPEJ HELP modula “Rad CEPEJ-a – Kvalitet pravosuđa”

Metodologija: obuka uživo

Obuka učesnicima pruža jedinstvenu priliku da prodube svoje znanje o radu Evropske komisije za efikasnost pravosuđa (CEPEJ), sa posebnim naglaskom na njen rad u oblasti kvaliteta pravosuđa i korištenje inovativnih CEPEJ alata i metodologija. Dugoročni cilj je uspostavljanje lokalne mreže trenera koji će moći dalje promovisati CEPEJ standarde i praksu unutar Bosne i Hercegovine.

Preduslov za učešće u ovoj obuci je uspješno završen HELP modul „Rad CEPEJ-a – Kvalitet pravosuđa“ (<https://help.elearning.ext.coe.int/login/index.php>).

Nakon obuke, učesnici će steći praktična znanja o primjeni CEPEJ indikatora i inovativnih alata, usklađenih sa najboljim evropskim praksama. Takođe, ojačaće svoje kapacitete za prenošenje znanja i podršku kontinuiranom unapređenju pravosudnog sistema, sa posebnim fokusom na kvalitet, a gdje je primjenjivo i na efikasnost pravosuđa. CEPEJ će nastojati podržavati ovakve aktivnosti i u budućnosti, s ciljem izgradnje održive mreže lokalnih stručnjaka sposobnih za realizaciju budućih obuka o kvalitetu pravosuđa.

POČETNA OBUKA

PRAVNI OKVIR ZA POČETNU OBUKU

Pravni okvir za početnu obuku određen je odredbama članova 3, 8 i 17. Zakona o Centru za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 49/02, 77/02, 30/07 i 63/14), člana 17, stav 1, tačka 9. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” broj 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), te Zakonom o sudovima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 37/12). Preporuka Komiteta ministara Savjeta Evrope Rec (2010) 12 te Mišljenja CCJE br. 1,3,4,9,10 i 11) i Evropska povelja o zakonima za sudije jasno ukazuju na potrebu kreiranja programa početne obuke.

CILJNE GRUPE POČETNE OBUKE

U skladu sa naprijed navedenim odredbama zakona, početnom obukom će biti obuhvaćeni pripravnici i stručni saradnici zaposleni u sudovima i tužilaštvima, kao lica koja se namjeravaju baviti ulogom sudije ili tužioca, te novoimenovani sudije i tužioci, odnosno one sudije i tužioci koji su na tu poziciju imenovani sa pozicija iz drugih oblasti i koji na taj način prvi put stupaju u pravosudni sistem Republike Srpske.

CILJEVI POČETNE OBUKE

Kao što je to bio slučaj i prethodnih godina, opšti cilj pružanja obavezne početne obuke stručnim saradnicima u sudovima i tužilaštvima jeste sticanje vještina neophodnih za efektivno i efikasno vršenje sudijske, odnosno tužilačke funkcije uključujući i sticanje svestranih iskustava iz prakse, etičnosti profesije i sagledavanje svih segmenata uloge i značaja odgovornosti koje su stručnim saradnicima povjerene u njihovim redovnim poslovima. Naglasak na važnosti početne obuke stručnih saradnika leži na razvijanju njihovih profesionalnih vještina, neophodnih za vršenje poslova koje obavljaju kao i na sagledavanju važnosti uloge i značaja profesije sudije i tužioca u društvu.

Kada je riječ o novoimenovanim sudijama i tužiocima, a koji na te pozicije nisu birani iz reda stručnih saradnika, te samim tim nisu prošli program početne obuke za stručne saradnike, evidentna je potreba da se ovoj kategoriji lica pruži ona obuka koja im je neophodno potrebna za uspješno obavljanje sudijske ili tužilačke funkcije.

S obzirom na to da je polaganje Pravosudnog ispita osnovni preduslov za obavljanje bilo koje pravosudne funkcije, to je cilj početne obuke pripravnika njihovo pripremanje za polaganje navedenog ispita.

Dakle, u okviru opšteg cilja početne obuke potrebno je ostvariti sljedeće posebne ciljeve:

- Obučiti stručne saradnike za posao koji trenutno rade u sudovima i tužilaštvima te za posao budućih sudija i tužilaca;
- Obučiti lica koja su po prvi put imenovana na neku od pravosudnih funkcija za obavljanje poslova sudije i tužioca;
- Pripremiti pripravnike za polaganje Pravosudnog ispita;
- Stvoriti kvalitetnu bazu za izbor budućih sudija i tužilaca.

Planirano je da se realizacijom programa početne obuke, kroz proces razvijanja vještina i sposobnosti polaznika obuke, ostvari i cilj kvalitetnog doprinosa pravosudnoj reformi, izgradnji i jačanju efikasnog pravosudnog sistema u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

KARAKTER POČETNE OBUKE

Početna obuka stručnih saradnika zaposlenih u sudovima i tužilaštvima, kao lica koja se namjeravaju baviti ulogom sudije ili tužioca će, kao i do sada, biti opšteg karaktera iz razloga što u trenutku vršenja obuke nije unaprijed poznato na kojim poslovima će ta lica raditi nakon eventualnog imenovanja na sudijsku ili tužilačku funkciju.

Naglasak obuke ovih lica, podrazumijeva se, treba biti i biće na sticanju znanja i vještina potrebnih u primjeni procesnog i materijalnog prava

Sama obuka je koncipirana u skladu sa pretpostavkom da stručni saradnici već posjeduju potrebna znanja iz oblasti opšteg materijalnog prava, iz kojeg razloga će ista biti fokusirana na procesne zakone. Naravno, pri tome neće biti zanemarene izmjene i dopune zakona koje budu donesene u oblasti materijalnog prava, a sve kako bi stručni saradnici stekli nova i proširili postojeća znanja iz navedenih oblasti, te kako bi stečena znanja primijenili u praksi.

Treba naglasiti da je od suštinske važnosti da, kroz početnu obuku, stručni saradnici postignu ne samo bolje razumijevanje materijalnih i procesnih zakona, već i da steknu znanja i vještine iz drugih povezanih oblasti kao što su etika, ljudska prava i slobode, informacione tehnologije, vještine komuniciranja, savladavanje stresa i drugih oblasti, a koja znanja i vještine će im biti od velikog značaja prilikom obavljanja pravosudne funkcije, iz kojeg razloga su u sadržaj ove obuke upravo uvrštene i navedene oblasti.

Obuka novoimenovanih sudija i tužilaca će u ovoj godini biti usmjerena na primjenu pojedinih procesnih odredbi, kao i na zaštitu ljudskih prava. Takođe, ova kategorija lica će moći da prisustvuje i svim drugim obukama predviđenim za sudije i tužioce.

Kada je riječ o trećoj kategoriji polaznika početne obuke, potrebno je imati u vidu da naročito u ovom slučaju nije poznato na kojim će poslovima raditi pripravnici nakon njihovog eventualnog imenovanja za stručne saradnike, a kasnije za sudije i tužioce. Iz tog razloga je početna obuka ovih lica i usmjerena na njihovu pripremu za polaganje Pravosudnog ispita s obzirom da je upravo to osnovni preduslov za njihov ostanak u pravosuđu.

U okviru početne obuke pripravnika biće zastupljene i teorija i praksa kako bi se ova lica što bolje osposobila za polaganje Pravosudnog ispita, s obzirom da se isti sastoji i od teorijskog i od praktičnog dijela, odnosno uključuje 7 modula obuke pripravnika.

EDUKATORI

Polazeći od pomenutog cilja početne obuke da osposobi stručne saradnike kako za posao koji trenutno rade tako i za buduće poslove, novoimenovane sudije i tužioce za što kvalitetnije obavljanje poslova u okviru funkcije za koju su izabrani, a pripravnike za polaganje Pravosudnog ispita kao osnovnog preduslova za obavljanje bilo koje pravosudne funkcije, provođenje ove obuke biće, kao i do

sada, povjereno za to obučeni nosiocima pravosudnih funkcija, a uz pomoć stručnjaka i iz drugih oblasti, odnosno stalnih ili povremenih predavača, kada je to potrebno.

Tokom provođenja početne obuke vršiće se evaluacija rada trenera kroz upitnike učesnicima na kraju svakog seminara.

POLAZNICI OBUKE U 2026. GODINI

Kategorija polaznika obuke iz reda stručnih saradnika, podrazumijeva diplomirane pravnike sa položenim pravosudnim ispitom, zaposlene u sudovima ili tužilaštvima na svim nivoima u Bosni i Hercegovini koji nakon (minimalno) tri godine rada u sudovima i tužilaštvima stiču pravo da budu imenovani za sudije/tužioce.

Kategorija novoimenovanih sudija i tužilaca obuhvata lica koja su po prvi put imenovana na poziciju sudije ili tužioca, a na tu poziciju nisu imenovana iz reda stručnih saradnika, te samim tim nisu završila početnu obuku za stručne saradnike.

Kategorija polaznika obuke iz reda pripravnika, podrazumijeva diplomirane pravnike zaposlene u sudovima/tužilaštvima u svrhu obavljanja pripravničkog staža koji nakon (minimalno) dvije godine rada stiču pravo na polaganje pravosudnog ispita.

Kako su do kraja 2023. godine, završena 3 trogodišnja ciklusa Početne obuke stručnih saradnika, ostvarena kroz obuku iz ukupno 12 modula, na način da su se obrađivala 4 modula godišnje, to će se od 2026. godine Program obuhvatati treću godinu obuke, uz mogućnost nadoknade pojedinih modula.

Shodno navedenom, ova obuka će tokom 2026. godine obuhvatiti obradom 4 modula III godine obuke, a kategorija polaznika obuke iz reda stručnih saradnika će obuhvatati kako stručne saradnike koji su imenovani nakon 2023. godine (kada su moduli III godine obuke prethodno obrađivani), te iz tog razloga nisu prisustvovali svim ili pak pojedinim modulima iz prve godine obuke, tako i stručne saradnike koji su u toku 2023. godine već obavljali tu dužnost, ali su iz opravdanih razloga obuku iz pojedinih modula propustili. Podrazumijeva se da će se ovoj grupi polaznika obuke, priključiti i stručni saradnici koji će tek biti imenovani tokom 2026. godine, dok obuka za treću godinu još uvijek bude trajala.

Za razliku od početne obuke stručnih saradnika i novoimenovanih sudija i tužilaca, pripravnici nisu obavezni da istoj prisustvuju, ali je to u svakom slučaju poželjno iz razloga što će na taj način biti u mogućnosti da razjasne mnogobrojne nedoumice sa kojima se, sigurno, svakodnevno, susreću prilikom obavljanja svojih poslova. Noviimenovanim sudijama i tužiocima smatraće se, kao što je već ranije pomenuto, oni koji su na tu funkciju izabrani u periodu od tri mjeseca unazad.

Podrazumijeva se da će početnoj obući pripravnika moći prisustvovati oni pripravnici koji budu obavljali pripravnički staž u sudovima i tužilaštvima u trenutku održavanja seminara.

MATERIJALI

Za obuku će se, prije svega, koristiti relevantni zakoni i postojeći moduli, zatim razni priručnici, komentari, kompilacije, izvodi i stavovi sudske prakse i drugo. Takođe, treneri koji vrše obuku će, u slučaju potrebe, pripremati različite štampane materijale, odnosno ažurirati sredstva za obuku, koji materijali će biti dostupni i na web-stranicama centara.

FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE OBUKE

Finansijska sredstva za provođenje svih vidova početne obuke će dijelom biti obezbjeđena iz budžeta Centra, dijelom od strane partnera Centra, u zavisnosti da li se obuka organizuje samostalno ili pak u saradnji sa domaćim ili međunarodnim partnerima.

OBUKA ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE I JAVNE TUŽIOCE

Sudije i javni tužioci koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su pohađati program početne obuke za novoimenovane nosioce pravosudne funkcije koji se provodi u organizaciji Centra za

edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj najkasnije u prvih šest (6) mjeseci nakon stupanja na dužnost, a poželjno u kraćem periodu.

Rukovodioci pravosudnih institucija dužni su omogućiti učešće novoimenovanim sudijama i javnim tužiocima u navedenoj početnoj obuci.

Ovim programom se želi obezbijediti svim javnim tužiocima i sudijama koji su prvi put imenovani, da dobiju jednu temeljnu, efektivnu i jednoobraznu obuku u određenom periodu nakon stupanja na sudijsku, odnosno tužilačku funkciju.

Cjelokupan program obuke za javne tužioce i sudije obuhvata ispod navedene teme. Novoimenovani javni tužioci su dužni pohađati sve navedene obavezujuće seminare za javne tužioce/zajedničke seminare, a novoimenovane sudije dužne pohađati sve navedene obavezujuće seminare za sudije /zajedničke seminare, kako bi završili svu obuku iz Programa početne obuke novoimenovanih sudija i javnih tužilaca, odnosno ispunili uslove za izadavanje uvjerenja o tome.

Prijavljivanje novimenovanih javnih tužilaca na edukativne aktivnosti vršiće isključivo glavni tužioci. Glavni tužilac je dužan da javnom tužiocu, koji je prvi put imenovan na ovu funkciju, omogući pohađanje cjelokupnog Programa obuke za novoimenovane nosioce pravosudnih funkcija, koji je utvrđen od strane VSTS-a BiH.

Prijavljivanje novimenovanih sudija na edukativne aktivnosti vršiće isključivo predsjednici sudova. Predsjednik suda je dužan sudiji, koji je prvi put imenovan na ovu funkciju, omogućiti pohađanje cjelokupnog Programa obuke za novoimenovane nosioce pravosudnih funkcija, koji je utvrđen od strane VSTS-a BiH.

Shodno broju novoimenovanih sudija i javnih tužilaca, Centar zadržava pravo na izmjenu termina obuka, o čemu će polaznici biti blagovremeno informisani.

26.SEMINARI NAMIJENJENI NOVOIMENOVANIM SUDIJAMA

26.1.Priprema za suđenje, vođenje postupka i donošenje odluke

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- prethodno ispitivanje tužbe;
- dostavljanje tužbe tuženom na obavezan odgovor;
- održavanje pripremnog ročišta;
- zakazivanje glavne rasprave;
- upravljanje ročištem za glavnu raspravu;
- urednost dostave pismena strankama;
- komunikacija i ponašanje u sudnici;
- odlučivanje o prijedlozima i prigovorima stranaka;
- izrada zapisnika;
- donošenje procesnih odluka;
- objektivno razmatranje i analiza svih relevantnih činjeničnih i pravnih pitanja;
- ocjena dokaza;
- razlikovanje bitnih od nebitnih činjenica.

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH
Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova
Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Cilj: Razvijanje sudijskih vještina upravljanja vremenom i efikasne upotrebe vremena koje sudiji stoji na raspolaganju, posebno tokom pripreme za suđenje tokom vođenja postupka i procesa i analize svih važnih činjeničnih i pravnih pitanja kod donošenja sudske odluke.

26.2. Prethodno saslušanje i potvrđivanje optužnice

Datum održavanja: biće naknadno određen
Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Broj učesnika: do 30
Teme:
postupak potvrđivanja optužnice;
postupanje sudije za prethodno saslušnje u slučaju izjavljenih prethodnih prigovora;
prigovori zakonitosti dokaza.

Oblik obuke: centralizovana
Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije
Organizator: CEST RS i CEST FBiH
Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova
Ciljna grupa: novoimenovane sudije

26.3. Tehnike izrade krivične presude

Datum održavanja: biće naknadno određen
Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Broj učesnika: do 30
Teme:

- pisana izrada presude (obrazloženje i razumljivost presude);
- dokazi na kojima se zasniva presuda (uz poseban osvrt na unakrsno ispitivanje);
- izricanje i objavljivanje presude;
- pismena izrada presude – praktični primjeri;
- povrede odredaba postupka, razlozi za ukidanje odluka, najčešće greške u radu sudova.

Oblik obuke: decentralizovana
Metod: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije
Organizatori: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope
Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova
Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Cilj: Unapređenje standarda u izradi presude, usaglašavanje metodologije izrade presude i izbjegavanje nepravilnosti prilikom izrade presude u praksi.

26.4. Tehnike izrade presude u građanskim sporovima

Datum održavanja: biće naknadno određen
Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Broj učesnika: do 30
Teme:

- izrada presude;
- uvod, izreka presude;
- pravo na obrazloženu sudsku odluku;
- obrazloženje presude sa osvrtom na sadržaj;
- pravno izražavanje i jezička pismenost;

- jasno i sažeto iznošenje razloga za činjenične i pravne zaključke;
- razumljivost presude za stranke;
- analiza postupaka koji nisu efikasno okončani zbog nedostataka u presudi;
- specifičnosti izrade drugostepene presude;
- povrede odredaba postupka, razlozi za ukidanje odluka, najčešće greške u radu sudova.

Oblik obuke: decentralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije

Organizatori: CEST RS, CEST FBiH i Savjet Evrope

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

Cilj: Unapređenje standarda u izradi presude, usaglašavanje metodologije izrade presude i izbjegavanje nepravilnosti prilikom izrade presude u praksi.

26.5. Aktuelna praksa iz izvršnog postupka

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- akutelne teme iz izvršne oblasti.

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: novoimenovane sudije

27. SEMINARI NAMIJENJENI NOVOIMENOVANIM JAVNIM TUŽIOCIMA

27.1. Provođenje istrage i zajednički istražni timovi

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- osnov i otvaranje istrage;
- planiranje, rukovođenje i nadzor nad istragom (prava i ovlaštenja tužioca i ovlaštenih službenih lica u istrazi);
- saradnja sa policijom, uključujući koordinaciju i nadzor tužioca nad radom policije tokom istrage, a naročito prilikom dežurstava i kada postoji opasnost od odlaganja;
- prepoznavanje i zakonitost prepoznavanja;
- radnje dokazivanja za koje je potrebno sudsko odobrenje;
- značaj i primjena posebnih istražnih radnji;
- sumiranje raspoloživih dokaza i završna analiza;
- posebne istražne radnje (nadležnost, korištenje, koordinacija i upravljanje istražnim aktivnostima ili radnjama, slučajni nalazi i drugo);
- način izvođenja dokaza pribavljenih primjenom posebnih istražnih radnji;
- zakonito prikupljanje dokaza i prigovor zakonitosti dokaza (procedura odlučivanja, sudska praksa);
- zajednički istražni timovi.

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljne grupe: novoimenovani javni tužioci

Cilj: Unapređenje znanja novoimenovanih javnih tužilaca o istrazi kao jednoj od bitnih faza krivičnog postupka, s posebnim osvrtom na posebne istražne timove.

27.2. Postupanje u dežurstvima s posebnim osvrtom na rad na predmetima opšteg kriminala sa kojima se novoimenovani tužilac susreće u dežurstvima

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori:

Ciljne grupe: novoimenovani javni tužioci

Cilj: Upoznati novoimenovane tužioce sa načinom postupanja tokom dežurstava.

27.3. Tehnike izrade tužilačkih akata

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- naredba o sprovođenju/nesprovođenju/obustavi istrage;
- pismena izrada optužnice;
- sačinjavanje činjeničnog opisa djela u optužnici;
- pravna kvalifikacija krivičnog djela;
- sadržaj optužnice;
- dopuna i izmjena optužnice (razlozi vraćanja optužnice na uređivanje);
- sporazum o priznanju krivnje;
- pisanje žalbi i kvalitet obrazloženja svakog žalbenog osnova;
- tužilačka praksa;
- vježba - izrada tužilačkih akata.

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljne grupe: novoimenovani javni tužioci

Cilj: Unapređenje standarda u izradi tužilačkih akata, usaglašavanje metodologije izrade optužnice i žalbe i ukazivanje na nepravilnosti koje se javljaju u praksi.

27.4. Vještina zastupanja optužnice

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- prijedlozi stranaka i prigovori, propusti u odlučivanju;
- izuzeci od neposrednog izvođenja dokaza;
- izmjena optužnice;
- uvodna riječ;
- vještina direktnog i unakrsnog ispitivanja;
- završna riječ;
- prezentovanje primjera iz prakse.

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljne grupe: novoimenovani javni tužioci

Cilj: Upoznati novoimenovane javne tužioce sa pravilima i vještinama unakrsnog ispitivanja u krivičnom postupku.

27.5. Radnje dokazivanja i zakonitost dokaza

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljne grupe: novoimenovani javni tužioci

Cilj: Cilj seminara je razmotriti pitanja vezana za radnje dokazivanja, te zakonitost dokaza u svim fazama krivičnog postupka kao i unapređenje standarda u krivičnom postupku i izbjegavanje nepravilnosti iz prakse.

Novoimenovanim javnim tužiocima će biti dostupne i sljedeće teme putem učenja na daljinu:

1. „Glavni pretres“,
2. „Posebne istražne radnje“,
3. „Tehnike izrade tužilačkih akata“,
4. „Pritvor i druge mjere za obezbjeđenje prisustva osumnjičenog i saradnja sa policijom“ i
5. „Radnje dokazivanja u krivičnom postupku i zakonitost dokaza“,

putem Modula učenja na daljinu koji je obezbijedio Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine u saradnji sa centrima za edukaciju u oba entiteta i Pravosudnom komisijom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u okviru Projekta jačanja tužilačkih kapaciteta.

28. SEMINARI NAMIJENJENI NOVOIMENOVANIM SUDIJAMA I JAVNIM TUŽIOCIMA

28.1. Sudijska i tužilačka etika i disciplinska praksa

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- sukob interesa, komunikacija ex parte;

- nezavisnost i nepristrasnost pravosuđa;
- odgovornost prema poslu;
- pretpostavljena (rodbinska, prijateljska ili dr.) povezanost sudije sa predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti, političkim strankama i drugim interesnim grupama;
- sigurnost informacija i korištenje istih informacija van pravosudne institucije;
- integritet tužioca – međunarodni i domaći propisi;
- značaj pravilnog prijavljivanja imovine sa aspekta etike i integriteta;
- prezentovanje primjera iz prakse.

Oblik obuke: centralizovan

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i Misija OSCE-a u BiH

Potencijalni edukatori: domaći edukatori, eksperti CEST-ova

Ciljna grupa: novoimenovane sudije i javni tužioci

Cilj: Upoznavanje sudija i javnih tužilaca sa pitanjima i principima integriteta, etike i prevencije, savjesnog i profesionalnog vršenja funkcije nosilaca pravosudne funkcije, propisima koji uređuju izbor, razrješenje i odgovornost sudija i tužilaca, te šira zakonska regulativa, koja se odnosi na status nosilaca pravosudnih funkcija, kao i drugih relevantni međunarodni pravni izvori i propisi koji uređuju pitanje etike nosilaca pravosudnih funkcija.

28.2. Predstavljanje baze sudskih odluka OSD VSTS-a BiH, portala sudske prakse i osnove CMS/TCMS-a – osnovna edukacija i upravljanje vremenom

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: 30

Oblik obuke: centralizovan

Metod: e-učenje i interaktivni

Edukativni materijal: baze podataka i materijali edukatora

Organizator: CEST RS, CEST FBiH i VSTS BiH

Potencijalni edukator: predstavnici OSD-a VSTS-a BiH, IKT stručnjaci i edukatori CEST-ova

Ciljne grupe: novoimenovane sudije i javni tužioci

Teme:

- baza sudskih odluka Odjela za sudsku dokumentaciju;
- uvod u poznavanje CMS/TCMS funkcionalnosti za početnike;
- CMS/TCMS i prateće promjene u tužilaštvu i sudu;
- statistički podaci i izvještavanje u CMS-u i TCMS u praksi;
- efektivna komunikacija i korištenje tehnologije;
- metode i instrumenti za efikasno upravljanje vremenom;
- određivanje vremenskog okvira za postupanje u pojedinom predmetu – praktični dio.

Cilj: Predstaviti nosiocima pravosudnih funkcija informacione tehnologije, koje mogu biti od značaja za njihov rad u pravosudnim institucijama, te razvijanje vještina upravljanja vremenom i efikasne upotrebe vremena koje tužiocu stoji na raspolaganju.

28.3. Specifični aspekti pristupa pravdi sa stanovišta pripadnika ranjivih grupa (djeca, osobe sa invaliditetom, Romi, LGBTI osobe, marginalizovane kategorije žena)

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Teme:

- posljedice takvih negativnih stavova, posebno u kontekstu provođenja zakona, čime se stereotipi i predrasude mogu stvoriti i ojačati ili prevenirati i otkloniti;
- otklanjanje predrasuda preduvjet za ostvarenje jednakog pristupa pravdi i sticanje povjerenja javnosti u pravosuđe, te da je uloga nosioca pravosudnih funkcija u ovom procesu ključna;
- predrasude i stereotipi rezultiraju diskriminirajućim praksama, a što je decidno zabranjeno kodeksima sudijske i tužilačke etike.

Oblik obuke: centralizovan

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: domaći edukatori, eksperti CEST-ova

Ciljna grupa: novoimenovane sudije i javni tužioci

Cilj: Od značaja je da novoimenovane sudije i tužioci budu upoznate sa položajem i potrebama pripadnika ranjivih grupa, kao ravnopravnih korisnika pravosuđa, kako bi mogli da im pruže adekvatnu pomoć i podršku u ostvarenju njihovih prava, tj. kako bi im se osigurao jednak pristup pravdi. Informacije, prikupljene tokom realizacije projektnih aktivnosti, ukazuju na to da nosioci pravosudnih funkcija nisu dovoljno senzibilizirani za rad sa pripadnicima ranjivih grupa, kao neizostavnom dijelu svakog, pa i našeg društva. Zbog toga, ključno je da novoimenovani nosioci pravosudnih funkcija budu svjesni izazova i poteškoća, sa kojima se pripadnici ranjivih grupa suočavaju u društvu, ali i u kontaktu sa pravosuđem. Pored toga, obukom je potrebno skrenuti pažnju novoimenovanih nosioca pravosudnih funkcija na opasnost posjedovanja/stvaranja stereotipa i predrasuda, zbog nečije pripadnosti određenoj ranjivoj grupi, te na neophodnost razvijanja takvih vještina, koje će sudijama i tužiocima omogućiti da prepoznaju stereotipe i predrasude, da spriječe njihov uticaj na tok postupka i donošenje odluka, odnosno da osiguraju jedno nepristrasno i fer pravosuđe.

28.4.Strategije za očuvanje mentalnog zdravlja – kako se nositi sa stresom

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Broj učesnika: do 30

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Potencijalni edukatori: edukatori CEST-ova

Ciljna grupa: novoimenovane sudije i javni tužioci

Napomena: Seminar će biti realizovan kao dvodnevna obuka (jedan dan za sudije, jedan dan za javne tužioce). Obuka će biti organizovana u vidu okruglog stola, gdje će jedan od edukatora biti klinički psiholog.

POČETNA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA U OKVIRU PROGRAMA OBUKE NOVOIMENOVANIH SUDIJA I JAVNIH TUŽILACA

U okviru projekta Savjeta Evrope „Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini – Faza II“ i saradnje sa Stalnom komisijom za edukaciju i sudsku dokumentaciju VSTS BiH, kroz realizaciju cilja pružanja podrške reformi pravosuđa u Bosni i Hercegovini, te jačanja odjeljenja za sudsku praksu, poboljšanja efikasnost sudova i osiguranja bolje sudske zaštite za građane, koja proizilazi iz presuda ESLJP i jačanja kapaciteta domaćih institucija za edukaciju sudija i tužilaca u organizaciji obuke o ljudskim pravima, izrađen je poseban program obuke novoimenovanih sudija i javnih tužilaca u domenu Evropske konvencije i ljudskih prava. Preduslov za postizanje efektivne nacionalne implementacije ljudskih prava zahtijeva da svi akteri u pravosuđu (sudije, tužioci i advokati,

ali i budući praktičari) budu upoznati sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i drugim standardima ljudskih prava, kroz fokusirano i efektivno obrazovanje i obuku, omogućavajući im da primjenjuju takve standarde u konkretnim situacijama.⁵

Tokom 2026. godine, novoimenovane sudije i javni tužioci biće u obavezi pohađati početnu obuku iz oblasti ljudskih prava i sloboda, koja obuhvata seminar, na temu "Obuka o principima tumačenja Evropske konvencije i procesna ljudska prava (članovi 5, 6 i 8 Konvencije, član 1 Protokola 1).

29.OBAVEZNA OBUKA O LJUDSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA ZA NOVOIMENOVANE SUDIJE I JAVNE TUŽIOCE U 2026. GODINI

29.1.Obuka o principima tumačenja Evropske konvencije i procesna ljudska prava (članovi 5, 6 i 8 Konvencije, član 1 Protokola 1)

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje obuke: 2,5 dana

Preduslovi: kurs o uvodu u EKLJP. Pohađanje kursa uz lično prisustvo može se ocijeniti relevantnim certifikatom/potvrdom (ne starijim od 4 godine).

Opšti cilj: Omogućiti polaznicima da razviju takozvani „refleks za ljudska prava“, odnosno sposobnost pravnih i pravosudnih stručnjaka da u svim predmetima koje ispituju sagledaju dimenziju ljudskih prava i osiguraju da su njihove odluke u skladu sa obavezama države u pogledu poštivanja ljudskih prava. Posebni ciljevi učenja: Utvrditi osnovne principe primjene koje koristi ESLJP (znanje); Odrediti dimenzije ljudskih prava u običnim slučajevima iz prakse (vještine); Primijeniti test u 3 koraka u vezi sa kvalifikovanim pravima (vještine); Prepoznati važnost pristupa usmjerenog na perspektivu žrtve integrisanog u pravosudnu praksu (vještine, stavovi/vrijednosti).

Preduslovi: kurs uz lično prisustvo o Uvodu o EKLJP i Principima tumačenja EKLJP-a. Onlajn HELP kurs o Proceduralnim zaštitama u krivičnim postupcima i pravima žrtava.

Napomena: preduslov je ograničen na sudije u krivičnom postupku i tužioce. Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#>. Za pristup HELP platformi potrebna je registracija. Opšti cilj: Polaznicima omogućiti razumijevanje pluralizma, opsega i međusobne povezanosti procesnih ljudskih prava i obučiti ih tako da posjeduju vještine potrebne za njihovu primjenu u oblastima građanskog, krivičnog i upravnog prava. Preduslovi: kurs uz lično prisustvo o Uvodu o EKLJP i Principima tumačenja EKLJP. Potvrda o završenom kursu ne starija od 4 godine. Onlajn HELP kurs o Proceduralnim zaštitama u krivičnim postupcima i pravima žrtava – (procjena trajanja: ukupno 11 sati; uspješno pohađanje onlajn kurseva može se ocijeniti potvrdom o završenom kursu koju po završetku kursa izdaje HELP, koja nije starija od 4 godine). Napomena: preduslov je ograničen na sudije u krivičnom postupku i tužioce. Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#>. Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj: Polaznicima omogućiti razumijevanje pluralizma, opsega i međusobne povezanosti procesnih ljudskih prava i obučiti ih tako da posjeduju vještine potrebne za njihovu primjenu u oblastima građanskog, krivičnog i upravnog prava. Posebni ciljevi učenja: Uvrstiti procesna prava u okvire šireg sistema ljudskih prava na način predviđen EKLJP (znanje) i kao element kvaliteta pravde (stavovi/vrijednosti); Upoznati se sa standardima utvrđenim sudskom praksom ESLJP (znanje); Utvrditi ulogu pravosudnih stručnjaka u poštovanju procesnih ljudskih prava (vrijednosti/stavovi).

Pravo na imovinu i zaštita prava na imovinu.

⁵ Savjet Evrope, Ured Generalne direkcije za programe, *Akcioni plan za Bosnu i Hercegovinu 2018-2021*, 2018, str. : <https://rm.coe.int/bih-action-plan-2018-2021-en/16808b7563>

30.OBUKE O LJUDSKIM PRAVIMA U OKVIRU KONTINUIRANE OBUKE

30.1.Obuka o jednakosti i zabrani diskriminacije

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje obuke: 2 dana

Preduslovi: [HELP kurs Zabrana diskriminacije \(Anti-discrimination, bos\)](#) (procjena trajanja: ukupno 12 sati).

Pohađanje online kurseva može se ocijeniti potvrdom o završenom kursu koju na kraju kursa izdaje HELP (ne starije od 4 godine). Pristup seminaru biće omogućen samo učesnicima koji su prethodno završili online kurs i dostavili certifikat.

Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#> Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj:

Omogućiti polaznicima prepoznavanje različitih vrsta diskriminacije u različitim kontekstima, te im obezbijediti potrebno znanje i vještine za primjenu testa diskriminacije i posebnih proceduralnih odredbi na teret dokazivanja, uvažavajući pri tom potencijalne prepreke na koje žrtve diskriminacije nailaze.

Posebni ciljevi učenja:

Obezbeđivanje pregleda relevantnog pravnog, institucionalnog i praktičnog aspekta teme (znanje);
Određivanje uloge pravosudnih stručnjaka u poštivanju ljudskih prava i principa nediskriminacije (vrijednosti/stavovi) ; Razmatranje pristupa ESLJP-a prema tužbama za diskriminaciju (znanje/vještine);
Utvrdjivanje standarda od značaja u pravosudnom odgovoru na slučajeve diskriminacije i njihovo primjenjivanje (znanja/vještine)

Teme:

- Zabrana diskriminacije u međunarodnom, evropskom i domaćem pravu;
 - Aspekti privatnog prava, javnog prava i prava o ljudskim pravima
 - Pojam, oblici i elementi diskriminacije
 - zaštićeni osnovi (rasno ili etničko porijeklo, vjera ili uvjerenja, seksualna orijentacija, invaliditet, starosna dob)
 - suštinska kršenja
 - direktna/indirektna diskriminacija
 - polje slobodne procjene
 - standardi i teret dokazivanja
 - Pozitivna diskriminacija/rodni paritet
 - Diskriminacija pri zapošljavanju i uznemiravanje (rasa, pol, starosna dob, invaliditet)
 - Zapošljavanje; radni uslovi; mobing
 - porodijsko odsustvo/roditeljsko odsustvo oca
 - Bračna jednakost (pol, rasa, seksualna orijentacija)
 - Diskriminacija prema zajednici Roma, zajednici SOGI (seksualna orijentacija i rodni identitet) i zajednici osoba sa invaliditetom
 - Rodno zasnovano nasilje kao oblik sistemske diskriminacije
 - Proceduralni aspekti predmeta diskriminacije
 - posebna obilježja postupaka za zaštitu od diskriminacije (nadležnost, aktivna i pasivna legitimacija, trajanje i računanje rokova za podnošenje specijalnih tužbi za diskriminaciju, privremene mjere, izvršni postupci)
 - teret dokazivanja
 - učešće trećih lica (*amicus curiae*, spajanje, posrednik)
 - obrazloženje presuda u predmetima diskriminacije
 - sistem pravnih lijekova u predmetima diskriminacije (žalba i revizija)
- Metodologija:
- Primjenjivati dinamičnije metodologije koje zahtijevaju više učešća, kao što su: scenariji i analize slučaja: slučajeve treba birati imajući u vidu, osim domaćeg zakonodavstva, i sudsku

praksu ESLJP-a (ne ograničavati se na odluke donesene protiv BiH). Neki od slučajeva koji se predstavljaju tokom onlajn kursa mogu biti predmet detaljnije analize;

- simulacija suđenja (moot court): omogućiti polaznicima da razvijaju svoje pravne argumente i vještine debate i pomoći im da uvažavaju mišljenje suprotne strane, čime će imati mogućnost pozivati se na zaštitu ljudskih prava.

Pokazatelji postizanja ciljeva: da bi se uspostavila polazna osnova, a i za potrebe prikupljanja informacija o opštem nivou znanja polaznika koje će se koristiti za utvrđivanje potreba za obukom, potrebno je provesti testiranje prije obuke, koje će se sastojati od pitanja sa više ponuđenih odgovora. Da bi se utvrdilo da li su postignuti ciljevi učenja, može se provesti test nakon obuke u kojem će se ponoviti pitanja iz prvog testa.

30.2. Obuka o zaštiti prava na imovinu

Datum održavanja: biće naknadno određen

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje obuke: 2 dana

Preduslovi: Kursevi uz lično prisustvo o Uvodu u EKLJP i principima tumačenja EKLJP-a, kao i HELP kurs o pravima vlasništva (procjena trajanja: ukupno 10 sati). Pohađanje kurseva uz lično prisustvo i onlajn kurseva može se ocijeniti potvrdom o završenom kursu koju na kraju kursa izdaje HELP, ili certifikatom koji po završetku kursa uz lično prisustvo izdaju Centri za edukaciju sudija i tužilaca (ne starije od 4 godine). Popis svih HELP kurseva nalazi se na stranici <http://help.elearning.ext.coe.int/#> Za pristup HELP platformi potrebna je registracija.

Opšti cilj: omogućiti polaznicima razumijevanje opsega prava vlasništva i obučiti ih tako da posjeduju vještine potrebne za njegovo provođenje u građanskim i upravnim predmetima.

Posebni ciljevi učenja:

Upoznavanje sa osnovnim principima razvijenim pomoću sudske prakse ESLJP-a i njihovim obimom (znanje)

Prepoznavanje važnosti zaštite prava vlasništva u širem sistemu ljudskih prava (vrijednosti/vještine)

Utvrdjivanje uloge pravosudnih stručnjaka u poštivanju ljudskih prava (vrijednosti/stavovi)

Učenje o načinima prepoznavanja poštivanja i kršenja standarda prava vlasništva slijedeći i primjenjujući test „u šest koraka“

Teme:

1. Obim prava vlasništva

a. koncept i karakteristike vlasništva (tradicionalni koncept vlasništva, pokretna i nepokretna imovina, prava in personam, intelektualno vlasništvo)

b. zaštita legitimnih očekivanja (budući posjed)

2. Tri pravila iz člana 1. Protokola br. 1

a. pravo na mirno uživanje vlasništva,

b. lišenje vlasništva i

c. kontrola korištenja imovine (zabrane i ograničenja zaštite vlasništva)

3. Dopušteno smetanje posjeda

a. opravdavanje smetanja posjeda

b. proporcionalnost smetanja posjeda (test „pravičnog balansa“)

c. proceduralni zahtjevi člana 1. Protokol br. 1

4. Međusobno djelovanje između člana 1. Protokol 1 i drugih članova EKLJP

5. Oblici reparacije za smetanje posjeda

Rodna perspektiva i nediskriminacija: sve vrijeme trajanja, kus treba odražavati rodnu dimenziju.

Posebnu pažnju treba posvetiti pravima žena na vlasništvo kao sredstvo za ekonomsko osnaživanje.

Metodologija:

Edukator treba krenuti od pretpostavke da su polaznici već imali standardnu prezentaciju/predavanje o ovom sistemu putem onlajn kursa. Edukacija licem-u-lice služi za potrebe omogućavanja diskusije i razmjene iskustava među polaznicima, kao i razvijanja vještina. Zbog navedenog, predavanja trebaju biti svedena na minimum, te je potrebno primjenjivati dinamičnije metodologije koje zahtijevaju više učešća, kao što su:

- anketa: oko 10-7 dana prije obuke može se napraviti anketa u cilju prikupljanja ulaznih informacija od polaznika, a vezano za teme predstavljene na HELP kursu vezanom za principe tumačenja EKLJP-a o kojima bi željeli razgovarati tokom edukacija licem u lice;
- scenariji i analize slučaja: svakoj od gore navedenih tema i aspekata treba pristupiti primjenom kratkih scenarija i analiza slučaja, na kojima će se raditi pojedinačno, u parovima ili malim grupama (u zavisnosti od složenosti). Potrebno ih je razraditi na osnovu sudske prakse ESLJP-a, imajući u vidu domaće zakone i eventualne nedostatke, a ne ograničavati na odluke donesene protiv BiH);
- simulacija suđenja (moot court): omogućiti polaznicima da razvijaju svoje pravne argumente i vještine debate i pomoći im da uvažavaju mišljenje suprotne strane, čime će imati mogućnost pozivati se na zaštitu ljudskih prava

Pokazatelji postizanja ciljeva: da bi se uspostavila polazna osnova, a i za potrebe prikupljanja informacija o opštem nivou znanja polaznika koje će se koristiti za utvrđivanje potreba za obukom, potrebno je provesti test prije obuke, sačinjen od pitanja sa više ponuđenih odgovora. Da bi se utvrdilo da li su ciljevi učenja postignuti može se provesti test nakon obuke u kojem će se ponoviti pitanja iz prvog testa.

Načini izdavanja potvrde/certifikata o završenoj obuci: potrebno je uključiti test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“, koji obuhvata najmanje 2-3 otvorena pitanja na koja se odgovara u stavkama (bulletpoints) ili upućivanjem na opšte koncepte i principe. Test sa ocjenom „položio/la/nije položio/la“ provodi se na kraju obuke. O rezultatima testiranja polaznici se obavještavaju pojedinačno nakon obuke kada se uručuje sertifikat.

Napomena: Tokom 2026. godine biće realizovana dvodnevna obuka za učesnike koji nisu položili početnu obuku o ljudskim pravima i slobodama.

31.MENTORSTVO U SUDOVIMA⁶

31.1.RADIONICA: Obuka za sudije mentore⁷

Trajanje: 3 modula (ukupno trajanje 5 dana CEST FBiH)

Broj radionica: po potrebi⁸

Ciljna grupa: sudije mentori koji su odlukom predsjednika suda uvršteni na listu mentora

Broj učesnika: 12

Teme:

Modul 1: Obuka za sudije mentore (opšti dio)

- Šta čini dobrog mentora;
- Uloga i položaj sudije mentora i mentorisanog - novoimenovanog sudije/stručnog saradnika;
- Filozofija učenja i različite metode učenja;
- Šta čini stimulirajuće okruženje za učenje;
- Vještine podučavanja;
- Kako se nositi s otporom;
- Vještine pružanja povratnih informacija (feedback);
- Promatranje – razlika između činjenica i mišljenja;
- Razlike između vrednovanja i procjene;
- Pravilnik o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje VSTS BiH;
- Okvirni program mentorstva:

⁶ Imajući u vidu da sistem mentorstva, još uvijek, nije uspostavljen u Republici Srpskoj, ukoliko mentorstvo bude uvedeno u sudove u Republici Srpskoj, biće neophodno osigurati navedenu obuku za sudije mentore.

⁷Kurikulum obuke je razvijen u okviru Projekta unapređenja kvalitetapravosuđa (IJQ), 2019-2021, usvojen od strane VSTS-a BiH.

⁸Broj radionica koje se organizuju godišnje treba pratiti stvarne potrebe sudova za dodjeljivanjem sudija mentora, što će zavisiti od broja novoimenovanih sudija te stručnih saradnika koje imenuje VSTS BiH.

- a. organizacija posla;
- b. sudijske vještine pripreme i održavanja ročišta;
- c. tehnike izrade sudske odluke
- d. upoznavanje sa stavovima sudske prakse.

Modul 2: Obuka za sudije mentore (vještine vođenja ročišta/rasprave – metoda video snimanja)

Verbalna i neverbalna komunikacija u sudnici

Moć samouvida

Uloga mentora u realizaciji metode video snimanja

Pravila pružanja povratnih informacija

Kako primijeniti metodu (tok postupka) – praktična vježba

Modul 3: Dan sudija mentora

- Iskustva u provođenju programa mentorstva;
- Utjecaj na kvalitet rada novoimenovanih;
- Kako se nositi s otporom novoimenovanih za prihvatanje sugestija mentora;
- Granice u mentorskom odnosu;
- Mišljenje o napretku novoimenovanog – kako biti objektivan

Cilj: Osigurati kvalifikovan, obučen kadar u sudovima koji je u mogućnosti pravilno provesti program mentorstva, uvažavajući sve osobenosti sudijske funkcije, s fokusom na nezavisnost i samostalnost

Metod: interakcija, predavanje, prezentacije, timske vježbe

Edukativni materijal: materijali razvijeni od strane edukatora (prezentacije, testovi, interaktivni materijali), Pravilnik o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje VSTS BiH sa Okvirnim programom mentorstva

Edukatori: edukatori CEST-ova koji su prošli edukaciju edukatora u okviru projekta „Unapređenje kvaliteta pravosuđa“.

Napomena: Aktivnost je uvrštena na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

32.MENTORSTVO U TUŽILAŠTVIMA

32.1.Konferencija konsultativnih tužilaca

Datum održavanja: 10. novembar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Ciljna grupa: konsultativni tužioci

Organizator: CEST RS i CEST FBiH

Broj učesnika: odrediti u skladu sa prostornim kapacitetima

Teme:

- izazovi u radu sa novoimenovanim tužiocima – razmjena iskustava;
- primjena smjernica za rad konsultativnih tužilaca;
- način izvještavanja o radu i identifikacija tema za dalje obuke novoimenovanih tužilaca;
- druge teme identifikovane u pripremi konferencije.

Metod: kombinacija prezentacije, praktičnog rada i diskusije

Cilj: Razmjeniti iskustva u radu konsultativnih tužilaca sa novoimenovanim tužiocima, identifikovati dobre i loše prakse, kako odgovoriti na izazove u radu sa novoimenovanim, te kako unaprijediti ovaj proces.

Javni tužioci koji su prvi put imenovani na ovu funkciju u obavezi su učestvovati i u programu mentorstva koji se u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini provodi u skladu sa Pravilnikom o postupku određivanja i načinu rada konsultativnog tužioca za novoimenovane i druge tužioce („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/21).

Rukovodioci pravosudnih institucija dužni su omogućiti učešće novoimenovanim javnim tužiocima u navedenoj početnoj obuci.

SADRŽAJ POČETNE OBUKE ZA STRUČNE SARADNIKE U SUDOVIMA/TUŽILAŠTVIMA

Početna obuka za stručne saradnike se, prema utvrđenom programu, provodi u periodu od tri godine s obzirom na činjenicu da stručni saradnici tek nakon minimalno 3 godine provedene na toj poziciji, mogu biti imenovani na sudijsku ili tužilačku funkciju.

Program početne obuke predviđa provođenje obuke kroz 4 modula na godišnjem nivou, što u trogodišnjem periodu znači da stručnim saradnicima biva pružena obuka iz ukupno 12 modula. Radi adekvatnog ostvarivanja ciljeva obuke, onim stručnim saradnicima koji su iz opravdanih razloga propustili obuku iz pojedinih modula, biće omogućeno da to nadoknade u narednom periodu, dok će se za novoimenovane stručne saradnike obezbijediti kontinuiran i kvalitetan program obuke na trogodišnjem nivou.

MODULI U PRVOJ GODINI OBUKE

MODUL I – Nosioc i pravosudne funkcije i društvo

- Položaj nosilaca pravosudnih funkcija
- Organizacija pravosuđa u BiH
- Profesionalni i etički standardi
- Ravnopravnost polova unutar pravosudnih institucija

MODUL II – Građanska oblast

- Prethodni postupak
- Pripremno ročište i glavna rasprava
- Aspekti primjene ZPP-a na sporove male vrijednosti
- Alternativno rješavanje sporova
 - Medijacija
 - Sudsko poravnanje
- Sudske odluke
 - Presude
 - Rješenja

MODUL III – Krivična oblast

- Principi krivičnog postupka
- Istraga
 - a) Uloga subjekata krivičnog postupka u istražnom postupku
 - b) Radnje dokazivanja

- c) Posebne istražne radnje
- d) Mjere obezbjeđenja prisustva osumnjičenog u postupku i uspješno vođenje postupka

MODUL IV – Izvršna i vanparnična oblast

- Upoznavanje sa podobnošću izvršne isprave
- Postupanje po žalbi i prigovoru - pravni lijekovi u izvršnom postupku
- Odlaganje i obustava izvršenja
- Izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave
- Načela vanparničnog postupka
- Ostavinski postupak

MODULI U DRUGOJ GODINI OBUKE

MODUL I - Evropska konvencija i ravnopravnost polova

- Evropska Konvencija u kontekstu prava garantovanih članovima 5, 6 i 14
- Ravnopravnost polova

MODUL II - Građanska oblast

- Pripremno ročište
- Glavna rasprava sa posebnim osvrtom na dokaze
- Mjere obezbjeđenja

MODUL III - Krivična oblast

- Postupak po optužnici
- Glavni pretres
- Metodologija izrade presude

MODUL IV - Izvršna i upravna oblast

- Izvršenje i protivizvršenje
- Vrste izvršenja
- Prethodni upravni postupak
- Ispitivanje upravnog akta

MODULI U TREĆOJ GODINI OBUKE

MODUL I - Građanska oblast

- Metodologija izrada presude
- Žalbeni postupak

MODUL II - Krivična oblast

- Skraćeni postupci
- Redovni pravni lijekovi

MODUL III - Alternativno rješavanje sporova

- Medijacija
- Arbitraža

MODUL IV - Nosioци pravosudne funkcije i društvo

- Vještina komunikacije
- Psihologija sudnice
- Savladavanje stresa

U kalendarskoj 2026. godini, obuka stručnih saradnika će, kao što je već rečeno, obuhvatiti 4 Modula iz III godine obuke.

33.SEMINARI ZA TREĆU GODINU POČETNE OBUKE STRUČNIH SARADNIKA

Obradi dolje navedenih modula obavezni su da prisustvuju oni stručni saradnici koji su imenovani nakon njihovog obrađivanja u 2023. godini, kao i oni stručni saradnici koji su u tom periodu već obavljali funkciju stručnog saradnika, u sudu ili tužilaštvu, a iz određenih razloga nisu prisustvovali seminaru na kojem je pojedini modul obrađen.

Takođe, obradi modula u obavezi će biti da prisustvuju i oni stručni saradnici koji budu imenovani na tu poziciju tokom 2026. godine, a prije održavanja seminara na kojem će pojedini modul biti obrađivan. Navedenoj obuci će moći prisustvovati i stručni saradnici sa teritorije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao i stručni saradnici sa teritorije Federacije Bosne i Hercegovine kojima je iz određenih razloga, geografskih ili drugih, praktičnije da početnu obuku pohađaju na teritoriji Republike Srpske, a shodno dogovoru o saradnji između centara za edukaciju Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Moduli koji će se u okviru početne obuke za stručne saradnike obrađivati u 2026. godini, a obuhvataju treću godinu obuke, su:

33.1.MODUL I - Građanska oblast

- Metodologija izrada presude
- Žalbeni postupak

Opis: početna obuka

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, diskusije i praktičnog rada

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: stani edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: stručni saradnici iz sudova i tužilaštava na svim nivoima

Datum održavanja: 24. februar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Trajanje: 1 dan

Broj učesnika: do 50

33.2.MODUL II - Krivična oblast

- Skraćeni postupci
- Redovni pravni lijekovi

Opis: početna obuka

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, diskusije i praktičnog rada

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: stani edukatori CEST-a RS

Ciljne grupe: stručni saradnici iz sudova i tužilaštava na svim nivoima

Datum održavanja: 24. mart 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka
Trajanje: 1 dan
Broj učesnika: do 50

33.3.MODUL III - Alternativno rješavanje sporova

- Medijacija
- Arbitraža

Opis: početna obuka
Oblik obuke: centralizovana
Metod: kombinacija prezentacije, diskusije i praktičnog rada
Organizator: CEST RS
Potencijalni edukatori: stani edukatori CEST-a RS
Ciljne grupe: stručni saradnici iz sudova i tužilaštava na svim nivoima
Datum održavanja: 13. maj 2026.
Mjesto održavanja: Banja Luka
Trajanje: 1 dan
Broj učesnika: do 50

33.4.MODUL IV - Nosioци pravosudne funkcije i društvo

- Vještina komunikacije
- Psihologija sudnice
- Savladavanje stresa

Opis: početna obuka
Oblik obuke: centralizovana
Metod: kombinacija prezentacije, diskusije i praktičnog rada
Organizator: CEST RS
Potencijalni edukatori: stani edukatori CEST-a RS
Ciljne grupe: stručni saradnici iz sudova i tužilaštava na svim nivoima
Datum održavanja: 10. juni 2026.
Mjesto održavanja: Banja Luka
Trajanje: 1 dan
Broj učesnika: do 50

34.KOMPLEMENTARNA OBUKA STRUČNIH SARADNIKA

Komplementarna obuka namijenjena je stručnim saradnicima koji su završili trogodišnji program početne obuke namijenjene ovoj ciljnoj grupi (obuka po modulima). Za ovu kategoriju komplementarna obuka nije obavezna, i prisustvo ovoj obuci je dobrovoljno. Komplementarnoj obuci mogu prisustvovati i zainteresovane sudije i javni tužioci, i njima se ona uračunava u dane obavezne obuke.

34.1.Napredna obuka o komunikacijskim vještinama

Datum održavanja: 09. septembar 2026.
Mjesto održavanja: Banja Luka
Broj učesnika: do 60
Oblik obuke: centralizovana
Metod: interaktivno –zastupljen teorijski dio 60 % i vježbe/radionice (rad u grupama, igranje uloga, psihodramska radionica) 40%
Ciljna grupa: stručni saradnici u tužilaštvima i sudovima, koji su uspješno okončali trogodišnju modularnu obuku

Opis problema: vještine komunikacije ključne su za poslove koji podrazumijevaju rad sa strankama, među kojima spada i pravnička profesija. One su povezane sa emocionalnom i socijalnom inteligencijom i osobe koje imaju visok nivo iste efikasne su na svojim poslovima, imaju visoku radnu motivaciju, manje su podložni stresu, lako rješavaju konflikte i probleme. Vještine komunikacije mogu da se uče i unapređuju.

Potencijalni edukatori: Olga Lola Ninković, diplomirani psiholog, terapeut-praktičar transakcione analize

Ishodi:

- a) učesnici stekli osnove teorijskih znanja o pojmovima i elementima komunikacije, mitovima u komunikaciji i znakovima komunikacije;
- b) učesnici posjeduju osnovna praktična znanja i vještine o uspostavljanju dobrog raporta, rada sa teškim strankama i specifičnim „zakonima“ komunikacije u sudnici;
- c) učesnici znaju da prepoznaju neverbalne znake komunikacije, razlikuju asertivnu od agresivne komunikacije.

Cilj seminara jeste da stručni saradnici steknu uvid značaj vještina komunikacije i njihovu učinkovitost kod rada sa strankama, te steknu praktična znanja o specifičnim elementima komunikacije koje su potrebne za uspješno obavljanje pravosudnih funkcija.

34.2. Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju (uz poseban osvrt na Strategiju borbe protiv korupcije u Republici Srpskoj)- dosadašnja iskustva i problemi u praksi

Datum održavanja: 05. oktobar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Oblik obuke: centralizovana

Metod: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: Bojana Milanović Kresojević i Mladen Maksimović, Ministarstvo pravde Ciljna

grupa: stručni saradnici u tužilaštvima i sudovima, koji su uspješno okončali trogodišnju modularnu obuku Republike Srpske

Teme:

- upoznavanje ciljne grupe sa utvrđenim prioritetima i mjerama predviđenim u sektoru za oblast pravosuđa, te ulozi i iznačaju nosilaca pravosudne funkcije u sistemu unijehovog sprovođenja;
- jačanje integriteta u sistemu pravosuđa i proces izrade planova integriteta u skladu sa novim Uputstvom i smjernicama za izradu i sprovođenje planova integriteta u Republici Srpskoj.

Cilj: Tokom seminara biće obrađene i izmjene postojećeg Zakona, kao i teme koje bi se odnosile na upoznavanje ciljne grupe sa utvrđenim prioritetima i mjerama predviđenim za sektorsku oblast pravosuđe, te ulozi i značaju nosilaca pravosudne funkcije u sistemu sprovođenja, u okviru nove Strategije za borbu protiv korupcije u Republici Srpskoj.

Napomena: Seminar je uvršten na prijedlog Ministarstva pravde Republike Srpske.

34.3. Sloboda govora i zaštita ugleda i časti – evropski standardi i trenutni izazovi u Republici Srpskoj

Datum održavanja: 02. novembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 60

Oblik obuke: centralizovana

Metodologija obuke: kombinacija prezentacije, primjera iz prakse, hipotetičkog slučaja i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: stalni edukatori CEST-a RS

Ciljna grupa: stručni saradnici u tužilaštvima i sudovima, koji su uspješno okončali trogodišnju modularnu obuku Republike Srpske

Cilj: Ogleda se u razumijevanju osnovnih standarda koje je postavio ESLjP u svojoj praksi u pogledu slobode govora i zaštite ugleda i časti pojedinaca. Ovo se odnosi prije svega na pitanje klevete i uvrede. Tema je posebno aktuelna zbog nedavnih izmjena krivičnog zakonodavstva u Republici Srpskoj i uvođenja krivičnih djela kleveta i iznošenje ličnih i porodičnih podataka. Primjena ovih normi može dovesti do ograničenja slobode govora koja nisu u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima o zaštiti ljudskih prava. Stoga, cilj je da učesnici shvate na koji način se evropski standardi imaju primijenjivati u našoj praksi, a posebno u krivičnom pravu, tj. kako nova krivična djela tumačiti i implementirati u skladu sa EKLjP.

Očekivani rezultati seminara uključuju spoznaju kako da se upraksi primjenjuju navedena krivična djela, a da ne dođe do povrede EKLjP.

34.4.Pravo zaštite potrošača – odabrana pitanja

Datum održavanja: 04. decembar 2026.

Mjesto održavanja: Banja Luka

Broj učesnika: do 60

Oblik obuke: centralizovana

Metodologija obuke: kombinacija prezentacije, primjera iz sudske prakse i diskusije

Organizator: CEST RS

Potencijalni edukatori: stalni edukatori CEST-a RS

Ciljna grupa: stručni saradnici u tužilaštvima i sudovima, koji su uspješno okončali trogodišnju modularnu obuku

Cilj: Analiza propisa koji regulišu ovu materiju, posebno imajući u vidu novi Zakon o zaštiti potrošača, i uočene probleme u praksi postupajućih organa u primjeni potrošačkog zakonodavstva.

Očekivani rezultati seminara uključuju iznalaženje najefikasnijih rješenja u konkretnim slučajevima iz prakse.

35.SEMINARI ZA POČETNU OBUKU PRIPRAVNIKA⁹

S obzirom na to da, prema Zakonu o sudovima Republike Srpske, edukaciju sudskih pripravnika utvrđuje Centar za edukaciju sudija i (javnih) tužilaca, to Centar u skladu sa ovom zakonskom obavezom već šestu godinu za redom vrši obuku i ove kategorije lica. Cilj obuke jeste osposobljavanje pripravnika za polaganje Pravosudnog ispita, kao osnovnog preduslova za njihov ostanak u pravosuđu. U okviru Projekta „Unaprjeđenje efikasnosti sudija i odgovornosti sudija i tužilaca - treća faza (ICEA III)“, finansiranog od strane Vlade Švedske, izrađen je Kurikulum za obuku pripravnika u sudovima i tužilaštvima, I uspostavio je drugačiji sistem obavljanja pripravnništva, odnosno stručnog osposobljavanja pripravnika.

Efektivnije korištenje znanja i vještina pripravnika i njihova aktivna uloga u procesima rada, zahtijevali su i uspostavljanje formalizovanog programa praktičnog osposobljavanja i kreiranje alata kao svojevrsnih smjernica pripravicima u svakodnevnom praktičnom radu. S druge strane, ovakav vid alata sudijama mentorima služi kao kontrolni mehanizam, zahvaljujući kojem su u prilici na adekvatan način pratiti i evaluirati rad pripravnika.

Pripravnništvo, uz inicijalno obrazovanje, ima ključnu ulogu za oblikovanje profesionalnog identiteta budućeg pravника, zbog čega je vrlo važno u toku njegovog trajanja organizovati i adekvatan sistem sticanje praktičnih i teorijskih znanja i vještina i van institucija pravosuđa. U tom kontekstu, ovaj Kurikulum i budući moduli za obuku mogu predstavljati osnovu za uspostavljanje stalnog programa obuke za pripravnike pravosudnih institucija.

Profesionalni razvoj diplomiranih pravника podrazumijeva dugotrajni proces koji se proteže od inicijalnog obrazovanja na fakultetu do usavršavanja na radnom mjestu, počevši od pripravnništva, te

⁹ Seminari iz Programa početne obuke pripravnika uvršteni su na prijedlog VSTS-a BiH.

mentorisanog rada koji prati interakcija individualnih osobina pripravnika i svakodnevnog okruženja koje potiče ili otežava njegov profesionalni razvoj.

Pripravnništvo, uz inicijalno obrazovanje, ima ključnu ulogu za oblikovanje profesionalnog identiteta budućeg pravnika, zbog čega je vrlo važno u toku njegovog trajanja organizovati adekvatan, sistematičan i kontinuiran sistem sticanja praktičnih i teorijskih znanja i vještina. Teorijska i praktična znanja, ali i iskustveni primjeri proizašli iz prakse, koji će detaljno biti obrađeni kroz modul za obuku, imaju za cilj da korisnicima obuke (pripravicima) ponude adekvatnu osnovu za sticanje potrebnih pravnih i komunikacijskih znanja i vještina koje ih na zadovoljavajući način pripremaju za obavljanje pravne profesije.

Kurikulum se sastoji od 7 modula, pri čemu svaki modul, kroz balans teorijskog i praktičnog, detaljnije obrađuje pitanja koja su u posebnom fokusu konkretnog modula, kroz optimalan metodološki pristup koji pruža snažnu osnovu za uvjerenje o postizanju očekivanog ishoda obuke.

Opšti cilj koji se želi postići obukama jeste: - Usavršavanje teorijskih i praktičnih znanja pripravnika; - Osposobljavanje za samostalan rad; - Upoznavanje sa procesnim i materijalnim zakonima i razrješavanje pojedinih dilema u primjeni zakona; - Upoznavanje sa postojećom sudskom praksom; - Upoznavanje sa uporedno pravnom praksom i praksom evropskim sudova u različitim oblastima.

Struktura kurikuluma, stoga, obuhvata 7 specifičnih cjelina, koje omogućavaju korisnicima proširenje znanja kroz učenje, sticanje vještina i jačanje profesionalnih vrijednosti profesije. Cjeline sadržane u kurikulumu su:

- Modul 1 – Etika, integritet i sprečavanje sukoba interesa;
- Modul 2 – Pripremno ročište i glavna rasprava;
- Modul 3 – Izvršni i vanparnični postupak;
- Modul 4 - Postupak optuživanja i glavni pretres;
- Modul 5 – Institut sudske nagodbe kao način rješavanja spora;
- Modul 6 – Komunikacija u sudnici – javni govor;
- Modul 7 - Rodna ravnopravnost (predrasude i stereotipi).

35.1.MODUL 1: ETIKA I INTEGRITET I SPREČAVANJE SUKOBA INTERESA

Datum održavanja: 23. februar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: pripravnici

Planiran broj ucesnika. 30

Teme:

- primjena i svrha kodeksa sudijske i tužilačke etike;
- nezavisnost i nepristranost pravosuđa i sudija/tužilaca;
- integritet nosilaca pravosudnih funkcija;
- praktični primjeri etičkih dilema i etičkih izazova u obavljanju dužnosti nosilaca pravosudnih funkcija;
- sukob interesa (pojam, identifikacija i prepoznavanje sukoba interesa, uticaj sukoba interesa na nezavisnost pravosuđa, način upravljanja i sprečavanje sukoba interesa);
- jačanje integriteta i profesionalne odgovornosti;
- inkorporisanost međunarodnih standarda u domaće zakonodavstvo;
- praktične vježbe/studija slučaja.

Metod: predavanja, diskusija

Edukatori: stalni edukatori CEST-ova

Cilj seminara. Približiti učesnicima seminara organizaciju pravosuđa u BiH i etičke standarde kroz analizu relevantnih propisa i slučajeva iz prakse.

35.2.MODUL 2: GRAĐANSKA OBLAST - PRIPREMNO ROČIŠTE I GLAVNA RASPRAVA

Datum održavanja: 17. mart 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: pripravnici

Planiran broj uesnika: 30

Teme:

- aktuelna pitanja i dileme koje se javljaju pri praktičnoj primjeni procesnih zakona; odnosno osnovnih načela i instituta zakona o parničnom postupku (vježbe uz pitanja);
- primjena listi delegiranih zadataka (pitanja i dileme);
- kako se pripremiti za pripremno ročište i glavnu raspravu (dileme i pitanja);
- metode i instrumenti za efikasno upravljanje glavnom raspravom;
- tok glavne rasprave;
- kratka simulacija suđenja (tok glavne rasprave);
- izrada odluka (smjernice i metodologija izrade presude i sudskih odluka u građanskim stvarima, shvatanje značaja uvoda presude, pravilna formulacija pojedinih izreka presude, greške iz dosadašnje sudske prakse, praktične vježbe).

Metod: prezentacija, praktični rad

Edukatori: stalni edukatori CEST-ova

Cilj seminara: Seminar služi kao douna internoj obuci pripravnika i pripravnika – volontera u sudovima i tužilaštvima iz domena građanskog zakonodavstva, u smislu usavršavanja njihovog znanja.

35.3.MODUL 3: IZVRŠNI I VANPARNIČNI POSTUPAK

Datum održavanja: 15. maj 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: pripravnici

Planiran broj uesnika: 30

Teme:

- izvršna oblast (osnovni instituti): izvršna isprava, izvršnost odluke, izvršnost poravnanja i podobnost izvršne isprave za izvršenje;
- sudska praksa;
- vjerodostojna isprava (vježbe kroz pitanja i primjere);
- sredstva i predmet izvršenja;
- ocjena urednosti prijedloga za izvršenje;
- pravni lijekovi;
- prigovor; odluke o prigovoru (vježba);
- obustavljanje izvršenja (vježba);
- pravila o sukobu između vanparničnog i parničnog postupka;
- sudska praksa: rješavanje prethodnog pitanja, dozvoljenost revizije, sudski rokovi, kada sud postupa i odlučuje u vanparničnom i parničnom postupku, pravosnažnost odluke vanparničnog postupka, preinačenje sopstvene odluke;
- primjena Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u postupku provođenja izvršenja, posebno u odnosu na izvršenje na nekretninama.

Metod: prezentacija, praktični rad

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-ova

Cilj seminara: Seminar služi kao dopuna internoj obuci pripravnika i pripravnika-volontera u sudovima i tužilaštvima iz domena građanskog zakonodavstva, u smislu usavršavanja njihovog znanja.

35.4.MODUL 4: POSTUPAK OPTUŽIVANJA I GLAVNI PRETRES

Datum održavanja: 15. juni 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 2 dana

Ciljna grupa: pripravnici u sudovima

Planirani broj učesnika: 40

Teme:

- odlučivanje o optužnici (pitanja i dileme);
- priprema za glavni pretres (uključujući predraspravno ročište);
- tok glavnog pretresa u krivičnom postupku (od početka do kraja uz korištenje izrađene sheme);
- obilježja krivičnog djela i pravna kvalifikacija (pitanja i dileme);
- kratka simulacija suđenja.

Metod: prezentacija, praktični rad

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-ova

35.5.MODUL 5: INSTITUT SUDSKE NAGODBE KAO NAČIN RJEŠAVANJA SPORA

Datum održavanja: 07. septembar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: pripravnici u sudovima

Planirani broj ucesnika: 40

Teme:

- predmet i pravna priroda instituta sudske nagodbe;
- uloga suda/sudije kod zaključenja sudske nagodbe;
- pravni položaj stranaka kod zaključenja sudske nagodbe;
- poduzimanje radnji u cilju zaključenja sudske nagodbe;
- tehnike i vještine komunikacije i upućivanje stranaka na sudsku nagodbu;
- predmeti pogodni za zaključenje sudske nagodbe;
- praktična primjena tehnika za zaključenje sudske nagodbe/hipotetički slučaj i učenje na problemu.

Metod: prezentacija, praktični rad

Edukativni materijal: radovi edukatora

Edukatori: stalni edukatori CEST-ova

35.6.MODUL 6: KOMUNIKACIJA U SUDNICI - JAVNI GOVOR

Datum održavanja: 11. novembar 2026.

Mjesto održavanja: biće naknadno određeno

Trajanje: 1 dan

Ciljna grupa: pripravnici u sudovima

Planirani broj ucesnika: 40

Teme:

- elementi i tehnike efikasnog i uvjerljivog govora;
- kako komunicirati sa „teškim strankama“;
- osobine dobrog ispitivača;
- neverbalna komunikacija - elementi neverbalne komunikacije;
- verbalna komunikacija - elementi verbalne komunikacije;
- aktivno slušanje; asertivna komunikacija;
- važni elementi procesa prezentacije u sudnici.

Metod: prezentacija, praktični rad
Edukativni materijal: radovi edukatora
Edukatori: stalni edukatori CEST-ova

36.7. MODUL 7: RODNA RAVNOPRAVNOST (PREDRASUDE I STEREOTIPI)

Datum održavanja: 02. decembar 2026.
Mjesto održavanja: biće naknadno određeno
Trajanje: 1 dan
Ciljna grupa: pripravnici u sudovima
Planirani broj ucesnika: 40
Teme:

- pojmovno određenje rodne ravnopravnosti;
- stereotipi i predrasude u pravosuđu kao uzrok nepristranosti pravosuda;
- uticaj implicitnih predrasuda na donošenje pravnih odluka;
- specifične vještine i prakse koje doprinose prevazilaženju predrasuda.

Metod: prezentacija, praktični rad
Edukativni materijal: radovi edukatora
Edukatori: stalni edukatori CEST-ova

OBUKA KANDIDATA ZA POLAGANJE PRAVOSUDNOG ISPITA

Tokom 2026. godine, CEST RS će organizovati seminare iz različitih oblasti prava, za ciljnu grupu: primarno kandidati za polaganje pravosudnog ispita iz institucija pravosuđa, pri čemu će biti data mogućnost i kandidatima iz drugih institucija (notarijat, advokatura, pravobranilaštvo, republički organi uprave i dr.) da pohađaju ove seminare.

S obzirom na to da je osnovni cilj ovih seminara osposobljavanje kandidata za polaganje pravosudnog ispita (pisani/praktični dio ispita), edukatori će biti članovi pravosudne komisije Republike Srpske, koji posjeduju bogato iskustvo iz različitih pravnih grana.

CEST RS će, za svaki planirani seminar, poslati zvaničan poziv, kako bi kandidati mogli na vrijeme iskazati interesovanje za učešće u ovim aktivnostima.

Učešće kandidata na ovim seminarima biće besplatno.

36.PILOT PROGRAM OBUKE KANDIDATA NA KONKURSU ZA POCIZIJU SUDIJE ILI TUŽIOCA – EU4JUSTICE

Datum održavanja:

1. Modul 1: 28 - 29. januar 2026. (Sarajevo)
2. Modul 2: 04 - 05. februar 2026. (Sarajevo) i 05-06. februar 2026. (Banja Luka)
3. Modul 3: 18. februar 2026. (Sarajevo)

Teme:

- organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema;
- etika i profesionalno ponašanje;
- vještine izrade presude/optužnice, sinteza spisa;
- razumijevanje međunarodnih i evropskih standarda i sudske prakse;
- priprema za strukturisani razgovor.

Ciljna grupa obuke: prvenstveno kandidati van pravosudne zajednice (20-25 kandidata po CEST-u) koji nisu učestvovali u obuci stručnih saradnika. Razlog tome je potreba da se omogući pristup svim drugim kandidatima van pravosuđa koji nisu imali pristup nikakvim priremnim programima, dijelu obuke koju pohađaju kandidati koji dolaze sa pozicije stručnog saradnika u pravosuđu, koji imaju pristup obukama u CEST-ovima, a kako bi se što bolje ispoštovao princip jednakosti svih kandidata.

Ciljevi obuke: podrška poboljšanju kvaliteta kandidata na konkursu i omogućavanje uravnoteženog pristupa obuci svih kandidata. Program obuke ima za cilj da kandidatima omogući pripremu za konkursnu proceduru, i to dva specifična dijela konkursa (pisanje presude/optužnice i intervju), a ne obuku iz pravnih oblasti za koju se pretpostavlja da je već stečena i potvrđena njihovim uspjehom na pravosudnom ispitu i naknadnim profesionalnim angažmanom (program neće obuhvatati pripremu kandidata za kvalifikaciono testiranje).

Struktura pilot programa obuke kandidata:

- Modul 1 (dva dana): uvodni modul (organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema, etika i profesionalno ponašanje);
- Modul 2 (dva dana): praktični modul o izradi odluke, dijelom zajednički za sve kandidate u vezi sa vježbom sinteze spisa, a zatim odvojen prema odabranoj funkciji i vježbi koja se izvodi (presuda ili optužnica);
- Modul 3 (jedan dan): razumijevanje međunarodnih i evropskih standarda i sudske prakse, priprema za intervju sa komisijom, ostala pitanja.

Modul 1 i Modul 3 su zajednički za sve kandidate, dok će Modul 2, zbog praktične prirode, biti organizovan u manjim grupama i odvojeno po CEST-ovima, uz manji zajednički dio vezano za vještinu sinteze spisa. Lokacije zajedničkih modula biće određene prema prebivalištu većine kandidata.

Edukatori: edukatori na listama CEST-ova za odgovarajuće oblasti, međunarodni stručnjaci (EU4Justice), advokati, profesori pravnih fakulteta, itd.

Selekcija kandidata koji su podnijeli prijave za učešće u programu obuke, vršiće se prema kriterijumu da li je kandidat položio kvalifikaciono testiranje ili nije, koje informacije će CEST-ovima dostaviti Odjel za imenovanja VSTS -a BiH.

U obzir će se uzimati prijave kandidata koji su položili kvalifikacioni test.

Učešće u programu obuke je besplatno, obuka nije obavezujućeg karaktera i biće organizovana u prostorijama CEST-ova.

Za svaku pojedinačnu obuku iz programa, CEST-ovi će zainteresovanim učesnicima poslati zvaničan poziv i dnevni red, putem kojeg će se kandidati moći bliže upoznati sa pojedinostima obuke.

CEST-ovi će kandidatima koji su uspješno okončali cjelokupan program obuke izdati potvrde, koje neće biti vrednovane prilikom dodjele bodova kandidatima tokom provođenja konkursne procedure. Potvrda će isključivo služiti u svrhu dokaza da je program obuke uspješno okončan.

Program obuke organizuju Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim savjetom Bosne i Hercegovine, Pravosudnom komisijom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Ministarstvom pravde Republike Srpske, Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine, sudovima, tužilaštvima, advokaturom, pravnim fakultetima. Pilot program obuke će, za 2026. godinu, biti finansiran iz EU4Justice projekta – Faza II.